

A L T I N Ş E H İ R

ADANA

KENT KÜLTÜRÜ VE SANAT DERGİSİ

EYLÜL - EKİM 2012 SAYI:10

- Adana ve Üniversite Öğrenimi
- Türkiye'nin Aydınlık Yüzlerinden Biri;
"SELMAN ADA"
- Tatarlı Höyük Arkeolojik Kazısı
"KRALİÇENİN DOĞDUĞU YERE DOĞRU"
- Çukurova Tıp Tarihi
- Gökteki Şuurlar

Çocukluk Hayallerinizin Vakti Gelmedi mi?

Tunser

Her Damla Bizim İçin Önemli

Damla **Sulamada** Çözüm **Ortağınız**

www.tunser.com.tr

Bisiklet Pedalı

Yaşar Kemal daha 14 yaşındayken Adana'da Arif Dino ve Abidin Dino 'yu tanıdı. Onlar Yaşar Kemal'in bir sanatçı olarak yetişmesine önemli katkı sağladılar. Yaşar Kemal'i İstanbul'a götüren ve Cumhuriyet'te iş bulan Dino'lardır. Doslukları ölüme kadar birbirini destekleyerek sürmüştür. Ben Yaşar Kemal ile yaptığım telefon konuşmalarımda Abidin ve Güzin Dino'nun adı geçince duygulandığını hissettim. Belki de gözleri doldu. Abidin Dino'nun diğer kadim dostu Nazım'dır. Nazım Bursa Cezaevi'nden tanıdığı Orhan Kemal'i de Abidin'e gönderir. Orhan Kemal, Orhan Kemal olmayı Nazım ve Abidin'den öğrenmiştir. Daha sonra İstanbul'a geldiğinde, onu destekleme sırası Yaşar Kemal'dedir. Çünkü ikisi Abidin nedeniyle Adana'da tanışmıştır.

Adana'dan gidip Yaşar Kemal vasıtasıyla çevre edinen kişilerden biri ise Yılmaz Güney... Ali Özgentürk ise Yılmaz Güney'in yetiştirdiği başka bir Adanalı. Yaşar Kemal de Ali Özgentürk'ke tüm desteğini vermiş, bildiklerini onunla paylaşmıştır. Orhan Kemal de öyle. Ayrıca Yaşar Kemal Ali Özgentürk'ü Paris'e Abidin'in yanına göndermiş. Ali Özgentürk'ün ilk filmi Hazal'ın (ki ödüle doymayan bir filmidir) montajını Abidin Paris'te tanıdığı sanatçılardan para toplayarak yaptırmıştır. Cura çalan kalaycı Nesimi Çimen'de Adana suyunu içmiştir. Kadırlı'dan Yaşar Kemal'i tanır. Bir kalaycıdan bir cura virtiözü çıkmasını büyük paylarından biri Yaşar Kemal'dir. Ayrıca Abidin Dino... Abidin Nesimi'yi Yaşar Kemal'in göndermesiyle tanır.

Uluslararası ünü Abidin'in çabasıyla oluşur. Böylece Nesimi'nin oğlu Mazlum Çimen'i okula (konservatuar) Ali Özgentürk'ün yazdırmasının da tesadüf olmadığını görüyoruz. Bakın bu ağ burada kalmıyor. Halet Çambel'in kocası naif mimar, yazar, şair Nail Çakırhan da Abidin ve Nazım'ın arkadaşı. Halet Hanım baskılardan bıkip, arkeolojik kazı yapmak için Anadolu'ya gitmeye karar verince Yaşar Kemal'in memleketi Karatepe'ye geliyor. Dünya tarihini Adana'dan değiştiriyor.

Adana-Adanalılık-Sanat ve karşılıksız kurulmuş arkadaşlık dan oluşmuş bir ağ var yani... Ve bu ağ o çok bilinen "Adana'dan çok sanatçı çıkar" sözünün maddi temeli. Günümüzde bu ağ kaybolduğu için artık sanatçı çıkmıyor. Birileri bir şey yapmak isterse de sadece keçi sakal bırakarak entellektüel olduklarını zanneden kent yobazları hemen karşı işbirliğine geçiyorlar. Daha önce birbirine düşman olanlar bile başarılı karşısında birleşebiliyorlar. Adanalılar için anlatılan cehennem ve zebani fıkrası da burdan çıkıyor. Bu zebanilik sadece sanatta mı? Her alanda...

Artık Adana'da başarılı olmak korkulacak bir şey haline geldi.

Buna dur demek lazım bence. Abidin-Arif-Yaşar-Orhan-Ali-Yılmaz-Nesimi-Nail-Halet örneği önümüzde dururken ben ve bir çok yigit Adanalı kendimizde bu gücü buluyoruz.

Bisikletin pedalını çevirmesek düşeceğimizi biliyoruz ve düşmemek için pedal çevirmeye devam edeceğiz.

S. Haluk Uygur

KOLEKSİYON

SIMURG

Koleksiyon'dan Tüm Ofislere Ekonomik Çözümler

Lean Çalışma Masası
Dastan Operatör Koltuğu
Ruba Dolap (2 Adet) + Keson

Portos 2'li Çalışma Masası
Dastan Operatör Koltuğu (2 Adet)
Ruba Keson (2 Adet)

Tamina 3'lü Kanepa
Tamina Tekli Koltuk (2 Adet)
Asanda Sehpa

Koleksiyon Mobilya Adana Bayii
Kurtuluş Mah. Atatürk Cad. Sular Yolu No:97/A Seyhan / ADANA Tel: 0 322 459 91 22
www.koleksiyonsimurg.com | www.koleksiyon.com.tr | 444 3 069

EYLÜL 2012, YIL: 2, SAYI: 10

ISSN: 1304-1975

İMTİYAZ SAHİBİ

Interkey Grafik Tasarım Ltd. Şti. adına
Mustafa Gökçen

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Dr. S. Haluk Uygur

YAYIN KURULU

Fevzi Acevit, Edip Kuzey Akten,
Hamit Levent Arpaç, Yaşar Ateşoğlu,
Metin Bahçıvan, Ogün Burduloğlu,
Dr. Ahmet İhsan Çay, Hüseyin Çelik,
Mesut Dikel, Zeliha Ertunç, Mustafa Gökçen,
Nazan Gökkaya, Nuri Gürdil, Doç Dr. Murat Ali
Hersekli, Mahmut Hazım Kısakürek, Dr. Mehmet
Kobaner, İpek Kobaner, Gülen Kurt, Nilay Nacar,
Oğuz Nar, İsmail Ökke, Dr. Ali İhsan Ökten,
Şebnem Ragıboğlu, Bülent Şen

YAZARLARIMIZ

Fevzi Acevit, Tuğba Akkoca, Edip Kuzey Akten,
Levent Arpaç, Metin Bahçıvan, Ogün Burduloğlu,
Etem Çalışkan, Dr. Ahmet İhsan Çay, Nevcihan Çay,
Coşar Çopuroğlu, Mesut Dikel, Nazan Gökkaya,
Nuri Gürdil, Mahmut Hazım Kısakürek,
Dr. Mehmet Kobaner, İpek Kobaner, Zafer Koç,
Gülen Kurt, Dr. Ali İhsan Ökten,
Şebnem Ragıboğlu, İsmail Timuçin,
İlkay Zehra Ülbeği

RESİMLEME / KARİKATÜR

Sefa Sofuoğlu
Bayram Top

HUKUK DANIŞMANI

Av. Tuğba Akkoca

REKLAM REZERVASYON

Banu Kuzuoğlu
0322 456 06 90
reklam@altinsehiradana.com

BASKI

DOST
MATBAACILIK

DOST Basım ve Yayın Hiz. Ltd. Şti.
www.dostbasim.com.tr
0 322 454 06 38

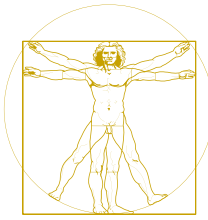
*Bu dergideki tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

YÖNETİM YERİ

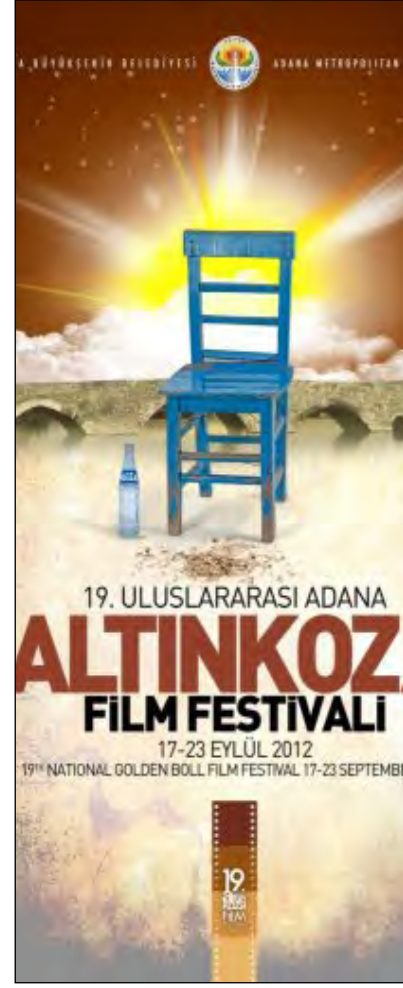
interkey
grafik tasarım

Interkey Grafik Tasarım Ltd. Şti.
Kurtuluş Mh. 64013 Sk. Nurşen Hanım Apt.
No:19/2 Asma Kat D:19 Seyhan/Adana
0 322 456 06 90
info@interkey.com.tr | www.interkey.com.tr

Altın Oran Düşünce ve
Sanat Platformu Yayın Organı

ALTINORAN
DÜŞÜNCE VE SANAT PLATFORMU

8 KAPAK ÖYKÜSÜ

9 KISA HABERLER

12 YAŞ YETMİŞ, ...

18 ADANA VE ÜNİVERSİTE
ÖĞRENİMİ

28 AKADEMİK KAYGISIZLIĞINIZ
KAYGILANDIRIYOR BENİ

32 BİR PRATİSYEN HEKİM
MUCİZESİ; İLİZAROV

36 TATARLI HÖYÜK ARKEOLOJİK
KAZISI; KRALİÇENİN
DOĞDUĞU YERE DOĞRU

40 25 BİN YILLIK MAĞARA
RESİMLERİNDEN, 4 MİLYON
YILLIK ADANALI'YA KADAR
UZANAN SANAYİ; BTC

44 DÜN VE BUGÜN
ALTINKOZA

- 48 ADANA VALİSİ 'MARCUS TILLIUS CİCERO'; ŞU ERZİN'İN KIZLARI...
- 50 ÇUKUROVA TIP TARİHİ
- 54 MİSİS ARKEOLOJİ AKADEMİSİ
- 58 KÂBE'NİN KAPISINA DOKUNDUM
- 62 GÖK KATLARI VE GÖKTEKİ ŞUURLAR UZ GİTTİK:
- 66 UÇURTMADAN KAYT'A RÜZGARIN ÇAĞIRDIĞI YERDEYİZ
- 70 TÜRKİYE'NİN AYDINLIK YÜZLERİNDEN BİRİ; SELMAN ADA
- 74 ANTİK DÖNEMDEN BİR SU ÇEŞİTLEMESİ; FERHAT, YUMURTALIK'A SU GETİRDİ...
- 76 BABAANNE RESSAM; GRANDMA MOSES
- 80 İSTEKLERİ VE HEYECANLARI AKILLA YÖNETEBİLMEK
- 82 ADANA'DA FUTBOL TARİHİ-1 ADANA DEMİRSPOR
- 86 ATHENA'NIN TORUNLARI: DIANE ARBUS; KUSURSUZ GÜZELLİK BİR KUSUR MUDUR?
- 90 MELODİK DEVRİMCİLER: BOB MARLEY
- 94 PORTFOLYO: YAŞANMIŞLIĞIYLA TARİHİ ADANA KONAKLARI
- 100 MODA: KAHVEDEN LATTE'YE KAHVEHANELERDEN CAFE'LERE UZANAN MODA...
- 104 BİR FİLM SEYRETTİM: BEYAZ BANT
- 106 YEMEK: MAKLUBE

Ajansın İçinden...

Ve perde açılır...

Uzun gelen bir yaz tatilinin ardından Eylül Ayı gelir. Yazları sadece sıcak ve kurak değildir Adana'da aynı zamanda durgundur. Her sene böyledir aslında. Temmuz sayısındaki yazımda bahsettiğim yazlıkçılar ve yaylacılar Adana'nın gerek ekonomisini gerekse psikolojisini etkiler. Kendimden biliyorum ki bir çok Adanalı, Ağustos Böceği kadar çalışır bu mevsimde. Ailenizin yarısı bir şekilde tatile giderken, siz (bir Ağustos böceği kadar) çalışmaya devam edersiniz, ofiste personel sırayla izne gider yani hep bir eksiktir kadro.

Ve Eylül gelir...

Adana'da bu değişim biraz daha fazla hissedilir. Klimanın ayarında henüz bir değişiklik olmamıştır ama artık yaz bitmiştir. En başta okullar açılır ve hayat hız kazanır. Nedendir bilemem ama kuzey yarım küre ile ticaret dahi yapıyor olsanız Eylül'de hız kazanır hayat.

İşte böyle bir dönemde hazırladık bu sayımızı. Belki bu sebepten biraz gecikti baskıya girme tarihimiz ama bir Ağustos Böceği hızında da olsa, yine de karınca kadar iş yaptık. İlk günkü misyonumuzu ve sorumluluğumuzu hiç unutmadan, bu kentin tarihini, kültürünü, sanatını, müzelerini, heykellerini, sivil toplum kuruluşlarını, tarımını, sanayisini, insanlarını, ilklerini-teklerini, bugünün güncelini ve bir kenti kent yapan tüm değerleri sahiplenmeye çalıştık. Bu kente olan saygımızı ve sevgimizi, bu dergiye emek vermekle göstermeye çalıştık.

Bu süreçte, bizimle birlikte, bu derginin Adana'ya kazandırılmasında emeği geçen; fikirlerini, yazılarını, fotoğraflarını ve desteklerini alın terleriyle birlikte bizlere sunan herkese teşekkürler.

Interkey Grafik Tasarım Ltd. Şti. adına

Yeni BMW 316i

Sheer
Driving Pleasure

www.borusanoto.com

BU İLAN OTOMOBİLİNİZİ DEĞİŞTİRECEK.

Etkileyici performansı ve verimliliği bir arada sunan Yeni BMW 316i şaşırtıcı fiyatıyla size hiç olmadığı kadar yakın. Yeni BMW 316i, 100 km'de sadece 5,8 litre yakıt tüketiyor. 1,6 litre TwinPower Turbo motoru ve 8 ileri otomatik şanzımanı eşsiz bir sürüş dinamiği sağlıyor. Tasarımıyla daha ilk görüşte kendine hayran bırakan Yeni BMW 316i, test sürüşünde de performansı ile başınızı döndürecek. Daha fazla bilgi ve test sürüşü randevusu için sizi Borusan Oto'ya bekliyoruz.

YENİ BMW 316i 39.900 EURO'DAN BAŞLAYAN FİYATLARLA.

BMW EfficientDynamics

5,8 lt/100 km 1598 cc 134 gr/km CO₂

Borusan Oto

Borusan Otomotiv Yetkili Satıcısı ve Yetkili Servisi

17.08.2012 tarihindeki 1 Euro = 2,2125 TL kuruna göre 39.900 Euro'nun karşılığı 88.279 TL'dir. Belirtilen fiyattan satışa sunulan otomobiller, görseldeki otomobile göre farklılık gösterebilir.

Borusan Oto Adana-Mersin Borusan Otomotiv Yetkili Satıcısı ve Servisi
Adana Mersin Karayolu 21. Km Yenice - Tarsus Tel: (0324) 615 06 15

Borusan Oto Gaziantep Borusan Otomotiv Yetkili Satıcısı
Emek Mah. Fevzi Çakmak Bulvarı Stat Apt. No: 155/A Gaziantep Tel: (0342) 322 83 83

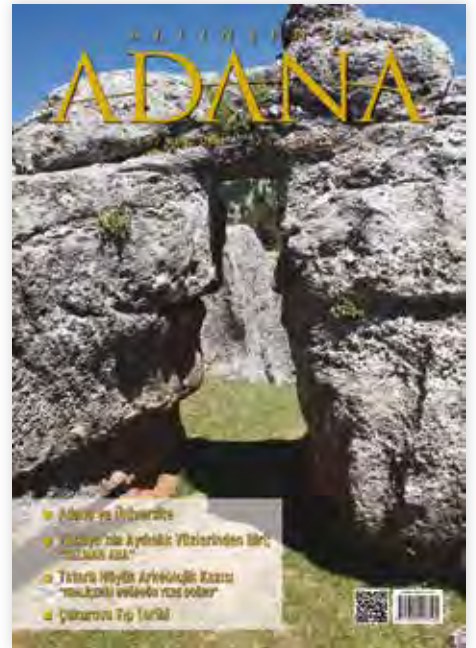
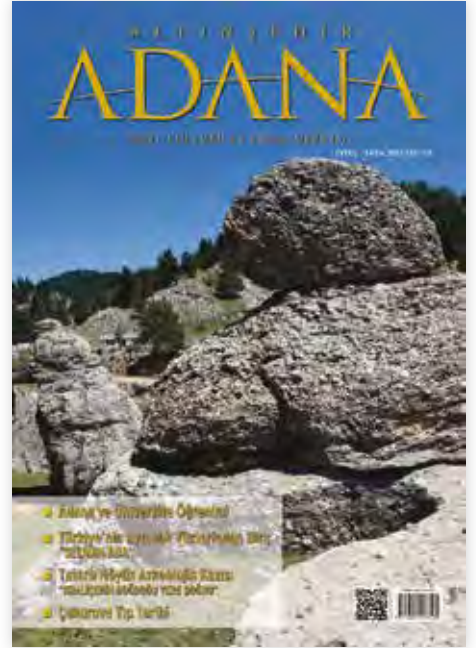
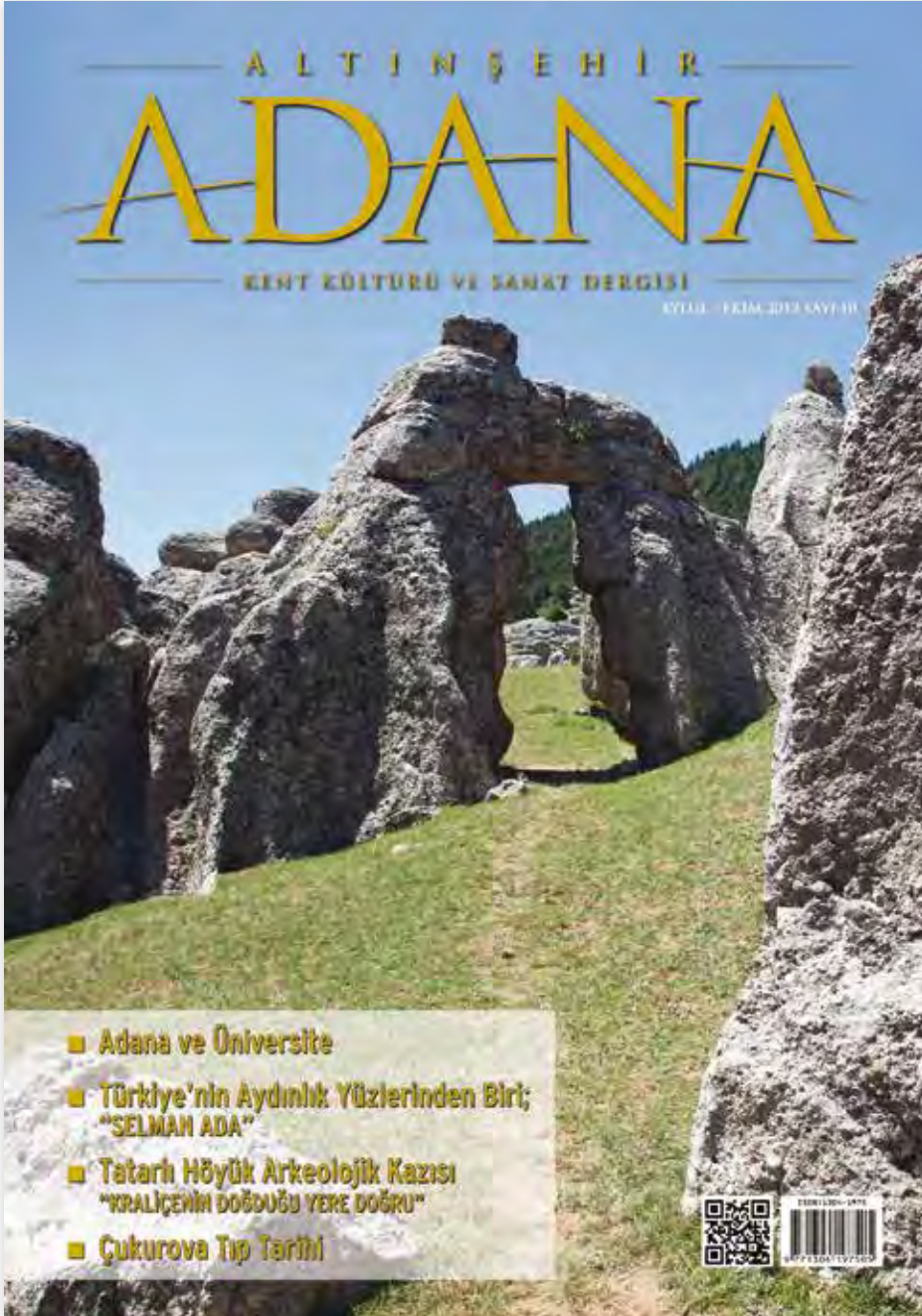
Kapağın Öyküsü

Bu kez kapak fotoğrafını seçerken yön-temsel bir değişiklik yaptık. Daha önceki sayılarımızda kapak görselinin güzelliğine bakar, içeriğini ikincil olarak dikkate alırdık. Bunun için Altın Oran üyelerinden fotoğraf ister ve onların arasından seçim yapardık.

Bu sayı ise özellikle dikkati çekmesini istediğimiz Almaderesi Kayalıkları'nı kapak yapmaya karar verip, fotoğraflamak için tam üç kez bölgeye gittik. Tabii her gidişimizde de beraberimizde bu bölgenin tanıtımına destek olacak dostlarımız da bulundu. Bunlar arasında Kültür ve Turizm İl Müdür Vekili Nuh Yıldız'ı,

Çukurova Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Serdar Girginer'i ve yazılarında Adana, Kozan ve yöresini anlatmayı bir tercih nedeni olarak gören gazeteci, araştırmacı ve yazar Çetin Yiğenoğlu'nu saymak mümkün. Tabii ki Altınoran üyesi fotoğrafçılar da var. Kozan'ın Göller Yaylası civarında olan bu kayalıkları gördüğünüzde sizler de hak vereceksiniz ki, görsel olarak başka eşine rastlanmayacak şaşırtıcı biçime sahiplerdir. Ayrıca üzerlerinde insan eliyle yapıldığı anlaşılan bir kapı ve çok sayıda sarnıç bulunmakta. Uzmanların görüşüne göre insan eliyle yapıldığı açık olan bu

yapılar çok eski değil, yeni döneme ait. Ancak "bölge arkeolojik olarak değilse bile aynı Kapodokya'nın Peri Bacaları gibi doğal sit alanı olarak korumaya değer" görüşü de Serdar Girginer'e ait. Yeni çıkarılan yönetmenliklere göre bir yerin doğal olarak korunmaya alınması görevi; Tarih ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'ndan alınmış ve Çevre Bakanlığı'na verilmiş. İşte biz bu kapak fotoğrafını yayınlamakla Çevre İl Müdürlüğü'ne; Altınşehir Adana Dergisi ve Altınoran Düşünce ve Sanat Platformu olarak müracaat etmiş olalım istedik. Ayrıca resmi başvurmuzu da yapacağız. Gerisi yetkililere kalmış...

Almadere Kayalıkları Korumaya Alınmalı

Cukurova üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Serdar Girginer ve bölgemizin önemli yazarlarından Çetin Yiğenoğlu ile birlikte, Kozan'ın Göller Yaylası'nda bulunan Almadere Kayalıklarını incelemeye gittik. Arkeoloji Bölüm Başkanı Serdar Girginer, bölgenin milyonlarca yıl içinde oluşmuş, jeolojik bir değer olduğunu, aynı Kapodokya'daki Peri Bacaları gibi koruma altına alınması gerektiğini ifade etti. Bölgedeki insan emeğinin ürünü olduğu görünen sarnıç ve kapının ise yeni döneme ait olabileceğini ama bölgenin benzersiz doğal güzelliği nedeniyle muhakkak görülme-ye değer olduğunu ifade etti.

Adana ve Kozan ile ilgili çok sayıda belgesel veya kurmaca kitap yazan gazeteci Çetin Yiğenoğlu'nda Almadere'nin Kozan turizmi için önemli olduğuna işaret ederek, bu bölgenin muhakkak gezilmesini önerdi. ■

Adana'ya Bir Şampiyonluk da Yamaç Paraşütünden... “Merhaba AHAS”

Adana Havacılık ve Adrenalin Sporları Kulübü olarak 3-8 temmuz tarihleri arasında gerçekleşen Türkiye Hava Sporları Federasyonunun düzenlediği Denizli-Honaz xc 2012 Türkiye Yamaç Paraşütü Şampiyonası'na kulübümüz 10 yarışma pilotu ile katılmış ve yarışma sonunda AHAS, kulüpler de TÜRKİYE şampiyonu olmuş, ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ takımımız takımlarda, Türkiye şampiyonluğu, erkekler genel klasmanda Durali Karaca birinci, Yiğit Yıldırım ikinci olmuş ayrıca bayanlarda Merve Gülşah Arslan birinci olmuştur. Bu yıl katıldığımız yarışmalarda bu güne kadar kulübümüz AHAS 9 kupa, 19 madalya ADANA'ya kazandırmıştır önümüzde kalan son yurt içi yarışması Çankırı-Çerkes xc 2012 21-26 Ağustos'ta katılacak kulübümüzün kürsü şansı garantidir. AHAS kulübü Başkanı Güner Akkaya bu yıl katıldığımız Brezilya-Fransa-Portekiz-Sırbistan-Makedonya da gerçekleşen Dünya Yamaç Paraşütü Şampiyonalarında ÜLKEMİZİ ve ADANA'mızı gururla temsil edip ön elemeleri geçerek AHAS olarak aralık sonunda gerçekleşecek Süper Final-Kolombiya 2012 yarışmasına katılmak üzere Güney Amerikaya kolombiyaya gitme hakkı kazanmıştır. Son olarak AHAS kulübü Başkanı Güner Akkaya tüm yarışmalarda sponsorumuz olan Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Zihni Aldırmaz'a yardımlarından dolayı sporcularım adına teşekkür ederim dedi... ■

Adana Sanat Akademisi'nin Temelleri Atılıyor

Adana'da fotoğraf sanatçısı Haluk Uygur öncülüğünde kurulan Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu, Adana Sanat Akademisi'nin kurulması için çalışma başlattı. Adana'da sanatın gelişmesi, yeni sanatçılar yetişmesi ve sanat izleyicisinin artırılması amacıyla fotoğraf sanatçısı Haluk Uygur öncülüğünde kurulan Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu, Adana Sanat Akademisi'nin kurulması için çalışma başlattı.

Adana'da sanatın gelişimi ve yeni Yaşar Kemaller, Orhan Kemaller, Yılmaz Güneyler, Şahin Kaygunlar ve Abidin Dinolar çıkartmak için yola çıktıklarını belirten Haluk Uygur, eylül ayında başlayacak seminerlerde eğitimleri kendisiyle birlikte, Mahmut Hazım Kısakürek, İsmail Ökke, Doç. Dr. Murat Ali Hersekli, Prof. Dr. Mehmet Bayhan, Dr. Ali İhsan Ökten, Erhan Yelekçi, Edip Kuzey Akten ve Şebnem Ragipoğlu'nun verecek. ■

Altınoran Temel Fotoğraf Eğitimi Atölyesi Başlıyor...

Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu, bu Eylül ayında, geliştirilmiş ve güncel bir "Temel Fotoğraf Eğitimi Atölyesi'ne" başlıyor. Adının "Temel Eğitim" olması sizi yanıltmasın; günümüzün fotoğraf teknolojisine uygun olarak düzenlenecek atölyede; makinenizi tam bilgiyle kullanmak; ışık,

diyafram, enstantane, dijital kompozisyon vb. onlarca teknik bilgi dışında, temel sanat kültürü de alarak fotoğraf'a başka bir gözle bakmayı öğrenebilirsiniz. 'Görüntü toplayıcılığının ötesine geçmeyi hedefleyen bu proje, fotoğraf severlere iç ve dış mekânda uygulamalar yap-tırarak. Bugüne kadar yapılan kısa, eksik, eski

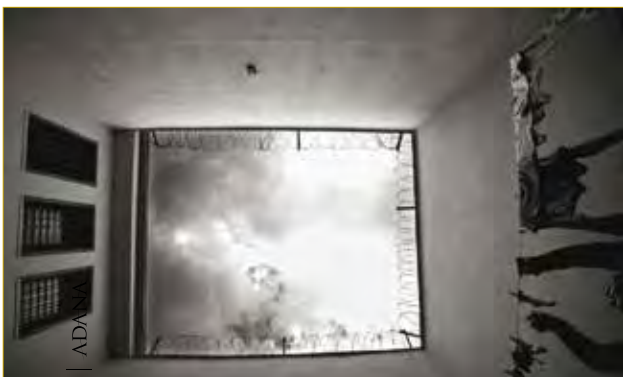
moda temel eğitimlerden tamamen farklı bir konseptteki uzun soluklu bu atölyenin sonunda önemli ve ciddi bir sergi de oluşturulacak... Sınırlı sayıda öğrenci kabul edilecek bu atölyeye katılmak ve ön başvuruları yapmak için Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformuyla irtibata geçebilirsiniz. ■

Bursa Fotofest'e gidiyoruz...

Altınoran Düşünce ve Sanat Platformu üyesi Nazan Gökkaya, Türkiye'nin en başarılı fotoğraf festivali olarak kabul edilen Bursa Fotofest'e davet edildi. 15-21 Eylül tarihlerinde Türkiye ve dünyanın önde gelen

fotoğrafçıları ağırlayacak olan festivalde, uluslararası fotoğraf yarışmasının yanı sıra, eğitici paneller, gösteriler ve sergiler de yapılmakta. Gökkaya, festivale Adana Karataş Cezaevindeki çalışması olan "özgür yaşa" projesinin sergisinde gösterilen eserler ile katılacaktır. ■

Uluslararası Adli Tıp Akademisi Nobel'i'ni Bir Adana'lı Aldı....

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mete Korkut Gülmen'e 'Adli Tıbbın Nobel'i' sayılan, Uluslararası Adli Tıp Akademisi Bilim Onur Altın Madalyası' verildi. Prof. Dr. Gülmen, adli tıp alanındaki en büyük ödülü alan ilk Türk bilim adamı olmanın gurur ve mutluluğunu yaşadığını söyledi. İstanbul'da bine yakın adli tıp uzmanının katılımıyla geçen hafta gerçekleştirilen "22'nci Uluslararası Adli Tıp Akademisi Kongresi"nde, Dünya Adli Tıp Akademisi Başkanı Prof. Dr. Duarte Nuno Vieira, adli tıp ve ilgili alanlara önemli katkı

sağlayan kişi, kurum ve kuruluşlara 3 yılda bir verilen "Uluslararası Adli Tıp Akademisi Bilim Onur Altın Madalyasına Prof. Dr. Mete Korkut Gülmen'in layık görüldüğünü açıkladı. Madalya, Adalet Bakanlığı ve tüm yargı kurumlarının temsilcilerinin katıldığı kongrenin gala gecesinde Prof. Dr. Vieira tarafından Adana'lı Prof. Dr. Mete Korkut Gülmen'e verildi. 30 yıllık meslek kariyerinde adli patoloji, ani ölümler, kalp ve damar hastalıkları, hekimlerin etik kavramları, insan hakları ve uluslararası etik sorumluluklar konularında yürüttüğü çalışmalarla, adli tıp biliminin tüm dünyada ge-

lişmesine katkı sunan Prof. Dr. Gülmen, hayatı boyunca alabileceği en büyük ödülü aldığını söyledi. Bu toprakların insanı olmaktan büyük bir keyif aldığını, bu ödülü alırken salt kendi adına değil; Çukurova Üniversitesi adına, Adana ve Türkiye adına aldığını ve bu önemli ödülü Adana'ya getirmiş olmaktan mutluluk duyduğunu belirtmiştir. Kendi alanlarında birçok sorun ve yakınma yaşanan ülkemizdeki adli tıp yapılanmasına ilişkin birçok rapor ve incelemesi de bulunan Prof. Dr. Gülmen, dünyada artık adli tıp fakülteleri açıldığını, Türkiye'de de enstitü olarak açılması için önyak olduğunu da belirtti. ■

Prof. Dr. Mete Korkut Gülmen Kimdir?

1957'de Adana'da doğdu. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Sinop'ta göreve başladı. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde patoloji uzmanı oldu ve patolog olarak çalışmaya başladı. Bu süreçte, adli tıp doktorasını tamamladı. 1995'te bir süre İskoçya Dundee Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde aktif görev yaptı. 1996 - 2001 yılları arasında, değişik zamanlarda ABD'de çeşitli meslekî çalışmalar ve eğitimlere katıldı. 1999'da doçent, 2005'de ise profesör oldu. Birçok adli tıp uzmanı doktor yetiştirdi. 1992'den 2010'a kadar Adana Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Daire Başkanlığı için Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi adına, danışman adli patolog öğretim üyesi olarak çalıştı. Türk Tabipler Birliği, Adli Tıp Uzmanları Derneği, Çukurova Patoloji Derneği, Türk Kanser Araştırma Derneği, Türk Patoloji Dernekleri Federasyonu, Akdeniz ve Amerikan Adli Bilimler ile Dünya Adli Tıp Akademisinin üyesidir. Dünya Adli Tıp Akademisi'nin Genel Sekreterliği görevini sürdürmektedir.

Tiyatro Ustası Ferhan Şensoy (Ortaoyuncular) Çukurova Turnesinde...

ORTAOYUNCULAR 2012

Ferhan Şensoy'un
NASRİ HOCA VE MUHALİF EŞEĞİ
HUKUKENGİZ GÜLDÜRÜ

FERHAN ŞENSOY-SERAP GÜNAYDIN-ALİ ÇATALBAŞ
ELİF DURDU-SEFA TANTOĞLU-ORKUN AKYILDIZ
T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NIN MADDİ KATKILARIYLA

Ünlü tiyatro oyuncusu, yazar, yönetmen Ferhan Şensoy ve ekibi (ortaoyuncular) 3 günlük bir turne programıyla Çukurova bölgesinde olacak. Ferhan Şensoy'un yazıp yönettiği "NASRİ HOCA VE MUHALİF EŞEĞİ" adlı oyununda; Ferhan Şensoy'la birlikte, Serap Günaydın, Ali Çatalbaş, Elif Durdu, Sefa Tantoğlu ve Orkun Akyıldız rol alıyor. Ortaoyuncular; 32.yılıni kutlarken farklı bir güldürüyle karşımızda... Hocalığı kendinden menkul Nasri Hoca halkın oy verecek parti arayıp bulamadığını görüp, talebi değerlendirmek üzere, HVC'yi kurar. Partinin amacı basit hırsızlıkları suç olmaktan çıkarmak ve onu savunmaktır. Neden amaç budur da, başka bir şey değildir? Nasri Hoca şöyle yanıtlar soruyu:

"Neyi savunacağız? Size refahı getireceğiz desek, halk getiremeyeceğimizi biliyor. Sittin yıldır söyleniyor, ortada refah yok. Huzur güvenlik, özgürlük getireceğiz desek böyle şeyler olmayacağını biliyor halk. Elli yıldır politikacılar bunu söylüyor; oy alamıyor. Al sana kömür, al sana beyaz eşya deyince halk hemen tav oluyor. Neyse iktidardan bir şey arakladım, diye mutlu oluyor. Bu basit bir hırsızlık işte. Al sana basit hırsızlık özgürlüğü desek bizim halkın gözü döner."

2 perdelik bu güzel oyun; 18 Ekim Perşembe günü saat 20.00'de Antakya'da, 19 Ekim Cuma günü saat 20.00'de İskenderun'da sergilenecek. Adana Büyükşehir Tiyatro salonunda ise 20 Ekim Cumartesi günü saat 16.00 ve 20.00'de sergilenecek oyunun biletleri; 1 Ekim tarihinden itibaren tiyatro gişesinden temin edilebilecek. ■

Yaş YETMİŞ, ...

Yazı: Metin Bahçıvan

“Gençlik ilkbahar gibidir
Yaşlılık ise kışa benzer
Öyle bir kış ki, arkasından
Bahar gelmez...”
Firdevsî (934-1020 / İran)

Firdevsî'nin bu güzel sözünü, yıllar öncesinde bir dergide ilk okuduğumda çok etkilenmiş ve hüzünlülenmişim (orta yaş sendromu!). Aradan yıllar geçince bizim kötü deyimlerimizden birine takıldım yine; “Yaş yetmiş, iş bitmiş...” Son 50 yılda, tüm dünyada insanın ortalama yaşam süresi ve kalitesi ciddi biçimde artıyor. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler grubunda, yaşlı nüfusun oranı önemli biçimde artarken; yaşlı nüfusun yaşamını kolaylaştıracak mekanizmalar ve dinamikleri acilen oluşturmamız gerektiğine ait ayrıntılı bir çalışma, National Geographic -Türkiye dergisinin Mayıs

sayısında yer aldı. Buna göre; Türkiye’de ömür, 20 yılda tam 10 yıl uzadı. 12 yıllık çalışmaya göre; insanlarımız 50’li yaşlarda iş yaşamından koparken, beraberinde sosyal yaralar başlıyor. Hobilerimiz, kendimiz için uğraşlarımız yoksa yaşam tam bir yük haline geliyor. Yani kısacası dostlar; yaşlanmak kaçınılmaz ama ihtiyarlıktan nasıl kaçırız, bu süreci nasıl geciktiririz diye sorgulamak gerekiyor. Bunun en iyi yolu da aktif üretimden geçiyor, yani yaşımız kaç olursa olsun üretime devam. Özellikle düşünsel boyuttaki üretim (sanat-edebiyat) insanı daha diri tutuyor.

“Yaş yetmiş ama
daha iş bitmemiş...”

Yaşlanmak kaçınılmaz ama ihtiyarlıktan nasıl kaçırız, bu süreci nasıl geciktiririz diye sorgulamak gerekiyor.

Peki, ülkemizde ve dünyada; ileri yaştaki bilim, sanat ve edebiyat insanları ne yapmışlar diye merak ettim ve belirli bir kronolojik dizine gerek duymadan sıraladım. Eminim ki, sizler de şaşıracaksınız bunca örneği görünce ve hep birlikte yüksek sesle haykıracaksınız; “Yaş yetmiş ama daha iş bitmemiş...”

Mimar Sinan: Anadolu’nun yetiştirdiği en büyük mimar olan Mimar Sinan, ustalık eserim dediği Selimiye Camii’ni 7 yılda tamamlamıştır (1575). Büyük Usta, dünyaca ünlü bu muhteşem eserini bitirdiğinde tam 86 yaşındaydı. Vefat ettiği güne değin (1588 / 99 yaşında) aktif çalıştı ve üretimde bulundu. Yaşamı boyunca 92 camii, 52 mescit, 55 medrese, 5 su yolu, 8 köprü, 20 Kervansaray, 36 saray, 8 mahzen ve 48 hamam olmak üzere; toplam 375 esere imza atmıştır. Hem uzun (99 yıl) hem de bunca verimli bir yaşam çok az kişiye nasip olur herhalde.

Johann Wolfgang Von Goethe: Alman edebiyatçı ve doğa bilimcisi Johann Wolfgang Von Goethe (1749-1832), yaşamı boyunca sürekli üretmiş ve yayınlar çıkarmıştır. En ünlü eseri “Faust”un 1. cildini 1808 yılında (59 yaşında) yayınlayan Goethe; 2. cildini 1832 yılında tam 83 yaşındayken yayınlar. Ölümü esnasında son sözü; “Biraz daha ışıktır lütfen...” olur.

Müşfik Kenter: 15 Ağustos 2012 tarihinde vefat eden büyük usta Müşfik Kenter (1932) 80 yaşına karşın; tiyatro, dizi ve seslendirmelere devam ediyordu. Bu sezon, eşi Kadriye Kenter’le birlikte oynadıkları “Aşk Mektupları” adlı oyunun aynı zamanda yönetmenliğini üstlenmişti. Onlarca tiyatro oyununda oyuncu ve yönetmen olarak yer almasının yanı sıra ödüllü filmlerde de rol aldı. Seslendirme alanında unutulmaz bir yeri olan sanatçı 80 yaşında vefatına değin aktif olarak çalışıyor, üretiyordu.

Yıldız Kenter: Türk tiyatro ve sinema sanatçısı Yıldız Kenter (1928/İstanbul) 84 yaşına karşın aktif sanat hayatı ve öğretim üyeliğine devam ediyor. Oyuncu ve yönetmen olarak kariyerini sürdüren duayen sanatçı, en son 2007 yılında rol aldığı sinema filmi “Beyaz Melek”de 79 yaşındaydı. Devlet Sanatçısı ünvanlı Yıldız Kenter, 1960 yılında kardeşi Müşfik Kenter’le kurduğu “Kent Oyuncuları” adlı tiyatrolarında oyuncu ve yönetmen olarak çalışmaya devam ediyor. Halen süren “Kraliçe Lear” adlı oyunda oyuncu ve yönetmen olarak görev alıyor.

Manoel de Oliveira: Portekiz asıllı Manoel de Oliveira (14 Aralık 1908) Dünyanın en yaşlı film yönetmenidir. 1931 yılında film çekmeye başlayan Manoel, en son 2007 yılında “O Enigma” adlı filmini çektiğinde 99 yaşındaydı. 30. Uluslararası İstanbul Film Festivalinde (2011) “O Estranho caso de Angélica” (Angelica’nın Tuhaf Vakası) adlı filmi gösterildi.

Michelangelo Buonarroti: Michelangelo Buonarroti (6 Mart 1475-18 Şubat 1564) ünlü İtalyan Rönesans dönemi ressam, heykeltıraş, mimar ve şairi. Heykel alanında en ünlü eseri olan “Davud (David)”u bitirdiğinde henüz 26 yaşındadır. Beş buçuk metreküplük bir mermer bloktan çıkaracağı eser için genç dahi; mermer kütlenin yanına bir baraka inşa ederek, yardımcısız bir şekilde, çoğu zaman geceli gündüzlü çalışarak Rönesans sanatının harikalarından biri olarak kabul edilen David’i yaratır. Yaşlılıkta hastalığına karşın; öldüğü güne değin aktif çalışmaya, üretmeye devam eder. Michelangelo 72 yaşındayken Papa III. Paul tarafından Hristiyanlığın en önemli kilisesi olan Roma’daki San Pietro’nun (San Peter) başmimarlığına atandı. 89 yaşında vefatına değin bu görevini sürdürdü.

Müşfik Kenter

Manoel de Oliveira

Michelangelo Buonarroti

■ **Gabriel Garcia Marquez (6 Mart 1928):** Kolombiyalı yazar, romancı, düşünür. Yüzyıllık Yalnızlık (1967), Başkan Babamızın Sonbaharı (1975), Kırmızı Pazartesi (1981), Kolera Günlerinde Aşk (1985) adlı ünlü romanları Türkçeye de çevrilen yazar, 1982 yılında Nobel Edebiyat Ödülünü kazandı. 2004 yılında "Benim Hüzünlü Oropularım" adlı eseri yazdığında 76 yaşındaydı. Halen Meksika'da yaşayan 84 yaşındaki yazar üretmeye devam ediyor. Özellikle G. Amerika'nın farklı ülkelerindeki yazarlarla bir araya gelerek düşünce platformu oluşturup, manifestolar hazırlıyor.

Alfred Hitchcock (1899-1980): İngiltere doğumlu, Amerikan gerilim filmleri yönetmeni. Alfred Hitchcock tüm zamanların en iyi yönetmenlerinden biri kabul edilir. Ünlü yönetmen birçok klasikleşmiş filme imza attı ("Kuşlar", "Psycho" vs). Son filmini ise 1976 yılında, 77 yaşındayken çekmiştir ("Family Plot").

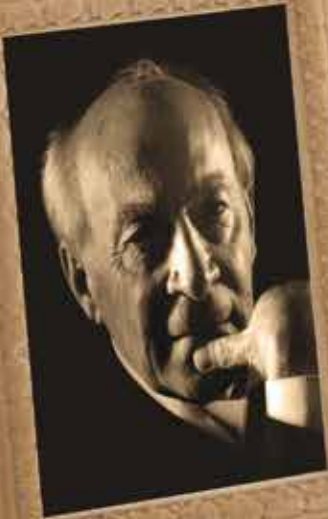
Ara Güler (16 Ağustos 1928/İstanbul): Türkiye'nin uluslararası alanda en iyi tanınan fotoğraf sanatçısı (ya da kendi deyişiyle "Foto Muhabiri"), 84 yaşına karşın halen aktif çalışmaya devam ediyor. Özellikle dünya çapında tanınmış bilim, sanat, edebiyat ve siyaset adamlarının portreleriyle biliniyor (Aşık Veysel, Yaşar Kemal, Orhan Kemal, Picasso, Salvador Dali, Alfred Hitchcock, Mahatma Gandhi, W. Churchill, Nazım Hikmet vs). 84 yaşındaki usta; her daim yanında taşıdığı makinesiyle, dinamizm ve heyecanını diri tutarak üretmeye devam ediyor. Yakın bir tarihte, bir siyasi toplantı sonrasında katılımcıların portrelerini çekerek tarihe not düştü.

Muhsin Ertuğrul: Türk Tiyatrosunun batılı anlamda kurucusu olarak kabul edilen Muhsin Ertuğrul (1892-1979); sinema alanında ilk önemli katkıları gerçekleştirmiş, 1922-1939 yılları arasında Türkiye’de film yapan tek kişi olarak kalmıştır. 1927 yılında Belediye Başkanının talebiyle Darülbeydi’nin (İstanbul Şehir Tiyatrosu) genel sanat yönetmenliğini üstlendi. 1949’da Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü’ne getirilinceye kadar sürdürdüğü çalışmalarla kuruma bir şehir tiyatrosu kimliği kazandırdı. Sahne çalışmalarını düzen altına alan yönetmenlikler hazırladı ve uygulamaya koydu. 1928’de Darülbeydi sanatçılarıyla başarılı bir Kahire turnesi yaptı. 1954’te ikinci kez Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü’ne getirilince Küçük Tiyatro ve Oda Tiyatrosu’nu açtı (1955). İzmir ve Bursa’da Devlet Tiyatrosu, Adana’da Şehir Tiyatrosu açılmasında emeği geçti (1957). 1958-1966 yılları arasında İstanbul Şehir Tiyatroları’nda baş yönetmenlik yaptı. 23 Aralık - 12 Ocak 1970 tarihleri arasında 60. sanat yılını büyük programlarla kutlayan Muhsin Ertuğrul’a 23 Ekim 1971’de Kültür Bakanı Talât Halman’ın çabasıyla Cumhuriyet tarihinde ilk kez bir sanatçıya verilen Devlet Kültür Armağanı takdim edildi. 1974 yılında 82 yaşındaki Muhsin Ertuğrul, Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmenliği’ne atandı. 1975 yılında, 83 yaşındayken, “İnsan ve Tiyatro Üzerine Gördüklerim” adlı kitabını yayınladı.

Jean Lamarck: Büyük Fransız doğa bilimcisi Jean Baptiste Lamarck (1744-1829), İngiliz bilim adamı Charles Darwin’in doğduğu yıl “Philosophie Zoologique” adlı ünlü yapıtını yayımlamıştı. Bu yapıtında bazı evrim kurallarını açıklamıştır. Paris’te tıp eğitimi görürken, bir yandan da botanik alanında incelemeler yaptı ve 1778’de Fransa’nın doğal bitki örtüsüne ilişkin değerli çalışmalarını yayımlayınca, Fransız Bilimler Akademisi’ne seçildi. 1788’de Paris Botanik Bahçesi’nde göreve seçildi. Beş yıl sonra bu kuruluş Ulusal Doğa Tarihi Müzesi adıyla yeniden örgütlendiğinde zooloji bölümünün yöneticiliğine atanan Lamarck, o tarihten sonra bütün ilgisini zoolojiye yöneltti. Bu bilim dalındaki çalışmalarına 50 yaşından sonra başlamasına ve gözlerinin neredeyse körlük derecesinde bozulmuş olmasına karşın böcekler ile solucanlar konusunda en yetkili kişi olarak tanındı. Ömrünün son yıllarına doğru da omurgasız hayvanlar biyolojisinin en önemli yapıtlarından birini yayımladı (“Omurgasız Hayvanların Doğal Tarihi” 1826 / 82 yaşında).

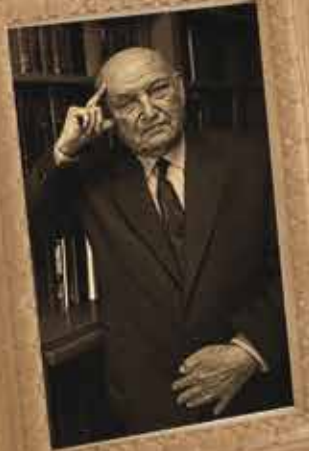
Taha Toros: Türk Kültür tarihi araştırmacısı, yazar Taha Toros (1912 Adana-26 Ocak 2012 İstanbul); “Geçmişte Türkiye-Polonya İlişkileri (1983)”, “Fikret Mualla (1986)”, “Kahvenin Öyküsü (1998)”, “Türk Edebiyatından 6 portre (1998)”, adlı bilinen kitaplarının yanı sıra yüzlerce makale, binlerce gazete ve kitaptan oluşan bir arşive sahipti. 100 yaşında vefat eden araştırmacı yazar; son dönemine değin düşünme, araştırma ve üretimden kopmadı. Son kitabı “Nazım Hikmet” 2005 yılında yayımlandığında 93 yaşındaydı. 70 yılı aşkın bir süredir araştıran Taha Toros, arşiv sevdasını “Mazi Cenneti- 1” adlı kitabında şu cümlelerle özetler: “Arşiv oluşturmak, özellikle ülkemizde nadir yetişen biyograf olmak, bibliyografyada uzmanlık kazanabilmek, yararına yürekten inandığım, kültür zenginliklerindendir. Yaşamım boyunca bunu yapmaya çalıştım. Aslında bu konularla ölesiye uğraşmak, tedavisi mümkün olmayan bir hastalık gibidir. Bugün kanserin bile tedavisi mümkün. Ama “arşiv” hastalığının tedavisi yok!. Ne diyelim, Tanrı, bu türden hastalığa yakalananları kurtarсын!”

Muhsin Ertuğrul

Jean Lamarck

Taha Toros

■ Clinton Eastwood Jr (31 Mayıs 1930, San Francisco): ABD’li sinema oyuncusu, yönetmen, yapımcı, besteci. Eastwood’un asıl çıkışı, 1964 yapımı “A Fistful Of Dollars” ve takiben 1965 yapımı “For a Few Dollars More” filmi ile olmuştur. 1966 yılında, aynı serinin son filmi “The Good, The Bad And The Ugly” ile Eastwood, artık dünya çapında tanınan bir aktör haline gelmiştir. 1980’li yıllarda, iyi yapımlarda oynamış olmasına rağmen, önceki yıllar kadar büyük çıkışlar yapamadı. Ama 1990’ların başında, gerek yönettiği, gerekse oynadığı filmlerle sinema dünyasına yeni sürprizler kazandırdı. 1992’de yönettiği ve oynadığı “Unforgiven” adlı film ile en iyi yönetmen Oscar’ını kazandı ve en iyi aktör ödülüne aday gösterildi. Eastwood bugüne kadar, 60’dan fazla film ve TV yapımında oynamış, 35 film yönetmiş, 25 filmin yapımcılığını üstlenmiş, 10 filmin müziklerini bestelemiş ve soundtrack’lerine imza atmıştır. 82 yaşındaki sanatçı; 2012 yılında “J. Edgar” adlı filmin yönetmenliğini ve yapımcılığını üstlenerek aktif sanat yaşamına devam etmektedir.

Yaşar Kemal, 89 yaşında olmasına rağmen aktif biçimde edebiyat ve düşünce alanında üretimini sürdürüyor.

Yaşar Kemal: Türk romancı, senaryo ve öykü yazarı Yaşar Kemal (Kemal Sadık Göğceli/1923 Gökçedam/Osmaniye); Türk edebiyatının en önde gelen kalemlerinden biridir. İlk öykü kitabı “Sarı Sıcak”ta da yer alan “Bebek Öyküsü” ile ilk romanı “İnce Memed”, Cumhuriyet’te tefrika edildi. “İnce Memed” yaklaşık kırk dile çevrilerek yayımlandı ve kitaplarının yurtdışındaki baskısı yüz kırkı aşmıştır. Yaşar Kemal pek çok yapıtında Anadolu’nun efsane ve masallarından yararlanmıştır. Doğduğu, büyüdüğü Çukurova; yazın ve düşün alanındaki gelişimine temel oluşturmuştur. PEN Yazarlar Derneği üyesi-

dir. Nobel Edebiyat Ödülü’ne aday gösterilen ilk Türk yazardır. 22 öykü, roman, 6 röportaj, 10 deneme derleme, 4 destansı roman yazan yazar’ın birçok öykü ve romanı tiyatro ve sinema’da yer almıştır. Bugüne değin 40’ın üzerinde ulusal ve uluslararası ödül kazanan yazarımız; 89 yaşında olmasına rağmen, aktif biçimde edebiyat ve düşünce alanında üretimini sürdürüyor. Siyasal duruşuyla da topluma öncülük yapan yazarın son kitabı “Binbir Çiçekli Bahçe”, 2009 yılında, 87 yaşında yayınlanmıştır.■

metinbahcivan@altinsehiradana.com

Clinton Eastwood

Yaşar Kemal

En Hızlı Yükselen Gıda Devi

SUNAR

Marifetli İnce Belli

SUNAR Marifetli İnce Belli Lezzetleriyle Sofraları Şenlendiren;
SUNAR PROFESYONEL Kalitesiyle Ustaların Vazgeçilmezi Olan
Elita Gıda, Sadece 4 Yılda İkinci Kez ISO 500 Listesinde.

Bu gurur tablosuna katkıda bulunan iş ortaklarımıza ve değerli müşterilerimize sonsuz teşekkürler.

TÜRKİYE'NİN
TURKEY'S TOP

500
BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU
INDUSTRIAL ENTERPRISES **2011**

Birleşmiş Milletler
Gıda ve Tarım Örgütü
Dünya Gıda Günü
FAO Madalyası

Uluslararası
Güvenilir Gıda Zirvesi
Güvenilir Marka
Ödülü

Türk Standartları
Enstitüsü
Altın Ambalaj Ödülü
Altın Madalya

Ambalaj Sanayicileri
Derneği
Ambalaj Ay Yıldızları
Gümüş Ödülü

AGİAD
4. İş ve Meslek
Ödülleri
Yılın Marka Ödülü

**SUNAR
GRUP**

www.incebelli.com.tr
www.elitayag.com.tr
www.sunargrup.com.tr
facebook.com/sunarincebelli

Adana ve Üniversite Öğrenimi

Yazı ve Fotoğraflar: Metin Bahçivan, Nazan Gökkaya, Semiramis Bahçivan

Fotoğraf 5

Altınşehir Adana Dergisi Yayın Kurulu olarak zaman zaman kendi aramızdaki toplantılarda, Adana-Çukurova bölgesine ait değerleri kurum ve kuruluşları tartışıyoruz. Daha önce ne durumdaydı, şimdi ne halde, nasıl geliştirilebilir, neler yapılabilir gibi sorularla epeyce bir sorgulama ve irdelemeden geçiririz

konuları. Son dönemde çok sık gündeme gelen Çukurova Üniversitesi'nden yola çıkarak; Adana'da Üniversite öğreniminin dünü, bugünü ve geleceğini sorgulamak tartışmak istedik. Binlerce sayısal verilerin yanı sıra nitelik düzeyini de irdelemek istedik elbette.

Fotoğraf 1

Fotoğraf 2

Fotoğraf 3

Fotoğraf 4

Fotoğraf 6

ÇUKUROVA BÖLGESİNDE ÜNİVERSİTE ÖĞRENİMİNİN TARİHÇESİ

Özelinde Adana genelinde ise tüm Çukurova bölgesindeki üniversite öğreniminin tarihçesi çok eskilere dayanmıyor dostlar. Elbette sözünü ettiğim tarih, Cumhuriyet sonrası içindir (4.000 yıllık bir kentin geçmişi çok farklı eğitim-öğretim yapıları elbette oluşmuş). Türkiye'nin 4. büyük kenti olmasına karşın Adana ve Çukurova bölgesi üniversite öğrenimiyle 1967 yılından sonra tanışıyor. Öğretim yasasındaki bir değişiklikle aynı anlarda İstanbul, Ankara, Eskişehir ve Adana'da İktisadi Ticari İlimler Akademisi kuruluyor.

18 Mayıs 1967 tarihinde açılışı yapılan Adana İktisadi Ticari İlimler Akademisi (AİTİA), ilk olarak Atatürk parkının hemen girişinde yer alan binayı 1979 yılına değin kullanıyor (şimdiki 75. Yıl Sanat galerisi / fotoğraf:1/2). 1979-1981 yılları arasında AİTİA, Cemalpaşa'da bulunan eski kız öğretmen okulunda öğretime devam etmiştir. 1981 yılında ise eskilerin Çamlık diye adlandırdığı Beyazevler'deki yeni binasına taşınmıştır (fotoğraf:3). 1982 yılında da Çukurova Üniversitesi bünyesine dahil edilerek İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi adını almıştır (İİBF). 2001 yılında ise Balcalı'daki merkezi kampüse taşınan İİBF öğretime yerleşkede devam etmektedir (fotoğraf:4).

Çukurova üniversitesi kurulmadan önceden bu yana bakıldığında Adana'daki Yüksek Öğrenimin tarihi 45 yıla dayanıyor. Peki Çukurova bölgesinin gözbebeği, Türkiye'nin önemli (nitelik ve nicelik açısından) üniversitelerinden olan Çukurova Üniversitesi'nin tarihi nedir?... Çukurova Üniversitesi; Ziraat Fakültesi 13 Şubat 1969 tarih ve 1099 Sayılı Yasa ile, Tıp Fakültesi ise 12 Nisan 1972 tarih ve 1578 Sayılı Kanunlarla sırasıyla Ankara ve Atatürk Üniversitelerine bağlı olarak 30.11.1973 tarihinde çıkan 1786 Sayılı Kanun ile birleştirilmesi sonucu kurulmuştur. 1974 yılından başlayarak Temel Bilimler, İdari Bilimler ve Mühendislik Fakültelerinin kurulması ile üniversitedeki fakülte sayısı beşe yükselmiştir. 1982 yılında ise, Temel Bilimler, Fen-Edebiyat Fakültesine; İdari Bilimler, Adana İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi'nin Ekonomi ve İşletme Fakültesiyle birleştirilerek İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesine; Mühendislik Fakültesi ise yine Adana İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi'nin Mühendislik Fakültesi

ile birleştirilerek Mühendislik Mimarlık Fakültesine dönüştürülmüştür. Ayrıca; Adana, İçel ve Hatay illeri içerisinde, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Yabancı Diller Yüksek Okullarının tümü, 1982 yılında Çukurova Üniversitesi çatısı altında toplanarak Eğitim Fakültesi oluşturulmuş ve böyle bir bütünleşme Üniversiteye büyük bir Akademik güç kazandırmıştır. Uzun yıllar boyunca 10-12 kente (Adana-Mersin-Osmaniye-Hatay-Antalya-Niğde-Kayseri-Konya-K.Maraş-Kilis-G. Antep-Ş.Urfa) hitap eden Çukurova Üniversitesi, özellikle Tıp Fakültesi Hastanesi ve Ziraat Fakültesi araştırma ve projeleriyle bölgenin tek ve öncü kuruluşları olmuşlardır. YÖK yasasındaki değişikliklerle yeni kurulan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin hemen hepsinde; Çukurova Üniversitesi'nden giden öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri kurucu olarak görev almış ve bölgemizde üniversitelerin gelişimine ciddi katkılar vermişlerdir (Akdeniz Üniv.-Mersin Üniv.-Çağ Üniv.-Hatay M.Kemal Üniv.-Gaziantep Üniv.-K. Maraş S.İmam Üniv.- Osmaniye Korkut Ata Üniv.-Ş.Urfa Harran Üniv.-Niğde Üniversitesi gibi).

Çukurova Üniversitesi 2012 yılında ise, yeni atılımlarla 15 Fakülte, 5 Yüksekokul, 13 Meslek Yüksekokulu, 1 Devlet Konservatuarı, 3 Enstitü ve 26 Araştırma ve Uygulama Merkezine ulaşmıştır. Çukurova Üniversitesi'nde 1900 akademik personel, 37501'i lisans, ön lisans ve 4099'ün üzerinde yüksek lisans, doktora olmak üzere yaklaşık 41600 öğrencinin eğitim ve öğretiminde görev yapmaktadır (Fotoğraf:5)

Şu anda Çukurova bölgesinde bulunan 5 devlet üniversitesi'nin (Çukurova Üniversitesi-Adana, Mersin Üniversitesi- Mersin, M.Kemal Üniversitesi-Hatay, Korkut Ata Üniversitesi-Osmaniye ve Bilim ve Teknoloji Üniversitesi-Adana) yanı sıra; Bölgemizin ilk ve tek vakıf üniversitesi olan ve 1997 yılında kurulan Çağ Üniversitesi ise 3 Fakülte, 1 Meslek Yüksekokulu ve 2 Enstitü ile öğrenimine devam ediyor (fotoğraf:6). Bu tek özel üniversitede ise bugün 154 akademik personel yaklaşık 2700 öğrenciye eğitim vermektedir.

Çukurova Üniversitesinde ilk ziyaretimizi Prof. Dr. İbrahim Ortaş'a yaptık...

Konu Adana ve Üniversite olunca ister istemez konunun esasını Çukurova Üniversitesi oluşturuyor. Antalya'dan Ş. Urfa'ya, Adana'dan Konya'ya değin uzanan hat üzerinde kurulan ilk Üniversite olması; halen bölgenin en büyük, Türkiye'nin sayılı üniversitelerinden biri olması nedeniyle de ciddi öneme sahip. 39 yıllık geçmişinde binlerce mezun vermiş, yüzlerce projeyi hayata geçirmiş, binlerce makale yazılmış; Türkiye ve Dünya ölçeğinde kendini kanıtlamış bu güzel üniversite son yıllarda yaşanan olumsuzluklara karşın ne durumdaydı?.. Son yıllarda yönetim çekişmeleriyle fazlaca medyatik olan bu güzel kuruluş, bilimsel eğitim ve araştırmanın neresindeydi?... Durum gerçekten çok mu vahimdi yoksa bize mi böyle yansiyordu. Nicelik ve nitelik olarak öğretim ve öğrenci kadrosu ne durumdaydı?.. Bütün bu soruları konuları tartışmak irdelemek üzere; Çukurova Üniversitesi'nin en yetkilisi olarak rektörle görüşmek istedik. Ancak zamanlama çok kötüydü. Çünkü; bunca çekişmeli geçen bir seçimin ardından yeni rektör seçilen Prof. Dr. Mustafa Kibar henüz masasına yeni oturmuştu ve inanılmaz derecede yoğunlu. Üniversitenin tüm verilerini değerlendirmek, yeni idari kadroları oluşturmak ve bütçe hazırlamak zorundaydı. Bu yoğun süreçte bize ancak 28 Ağustos'tan sonra zaman ayırabileceğini belirtince yapacak bir şey yoktu. Çünkü Dergimizin 1 Eylül'e yetişmesi için bizim tüm yazı ve fotoğrafları 25 Ağustos'ta teslim etmemiz gerekiyordu. Sn. Ortaş'ı özellikle seçtik. Kendisi hem önceki dönemlerde rektör adayı olmuş hem de bilimsel üniversite eğitimi alanında ciddi araştırmalarda bulunmuş ve makaleler yazmıştı. Ç. Ü. Ziraat Fakültesi, Toprak ve Bitki Besleme Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Ortaş'la odasında saatler süren bir söyleşiye koyulduk. Kendisi de aynı bölüm ve üniversite mezunu olunca elbette söyleyecek çok fazla şeyi vardı.

Altınşehir Adana: Çukurova Üniversitesinde Bilimsel eğitimin neresindedir?

Prof. Dr. İbrahim Ortaş: Öğrenci olarak kayıt yaptırdığım 1981 yılında Türkiye Üniversitelerinde ilk 5 sırada yer alan Anadolu'nun genç Üniversitesi Çukurova Üniversitesi bugün 23-27. sıralar arasında gidip gelmektedir. Başta Adana kamuoyu olmak üzere son yıllarda Çukurova Üniversitesinin eski dinamizminin kaybolduğu, bilimsel olarak giderek gerilediği sıkça konuşuluyor. Üniversitenin bilimsel olarak

gerilemesi doğal olarak öğrencinin ilgisini azaltmakta ve bu otomatik olarak öğrenci tercihlerine de yansımaktadır. Bu ve buna benzer nedenlerden dolayı son birkaç yıldır üniversitemizin öğrenci profilinin sürekli düştüğü bilinmektedir. Öğrenci tercihlerinde üniversitemizin bir iki alan dışında daha gerilerden tercih edilmesi beraberinde zayıf öğrencilerden oluşan bir mezunlar ve kendi içinde yaşanan negatif seleksiyona uğrayan akademik kadroya alınması (Tıp Fakültesi TUS ile öğrenci aldığı için hariç) ile bugün üniversite önemli ölçüde "inbreeding"e uğramış durumdadır. Bu durum ve ilaveten son dönemlerde üniversitenin akademik kadro ilkelerinin belirlenmemiş ve liyakate dayalı yönetim organlarının oluşturulmaması beraberinde başta üniversite kamuoyu olmak üzere bölgede ciddi bir güven zedelemesi yaratmıştır. Oluşan bu atmosfer hızla üniversitenin kalitesine yansımaktadır.

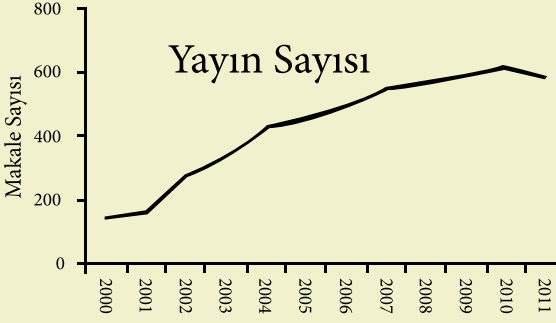
Prof. Dr. İbrahim Ortaş, Metin Bahçıvan

2008 yılında hazırlanan sıralamada 500 puan üzerinden 260- 290 puanla Ç.Ü, 22. sırada bulunmaktadır.

A.A.: Ç.Ü, bilimsel araştırma ve projelerde Türkiye ve Dünya'da nerede?

İ.O.: Bilim dünyası bilgi işlemin gelişmişlik düzeyi ile son yıllarda akademik makale sayılarından ciddi sayıda makale üretmektedirler. Ülkemiz de bu süreçte önemli ilerleme kaydetmiştir. Çukurova üniversitesindeki yayın artışı hızı genelde dünya ve Türkiye ortalaması dikkate alındığında düşük bir eğilim göstermektedir.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

Yayın Sayısı

Grafikte'de görüldüğü gibi Çukurova Üniversitesi akademik makale sayısı yıllara göre artmış olsa da makalelerin kalitesi ve atıf (başka bilim insanlarınınca değerlendirilmesi) alması bakımından sorunludur.

Ç.Ü araştırma kapasitesi olarak ODTÜ Enformatik Enstitüsü bünyesinde oluşturulan University Ranking by Academic Performance (URAP) laboratuvarı verilerine göre dünyadaki yeri 970. Ülkemizde aynı laboratuvar tarafından 2008 yılında hazırlanan sıralamada 500 puan üzerinden 260- 290 puanla Ç.Ü, 22. sırada bulunmaktadır. YÖK verilerine göre Çukurova Üniversitesi 2010 yılı toplam yayın sayısı bakımından 524 yayın düzeyindedir ve öğretim üyesi başına 0,7 yayın düşmektedir. 2010 yılı verilerine göre ODTÜ'de kişi başına 1.26 düşmektedir. Üniversitemiz 2006 yılında Amerika da "Guide to the World's Top Universities" adlı bir özel bir şirket ilk 500 sıralamasında gösterilmesi bile hepimizi heyecanlandırmış, ancak bu gelişmenin yarattığı etki sürdürülememiştir.

Dünyanın ilk 500'üne giren üniversitelerin değerlendirilmesinde kullanılan kriterler ve bunların üniversitemizdeki yansıması nedeniyle üniversitemizin dünyada istenilen yerde olmadığımızın en açık ifadesidir. Söz konusu kriterler özetle;

1. Akademik ve araştırma performansı
2. Öğretim üyeleri veya mezunları arasında Nobel ödülü veya kendi alanında aldığı ödüllerin niteliği ve sayısı,
3. Bilimsel makalelerine yüksek oranda atıf yapılmış araştırmacıların sayısı

4. Üniversitenin büyüklüğüne oranla akademik başarısı.

Söz konusu kriterler çerçevesinde yapılan değerlendirmede üniversitemiz en son bildiğim kadarı ile 970. sıralarda bulunuyor.

Açık konuşalım, ülkemiz üniversiteleri batılı ölçekte dikkate alındığında ne gerçek anlamda bilimsel araştırma yapabilmekte ne de ciddi eğitim ve öğretim verilebilmektedir. Ancak üniversitede sınırlı da olsa uluslararası nitelikte bilimcisi mevcut. Umudum yeni yönetimin mevcut aktif bilimcilere daha çok destek çıkarak üniversitenin ulusal ve uluslararası imajını yükseltebilir.

Çukurova Üniversitesi kuruluşu ve ilk kuşak bilim insanları ve yöneticileri ile bölgede önemli bir araştırma ve eğitim başlangıcı yapmış.

A.A.: Adana (genelde Çukurova bölgesi) Üniversite eğitiminin neresinde? Nitelik ve nicelik olarak son 10 yılda nasıl bir seyir izliyor?

İ.O.: Çukurova Üniversitesi kuruluşu ve ilk kuşak bilim insanları ve yöneticileri ile bölgede önemli bir araştırma ve eğitim başlangıcı yapmış. Bölgenin yükselen bir üniversitesi olarak halen ciddi bir ağırlığı bulunmaktadır. Mersin, Hatay M. Kemal, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Harran, Osmaniye Korkut Ata, Niğde üniversitelerinin akademik kadrolarının çoğunluğu Çukurova Üniversitesinde yetişmişlerdir. Bilimsel ve teknolojik alt yapı parkı ile halen bölgenin önemli bir potansiyelidir. Yukarıda da belirtildiği gibi Çukurova üniversitesinin, köklü devlet üniversiteleri ve yeni açılan bazı vakıf üniversiteleri yanında kendini yenileyememesi ve çağcıl programları başlatamaması kadar akade-

mik kadrolarının oluşmasında kriter geliştirememesi nedeniyle bugün olması gereken yerin gerisine düşmüştür. Çukurova üniversitesi bu süreci kendi içinde değerlendirmemiş, bu konuda yapılan serzenişleri ve eleştirileri de yönetime karşı tavır olarak algılamıştır. Son birkaç dönemdir yönetimlerin önceliği genelde seçime endeksli yapılanma olmuş bu da üniversitenin kalitesinin düşmesine neden olmuştur. Sonuç olarak akademik eleştirel bakışı yerini sessizliğe bırakmıştır. Birkaç kişinin eleştirileri dışında çoğunluk artık bir şey söylememeyi tercih etmiştir. Üniversitede eleştirinin yapılamaması üniversiteyi bir anda verimsiz kılmış ve toplumla bağlarını zayıflatmıştır.

Yeni yönetim bu bağlamda yeni bir başlangıç yaparak üniversitenin sahip olduğu potansiyeli yeniden harekete geçirebilir. Bu konuda yeni bir umut doğmuştur. Bunun için üniversitenin mutlaka doğası gereği kendisini sorgulaması kaçınılmaz görülmüyor.

Yeni yönetime ciddi görevler düşüyor. Bu konuda umutluyum.

A.A.: Sizce Çukurova Üniversitesi kendisini masaya yatırmalı mı?

İ.O.: Bir sistemin başarısı sistemin kendisini aralıklarla sorgulamasından geçer. Kendini sorgulamayan, zayıf ve kuvvetli yanlarını bilmeyen ve kendisi hakkında üçüncü kişilerce nasıl değerlendirildiğini bilmeyen mutlaka başarısız olacaktır. İnsanlar gibi sistemler de mutlaka biyolojik süreçlerden geçmektedirler.

Hegel'e atfedilen, "İnsan sosyal çevrenin ürünüdür" ifadesi ile üniversite niteliği yüksek bilim insanlarından oluşursa bu gelenekselleşir.

Hepimizin gurur duyduğu ülkemizin yegâne kampüslerinden olan Balcalı Çukurova Üniversitesi kampüsünün güzel görünümü artık mesire yerinin ötesine geçebilmeli ve her görünümü ve yapısı ile bilimsel düşünme mesajları oluşturmalıdır.

Çukurova Üniversitesi daha çağdaş, bilimsel anlamda ileri evrensel bir üniversite olmayı hak etmektedir.

Öncelikle üniversitelerin hedeflerinin açık olarak belirlenmesi ve belirli alanlarda ileri araştırma yaptırarak sesini duyurması gerekmektedir. Öncelikle iyi öğrenci çekebilmeli. Bu anlamda Çukurova Üniversitesi daha çağdaş, bilimsel anlamda ileri evrensel bir üniversite olmayı hak etmektedir. Öğrencilerin veya mezunların kalitesinin iyileştirilmesi konusunda değişik üniversitelerin farklı stratejileri bulunmaktadır. Öğrenci kalitesi bugün üniversitelerin önemli kalite kriterlerinden birisidir. Üniversitenin orta öğretimden iyi yetişmiş öğrenciler tarafından tercih edilmesi üniversitenin eğitim ve öğretime verdiği değerin bir ölçüsü olarak yansımaktadır. Bugün öğrencilerin tercihi yabancı dil, iş olanaklarının sağlanması ve üniversitenin uluslararası alandaki etkinliği ile doğrudan ilgilidir. Eğer üniversite kaliteli ise ve uluslararası alanda etkinliği biliniyorsa iyi öğrenciler tarafından öncelikle tercih edilmekte ve sonuçta mezunların dışarıda ve piyasada iş bulma ve tercih edilme şansı yükselmektedir.

Yeni Yönetim Yeni Umutlar Yaratmak Zorundadır

Üniversitemiz yeni döneme yeni bir yönetim ile girmiş bulunuyor. Umudum ve beklentim bütün üniversite bileşenleri ile üniversite masaya yatırılmalı ve enine boyuna eksikler fazlalıklar işlenmeli ve üniversitenin oluşturacağı misyon ve vizyona uygun yönetilmelidir.

Eğer üniversitemizin geldiği yer analiz edilmese geleceğe umutla gidemeyiz. Bugün geldiğimiz yerde başta geçmiş dönemlerin üst yönetimi olmak üzere en aşağıdan yukarıya kadar yöneticiler sorumlu tutulacaklardır.

Dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren, ürolojik hastalığı nedeniyle 1983 yılında Ç.Ü. Tıp Fakültesi'nde ameliyat olmuştur.

Çukurova Üniversitesine ilk geldiğim yıllarda devletin en üst düzey yöneticilerinin Balcalı Hastanesinde tedavi edildiğini duyduğumuzda güçlü bir hissin kamuyunda olduğunu duyuyorduk. (Dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Ürolojik hastalığı nedeniyle 1983 yılında Ç.Ü. Tıp fakültesinde ameliyat olmuştur. Ankara'da bunca hastane ve doktor varken Evren'in Adana'yı dolayısıyla Ç.Ü. Üniversitesini tercihi boşuna değildi/M.B)

Üniversitemizde değişik birimlerde yabancı öğrenci ve bilim insanlarının zaman zaman tercihen geldiğini ve araştırma yaptığını görmek üniversitenin adının

içeride ve dışarıda duyulması üniversiteyi saygın kılmaktadır.

Özetle, Çukurova Üniversitesinin geleceğinin ve kurtuluşunun araştırmadan geçtiğine inanıyorum. Kaliteli bilim yapan üniversite iyi öğrenci de yetiştirir ve toplumu ilgilendiren sorunları da bilimsel olarak çözer.

Prof. Dr. Adnan Gümüş'ün araştırmalarına göre; bazı bölümlere hemen hemen hiç başvuru yok.

Tam teşekkür edip ayrılırken bir başka araştırmacıyla karşılaşıyoruz Prof. Dr. Adnan Gümüş (Ç.Ü.Eğitim Fakültesi), elinde ciddi araştırmalar olduğunu dilersek paylaşabileceğini belirtiyor. Kısa bir sohbette ise; genelde ülke özelde ise Ç.Ü. Üniversitesi bazında verileri paylaşıyor ve canımız müthiş bir şekilde sıkılıyor. Verilerin bir kısmını sizlerle de paylaşalım; Örneğin Çukurova Üniversitesi birinci öğretimde Fen-Edebiyat Fakültesi her biri 82'şer kontenjanı olan; Fizik 2, Kimyaya 15, Biyolojiye 43, MM Fakültesi 82'şer kontenjanı olan; Jeolojiye 53, Madene 41, Ziraat Fakültesinin 47'şer kontenjanı olan; Zootekniye 34, Tarımsal Yapılar ve Sulamaya 25, Tarımsal Makinelere 7 ve Su Ürünleri Fakültesinin toplam 47 kontenjanına sadece 2 başvuru bulunuyor. Matematik ve İstatistik bölümleri de dahil tüm bu programların ikinci öğretimlerine hemen hiç başvuru bulunmuyor.

Araştırmacı - Sosyolog Prof. Dr. Adnan Gümüş'e teşekkür ederek ayrılıyoruz.

Uluslararası Adli Tıp Akademisi Onur Madalyası Ödülü Prof. Dr. Mete Korkut Gülmen'le sohbet biter mi hiç?

Sn. Gümüş'ün büyük bir emek ve sabırla yaptığı çalışmanın verileri ne yazık ki genelde can sıkıcıydı. Yaklaşık 45 gün önce aldığımız bir haberle hem Adana'mızı hem de ülkemizi sevindiren, gururlandıran bir hemşehrimizle görüşmek keyfimizi yerine getirebilirdi. Ç. Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp ABD başkanı Prof. Dr. Mete Korkut Gülmen'in odasına yöneldik. Sn. Gülmen, 30 Haziran-8 Temmuz 2012 tarihleri arasında İstanbul'da toplanan 22. Uluslararası Adli Tıp Akademisi kongresinde 3 yılda bir verilen ve ilk kez bir Türk'ün aldığı "BİLİM ONUR, ALTIN MADALYASI" ile ödüllendirilmişti. Büyük bir coşkuyla sohbete koyulduk.

Altınşehir Adana: Hocam bir kez daha bu güzel, büyük ödül için kutluyoruz. Genelde ulusal ve yerel basında nasıl karşılandı, duyuruldu bu haber.

Prof. Dr. M. Korkut Gülmen: Ulusal basında gayet iyi yankı buldu. Ulusal düzeydeki TV kanallarında ve gazetelerde oldukça ciddi boyutta yazılar, söyleşiler yayınlandı. Belki biraz yerel medyada fazlaca yer bulamadı.

A.A.: Peki özelde Adana'da genelde ülkemizde yöneticilerin, halkın tepkisi nasıl oldu. Örneğin Adana'da yerel yöneticiler tarafından (Belediye Başkanı, Vali, Emniyet Müd. vs) hiç aranıp kutlandınız mı?... Ya da Ankara'dan hiç arandınız mı?...

K.G.: Bu konuda kırgınım ve üzgünüm ama ne yazık ki yapacak bir şey yok. Ben

Ben kendimi has Adanalı sayıyorum bu ödülü de kentime getirdiğim için ayrı bir gurur duyuyorum.

Adanalı bir bilim adamı olarak bu ödülü alırken; öncelikle üniversitem, şehrim ve ülkem adına gurur duydum. Düşünsenize 100'den fazla ülkenin üye olduğu Uluslararası bir akademinin 3 yılda bir verdiği bir ödülü ilk kez bir Türk alıyor ama çok sıradan ve her gün yaşanan bir olay gibi karşılanıyor. Başta kendi üniversitem olmak üzere Adana'da bir tek yönetici arayıp da kutlamadı. Yani ne Adana Valisi, ne Belediye Başkanları ne de STK'lerden arayan oldu. İlk arayan CHP genel Başkanı Sn. K. Kılıçdaroğlu oldu. Ardından CHP Adana İl Yönetimi ziyaretime geldi. Ankara'dan ise Sn. Bakan Egemen Bağış bir yazıyla kutladı. İstanbul'dan ise Şişli Belediye Başkanı Sn. Mustafa Sarıgül ve bir milletvekilimiz aradı. Ama Ç. Ü. o anki yönetiminden (Dekan-Rektör) ve Adana Tabip Odası, Kuruculuğunu yaptığım Güç Birliği Vakfı'ndan vs. hiç kimse aramadı. Elbette ki bunun dışında kalan meslektaşlarımdan, arkadaşlarımdan ve öğrencilerimden her gün kutlama mesajı alıyorum. Ama bir Ç. Üniversiteli, bir Adana'lı, bir Türkiye'li bilim adamı olarak insan bu yaşadıklarına üzüliyor elbette.

(Nazan'la birbirimize şaşkınca bakıyorduk ve bu yaşananlara anlam vermeye çalışıyorduk. "Nasıl olur da bu kadar vurdum duymaz olabiliyoruz." Ç. Üniversitesi'nin kendi içindeki çekişmeleri duymuştuk ama Tabip Odası, STK'lar, yerel yöneticiler niçin böyle davranıyordu. Kişisel bir çekişme hesaplaşma olsa bile ortada kurumsal bir yapı ve küçümsenmeyecek bir başarı vardı.)

Prof. Dr. M. Korkut Gülmen, Metin Bahçivan

Prof. Dr. M. Korkut Gülmen

A.A.: Hocam, son dönemde Adana'da yapılanlar ne için ne düşünüyorsunuz?. 5 yeni müze açıldı, Abidin Dino parkı düzenlendi, bu gelişmeler hakkında ne düşünüyorsunuz?

K.G.: Elbette güzel şeyler yapılıyor, izliyorum ve kutluyorum ama yeterli olduğunu düşünmüyorum. Heykelini o parka diktiğimiz Yaşar Kemal'i yıllar önce Adana'dan biz kaçırtmadık mı Adanalılar olarak. Bizim Adanalıların garip bir yapısı olduğuna inanmaya başladım. Birazcık gelişen, bir başarıyı yakalayanı alaşağı etmeye çalışıyoruz. Adana dışından gelip de Adana'da başarılı olursa tamam ama Adana'lı yaparsa hazmedemiyoruz galiba?...

Heykelini o parka diktığımız Yaşar Kemal'i yıllar önce Adana'dan biz kaçırtmadık mı?

A.A.: Sizin Çukurova Üniversitesi'ne ve Adana'ya nasıl duygusal bir bağla bağlandığınızı biliyoruz. Peki sizce Çukurova Üniversitesi özellikle son 10 yıldır nasıl bir seyir izliyor?.. Özellikle son dönemlerde fazlaca kaotik bir yapı sergilendi medyada... Tercih sıralamalarında da gerilediğini görüyoruz Çukurova Üniversitesi'nin...

K.G.: Son 8-10 yıldır ne yazık ki çok kötü bir seyir izledi. Ama özellikle yeni rektör Sn. Prof. Dr. Mustafa Kibar'ın öncülüğünde yeniden bir yapılanmayla toparlanacağına inanıyorum. Zaten başkaca şansımız da yok. Ya 4 yılda ciddi bir yol alır toparlanırsınız ya da iyice dibe vururuz. Kurucu rektör Mithat Özsan ve ekibi 1973'de üniversiteyi kurduklarında 25 yıllık bir master plan hazırlamışlardı. Sn. Özsan 1992 yılında kendi eliyle rektörlüğü devrederken bu planın %95'inin hayata geçirildiğini kalan %5'inin de nasılsa bitirileceğini söylüyordu. Ama ne yazık ki böyle olmadı; her gelen yönetim seçime endeksli çalıştığı için herhangi bir master plan yapılmadı uygulanmadı. İşte şimdi yeni yönetimin biricik hedefinin bu olması gerekiyor. Bu konuda hepimize görevler düşüyor elbette.

Üniversiteler olarak; halkla, üretimle direkt teması olan ara elemanlar yetiştirmeliyiz.

Hepimiz çocuğumuzun iyi eğitim almasını isteriz elbette. Trilyoner olmak gibi bir hülyamız yok genelde ama çocuğumuz iyi bir okulda okusun, iyi bir iş bulsun isteriz. Son dönemlerde de aileler bu konuda daha duyarlı davranmaya başladı. İş garantisi olmayan bölümleri okulları tercihlerine almadılar. Adana Güç Birliği Vakfı başkanlığını yaptığım 2005 yılında buna yönelik bir Üniversite kurma çabamız oldu. Buna göre kuracağımız MYO'nun temelini 2006'da atıp 2007'de öğrenci almayı planlıyorduk. Aslında üniversite kurmak yerine ara eleman yetiştiren iş bulma garantisi olan MYO kurmak istedik. Başlangıçta yine Adana'lı bazı arkadaşlarca engellendik.

Önce vakıf tüzüğüümüzde eğitimle ilgili böyle bir madde olmadığı söylendi. Bu çok kolay çözüldü bu kez bizim bir takım yönetsel hırsımız olduğu öne sürülerek engellendik. Büyük bir özveriyle, coşkuylla işe koyulduk. Adana Güç Birliği Vakfı'nın öncülüğünde kurulacak bu yapının yönetim kurulunda Adana Sanayi Odası, Ticaret Odası, Sanayici ve İş Adamları dernekleri yer alacaktı. O dönemde Bahçeşehir Üniversitesi kurucu rektörü olan Prof. Dr. Ruhi Kaykayoglu bize ücretsiz danışmanlık yaptı. Buna göre; MYO Adana ve çevresindeki kuruluşların talebi doğrultusunda teknik ara eleman (Teknisyen-Tekniker) yetiştirecekti. 1 yılı zorunlu ve yoğun bir yabancı dille geçen eğitimin 2. yılında temel dersler alınırken 3. yılında ise yurtdışında sertifikasyon programı çerçevesinde Üniversitelerde öğrenim yaptıracaktık. Bu konuda ciddi çalışmalar yapmış, uluslararası geçerliliği olan sertifikasyonlar için bağlantı sağlamıştık. Yani bu okulu bitiren bir öğrenci aldığı sertifikalar çerçevesinde sadece Adana'da değil, dilerse Berlin'de veya Amsterdam'da da çalışabilecekti.

Şimdi daha da umutluyum. Hep birlikte yaralarımızı saracağız.

A.A.: Peki umudunuz kırıldı mı, artık yapamaz mı?...

K.G.: Hayır aksine artık daha fazla umutluyum. Yeni rektörüyle birlikte Çukurova Üniversitesi yaralarını saracak, toparlanacak, oyuna kaldığı yerden devam edecektir. Üniversitemiz ulusal ve uluslararası alanda çittasını yükseltecektir. Çukurova Üniversitesi büyük ve geniş bir üniversi-

te az önce sözünü ettiğimiz yapıyı (MYO) yapmam derse yeni kurulan Bilim ve Teknoloji üniversitesinde bu yapılabilir. O da olmadı Adana'da 3-4 büyük sanayici ve işadamı bir araya gelirse böyle bir yapı oluşturulabilir. Önemli olan ne istediğini net olarak bilebilmektir.

Salt açılmış olmak için açılmamalı üniversiteler. Önemli olan var olanların niteliğini arttırmak.

A.A.: Hocam, peki Adana'da niçin üniversite sayısı az, önünde engeller mi var sizce?

K.G.: Ben engeller olduğunu düşünmüyorum. Aslında insanlar mali boyutundan ürüyor olabilirler. Aslında bu tür yapılar mutlaka yaşar çünkü genç dinamik bir nüfus ve talep var ama önemli olan tabela üniversitesi olmamak. Yani salt açılmış olmak için açılmamalı üniversiteler. Amerika'da "Kaldırım Üniversitesi" diye bir deyim var ve bu şekilde aynı şehirde onlarca üniversite var. Önemli olan var olanların niteliğini artırmak ondan sonrasında gereksinim duyarsanız yeni yapılar kurarsınız.

A.A.: Hocam, öyle bir kuşak yetiştirmişiz ki, özgüvenlerini yok etmişiz. Eskiden hocalarımızın kapısından çok kolay girebiliyorduk. Hocalarımızın bize ayıracak zamanı ve bizim özgüvenimiz, sami-mi-yetimiz vardı. Bu özgüveni biz büyükler mi yok ettik, beklide öğrencinin bir şey almak gibi bir derdi de yok artık ne dersiniz?...

K.G.: Şimdi o zaman köküne eve kadar

gitmek gerekiyor. Yani bu jenerasyon hazırı seven bir jenerasyon ve çok kısa yoldan başarı bekliyor. 3 gün emek harcadıysa, dördüncü gün nerede hani diyor. Ya dur biz 30 senede aldık diyorum. Bizim hedefimiz yarış etmek değil, rol model olabilmektir amacımız. Ben şimdi bu bilim ödülünü de rol model olsun diye önemişiyorum. Adana'daki gençler için bir rol model, bak kardeşim sen Adana'da da okusan, istersen, çalışırsan, eğer sen doğru işi üretirsen, çalışmalarını yüksek tutarsan sen uluslararası arenada başarılı olursun hatta ödül alırsın. 30 yıllık hekim hayatımın sonucunda ulaşabileceğim en yüksek seviyeye ulaştım manevi anlamda çok mutluyum ama önemli olan gençlere örnek olabilmek.. Gençler birşey söylediğinde hiç itiraz istemiyorum diyorum çalışırsan olur. Oturun çalışın... O kadar güzel gençler varki, onlara destek vermek lazım.

Bak kardeşim sen Adana'da da okusan, kendini geliştirip uluslararası başarılarla imza atabilirsin!

Ana dilini bilmeyen ve evrensel dil olan matematik-fizik bilmeyen insanların evrensel başarıları ortaya koyması mümkün değil, dolayısıyla, böyle bir sıkıntı var. Anadilimizi öğretmeden çocuklarımıza İngilizce öğrettiğimizi sanıyoruz, ama bu çok ciddi bir sorun. Keşke her çocuğumuz 2 dil bilse ama ne zaman ve nasıl bu çok önemli, mesele nasıl vereceğiz?...

Bu dolu dolu güzel söyleşi için teşekkür ederek ayrılıyorz Sn. M. Korkut Gülmen'in odasından ve Çukurova Üniversitesinden.

Bölgemizin ilk vakıf Üniversitesi olan Çağ Üniversitesi artık bir marka...

Çukurova Üniversitesinden sonra bu kez yönümüzü Çağ Üniversitesine çevirdik. İstanbul, Ankara, İzmir'den sonra Anadolu'nun ilk vakıf üniversitesi olan bu üniversite iki kentin Adana ile Mersin'in tam ortasında Yenice'de kurulmuştu. 1986 yılında kurulan Çağ Kolejinin hemen yanında 1997 yılında kurulan üniversite tam Adana-Mersin karayolu üzerinde geniş bir araziye yayılmış durumda. Önceki rektör, mütevelli heyeti üyesi Prof. Dr. Yener Gülmez bizi şu anki rektör Prof. Dr. Çetin Bedestenci'ye yönlendirmişti. Çetin Bedestenci ismi bize çok tanıdık geliyordu, Çukurova Üniversitesi kökenli olduğunu biliyorduk. Nitekim odasına girer girmez koyu bir sohbet başladı. Ortak tanıdıkları-mızdan başlayarak gelişti sohbet.

Altınşehir Adana: Hocam merhaba, ben sizi Ç. Üniversitesinden anımsıyorum. Yanılmıyorsam Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi bölümündeydiniz değil mi?...

Prof. Dr. Çetin Bedestenci: Evet, sevgili hocam Prof. Dr. Mithat Özsan'ın davetiyle 1981 yılında dahil oldum üniversiteye. O zaman ABD'de doktoramı henüz bitirmiştim. 1986 yılına değin aktif olarak üniversite öğretim üyeliğim sürdü. Ancak özel sektörden gelen çok cazip teklifle ayrıldım, uzun süre özel sektörde yöneticilik yaptım. Ama bir yandan da üniversitede sözleşmeli olarak ders veriyordum. Rahmetli Prof. Dr. Osman Tekinel hocamın kurucu rektörlüğü esnasında bu kez K. Maraş S. İmam Üniversitesinde bulundum, oradan emekli oldum. Daha sonrasında da Çağ Üniversitesinde görev aldım.

A.A.: Peki hocam, Çağ Üniversitesi neden Yenice'de Mersin il sınırları içinde kuruldu. Özel bir nedeni var mıydı?..

Ç.B.: Yok hayır. O dönemde kurucumuz rahmetli Yaşar Bayboğan sanırım kendine ait arazi üzerine olmasını tercih etti. 1986 yılında Çağ Koleji'nin hemen yanına da Bayboğan Eğitim Vakfı bünyesinde Çağ Üniversitesini 1997 yılında kurdu. Böylelikle hem Mersin hem Adana iline doğrudan hitap etmiş oluyor. Zaten öğrencilerimizin %45'i Adana ve Mersin'den geri kalansa Türkiye'nin farklı illerinden.

Çağ Üniversitesi hem Mersin hem Adana iline doğrudan hitap etmiş oluyor.

A.A.: Genelde böyle bir algı var. Özel üniversitede okuyan öğrencilerin tamamı gelir düzeyi yüksek ailelerin çocukları mı?

Ç.B.: Evet böyle bir algı var ama yanlış. Örneğin Çağ üniversitesinde bu yıl 15.yılımız nedeniyle tüm öğrencilerimize %25-50-75-100 oranlarında burs verdik. Ayrıca biz öğrencilerimizi Erdemli'den Adana'ya kadar olan hat üzerinde ücretsiz kendi servislerimizle taşıyoruz. 1 yıllık öğrenim bedeli çoğu dersane ücretiyle neredeyse aynı miktarda. Bir yakınımın kızını buraya yazdıracaklardı, yıllık 14.000 TL ücret fazla geldi. G. Antep üniversitesine kaydettirler. Kız çocuğu olduğu için kiraya ev tuttular ve genel gider olarak yılda 17.000 TL harcadıklarını belirttiler. Yani bazen devlet okullarının toplam gideri vakıf üniversitelerinden daha pahalıya mal olabiliyor. Hele ki burslu olursa devlet okullarından daha ucuza vakıf üniversitelerinde okunabiliyor.

Prof. Dr. Çetin Bedestenci

Prof. Dr. Çetin Bedestenci, Metin Bahçıvan

A.A.: 15 yıl önce bölgede kurulmuş ilk özel üniversitesiniz, bu süreçte aldığınız yoldan mutlu musunuz?

Ç.B.: Elbette, şu anda mütevelli heyetiyle uyumlu gayet güzel bir yapımız var. 154 akademik personelle 2700 öğrencimiz var. Kontenjanlarımızda doluluk oranımız toplamda %89. Bazı bölümlerde bu oran %99 civarında. Ancak M. Eğitim Bakanlığının pedagojik formasyon vermemesi dolayısıyla öğretmenlik haklarını ellerinden alınca Fen-Edebiyatın bazı bölümlerine tüm Türkiye’de olduğu gibi başvurular azaldı. Başlangıçta ilk olmanın getirdiği bir ürkeklikle zorlandık elbette. Ama her yıl artarak büyüdük. Mezunlarımız iş ve kariyer sahibi oldukça daha fazla büyüdük. Ama artık bölgemizde ve ülkemizde bir markayız. Biliyorsunuz diplomamız tüm Avrupa’da geçerli yani ayrıca denklik belgesi gerekmiyor. Kurumsal altyapısını tamamlamış, eğitiminin arkasında duran, mezunlarının iş bulabildiği bir üniversiteyiz.

A.A.: Tüm Türkiye’de üniversite sayısının 180’ini bulduğunu biliyoruz. Bu denli yoğun bir üniversite ortamında bilimsel eğitimin niteliği sizce nasıl olacaktır?

Ç.B.: Elbette bir takım sorunlar yaşanacaktır. Nitelik ve nicelik olarak. Ama bi-

limsel araştırma olanaklarını ve kaliteyi doğru tanımlamak gerekiyor. Siz de bilirsiniz ki, ziraat fakültesinde araştırma ve bilimsel yayın yapmak daha kolaydır. Ama sosyal bilimlerde bu hem daha zor hem de görecelidir. Ancak iletişim olanakları ve küreselleşme geliştikçe durum farklılaşıyor. Eskiden adamlar peşimizde koşuyordu “aman araştırma yapın da yayınlayalım” diye... Şimdi yüzlerce araştırma var ama referans olabilecek mecralarda yayınlatabilmek için biz peşlerine düşüyoruz.

Diplomamız tüm Avrupa’da geçerli yani ayrıca denklik belgesi gerekmiyor.

A.A.: Önümüzdeki süreçte; sizin de söylediğiniz gibi Mersin’de açılan Toros Üniversitesi ve 2013’de Adana’da açılması planlanan Bilgi üniversitesinden sonra genel tablo nasıl olur?. Yani bu türde vakıf üniversitelerinin sayısının artması devlet üniversitelerini nasıl etkiler?

Ç.B.: Sonuçta alıcı durumdaki öğrenciler ve aileleri öncelikle güvenilirlik ve iş bulunabilirlik kriterlerini göz önüne alacaklardır. Dolayısıyla rekabet nitelik ve nicelik anlamda devlet üniversitelerini

de kamçılacaktır diye düşünüyorum. Bunca üniversiteye gereksinim var mı bunu bilemem. Ancak salt bina yapmanız yetmiyor; bu yapıya uygun öğrenimi sağlayacak akademik personel var mı buna bakmak lazım. Ama tüm bu gelişmelerin bölgemizin lehine olacağına inanıyorum. Bu arada açılan Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi de devreye girince ciddi katkısı olacağını düşünüyorum.

A.A.: Hocam geç kalınmadı mı sizce? Bir çok kentte aynı anda 3-4 üniversite varken Adana gibi bir metropolde 2. Üniversite henüz kuruldu ve öğrenime daha başlamadı.

Ç.B.: Demek ki Adana’lı STK’lar, yerel yöneticiler, bürokratlar cesaret edemediler. Kayseri ve Konya’da ne yaptılar? Üniversiteyi ikiye bölerek çoğalttılar. Burada ne yaptılar; henüz kuruluş aşamasında arazi kavgası patladı. Halbu ki yeni kurulan üniversite olan Bilim ve Teknoloji Üniversitesini Adana’nın batısında değerlen direbilirlerdi. Oysa Ç. Üniversitesi bünyesinde hem de 1.sınıf tarım arazisine ve gen bahçelerine ısrarla kurmaya çalışmanın bir mantığı yok.

A.A.: Çukobirlik’in şu anda atıl duran bina ve arazisi değerlendirilemez mi?

Ç.B.: Olmaz mı, çok iyi kullanılabilir. Hem var olan alan değerlendirilmiş olur. Hem de stratejik anlamda doğru bir tercih olur. Adana-Mersin arasında ortalarda bir yer ve her iki havaalanına yakın olacaktır. Keyifli ve dinamik geçen bu güzel söyleşi için teşekkür ederek ayrılıyoruz Sn. Çetin Bedestenci’nin odasından. Çağ Üniversitesinde genel bir tur attıktan sonra ayrılıyoruz.

Adana’nın yeni kurulan 2. Devlet üniversitesi olan Bilim ve Teknoloji Üniversitesi henüz öğrenci alımına başlamış değil. Çünkü şu anda sadece idari bir binaya sahip. Geçici olarak Büyükşehir Belediyesi Tiyatro Salonunun üst katını rektörlük olarak kullanan üniversite’nin kurucu rektörü Prof. Dr. Adem Yılmaz’la da görüşmek istedik ancak yurtdışında olduğunu öğrendik. ■

metinbahcivan@altinsehiradana.com

AKADEMİK KAYGISIZLIĞINIZ KAYGILANDIRIYOR BENİ

Yazı: Nuri Gürdil

Eylül, sararıp dökülen yapraklarla değil, yeni umutlar, yeni hayaller ve yeni başlangıçlarla da gelir... Eylül, bir mevsim değişimi değildir sadece; minik yüreklerin okullu, sınav badiresini bir şekilde atlatmış gençlerin üniversiteli olmasının takvim yapraklarındaki karşılığıdır memleketimde...

Her eylül; SBS, YGS, LYS, sınav kontenjani, puanlama ve hesap yanlışları, yerleşti-yerleşemedi tartışmalarıyla/kaygılarıyla geçen talihsiz bir ağustos sonrasındır ki, her geçen yıl büyüyen bir koroyla söylenen "eski sınav bitti, yaşasın yeni sınav!"dır bir de...

Her kentte “en az bir üniversite” olmalı mıdır gerçekten?

Piyasaların canlanma vaktidir eylül, can-
dır; fiyakalı açılış konuşmaları ve alkışlarla
dinlemekten yorulduğumuz uzun nutuk-
lar ayıdır... Servis mervis ayıdır... Ve yeni
başlangıçlar zamanıdır elbette...

2012 Eylülü, değişen eğitim sisteminin
henüz bilinmedik ama öngörülebilir so-
runlarına gebe, malum 4+4+4 dizilişle
çıkıyor sahaya ... “60 mı olsun 66 mı; ol-
sun mu, olmasın mı?” kafalar karışık; eği-
tim sisteminin yükseğindeki sorunlarıysa
her zaman güncel yerini koruyor, hemen
herkesin ileri demokrat olduğu bir mem-
lekette antidemokratik yapısına rağmen
YÖK, yok olmuyor, mesela...

Gündemi her an değişmeye hazır medya-
tik ülkemizin eski sorunları kemikleşmeye
devam ederken ilk okulundan yükseko-
kuluna, bir de 2008 yılında alınan “yeni
üniversitelerin kurulması kanunu”yla,
Türkiye’nin her ilinde kağıttan ve beton-
dan müteşekkil- en az bir devlet üniversi-
tesi bulunmakta/kurulmakta, kimi “kam-
pus” sözcüğüne rahmet okuturcasına
derme çatma binalarda, kimiye kağıt üs-
tünde hâlâ... Üniversitenin asıl sahipleri
olan öğretim görevlileri ve öğrencilerse...
Her kente en az bir üniversite! YÖK yaa!

Güzel kampanya, üstüne televizyonda ya-
rışma programları bile yapılabilir hatta...
Her kentte “en az bir üniversite” olmalı
mıdır gerçekten? Bir yerde akademik ya-
pılar oluşturma/açmanın tek gerekçe-
si akademik kaygılar değil midir? Çünkü
bu yapılar “Eflatun ve Aristo’nun hiçbir
politik ve dini baskı unsuru olmadan öğ-
rencileri ile felsefi tartışma yarattıkları
ortamdan esinlenerek günümüze kadar
evrensel ölçekte bağımsız ve tüzel kişili-
ğe sahip kurumlar olarak üniversite adı-
nı almışlardır. Üniversite felsefi tartışma
ortamında akıl sürecini duygusal sürecin
önüne alarak kişilerin olayları görerek ve
tartışarak farkına varılabilirliğini sağlayan
ortamlardır.” (1) Ancak, ülkemiz üniversi-
telerinin kalitesi her geçen gün düşmekte;
üniversiteler, siyasal ve ekonomik gerek-
çeler ve kaygılarla açıldığı için özünden
uzaklaşmaktadır güzel ülkemizde.

Türkiye’de 2012 itibarıyla 103’ü devlet,
65’i vakıf, 7 tanesi de vakıf meslek yük-
sekokulu olmak üzere 168 üniversite bu-
lunuyor. (2) Bunlardan kaç “dünya üni-
versitesidir” dünyanın dört bir yanındaki
en başarılı, en zeki, çılgır açıcı öğrencilerin
okumak istediği?..

Üniversite kurmak yarısı kırtasiye, diğer yarısı betonarme bir süreç midir ki “her kente en az bir üniversite” hedeflenirken eğitim içeriği ve dünya üniversiteleri ile yarışabilmek göz ardı ediliyor misyon ve vizyon tabelalarına inat, mesela? Ve ardı ardına açılan “tabela üniversiteleri”...

Ama söz konusu eğitimse ülkemde, eğitim; deneme YANILMA tahtasıdır sadece...

Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, 2011 yılında kurulan bir devlet üniversitesidir şehrimde... Şimdi, tüm kaygılardan uzak, tüm iyi niyetli bir merakla merak ediyorum: Bu üniversite de çoğu üniversite gibi belli sayıdaki öğrenciye sadece diploma veren bir kurum mu olacak, yoksa gerçekten kentimizin ve ülkemizin gereksinimlerini karşılayacak bilimsel çözümleri ortaya koyabilecek, bilim ve teknoloji üretebilecek mi adına yakışan? Türk ve dünya üniversiteleri içinde marka olabilecek mi alanında, mesela? Bilimsel bilgi deneyle mi öğretilecek, yoksa hocanın kırtasiyeye bıraktığı fotokopi notlarıyla mı? Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, dilerim, bir dünya markası olur üniversiteler içinde andıkça adını gurur duyduğumuz... Toplum olarak beklentimiz meslek sahibi

olmak ve bunu bir “diploma” ile belgelen-direbilmek... Bir de KPSS engeli aşıldı mı, tamamdır!.. “Her kente en az bir üniversite” bilimsel kaygı ve iddiadan uzak, popülist bir yaklaşım değil midir, toplumu avutmak adına? Oysaki söz konusu eğitimse gününbirlik kaygıların dışında geleceği şekillendiren programların, hedeflerin ortaya konması gerekmez mi? Ama söz konusu eğitimse ülkemde, eğitim deneme YANILMA tahtasıdır sadece... Bilimsel bir bilgi değildir; ancak eskilerin deneyimleriyle bozuk düzende sağlam çark da olmaz hani!.. Sınavlar birer birer biter bir sonraki sınava kadar; koşun çocuklar, koşun!.. Tercihler, yanlış tercihler; doğru yerlerde yanlış insanlar, istemeden edinilen meslekler vs... vs... vs...

Çocuğuna gencine beş seçenek içinden “bir ve tek doğru”yu buldurmaya uyarlanmış eğitim sistemimiz (ya da sistem-sizliğimiz) içinde okul öncesinden yüksek öğretime kadar tüm süreçlerin gözden geçirilmesi gerekiyor piyasayı kollayan kırtasiye kaygılardan uzak, sadece öze ve amaca bakarak... Sadece ve sadece “akademik kaygılarla” planlanması gerekiyor eğitimin.

Akademik kaygıların yerini akademik olmayan kaygılar alıyorsa bir ülkede eğitim alanında okul öncesinden yüksek öğretime kadar, işte o zaman gerçekten kaygılabiliriz okul sonrasında da...■

nurigurdil@altinsehiradana.com

(1) Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ; Öğretim Üyesi ya da Bilim İnsanı Kimdir?” isimli yazısından.
(2) <http://www.yok.gov.tr/content/view/527/>

RE/MAX

Gayrimenkulde
Dünya Lideri

RE/MAX AS

0322 458 16 16

Atatürk Cad. Güllücevi No. 20/2A

0322 232 01 01

1. Çarşı - Kızıllı Köyü - KADIKÖY

www.remax-as.com

ISO 9001:2008

PAZAR GÜNLERİ AÇIĞIZ

BİR PRATİSYEN HEKİM MUCİZESİ

İLİZAROV

Yazı: S. Haluk Uygur

Geçenlerde çalıştığım hastanede nöbet tutarken, gelen bir hasta, “pratisyen hekim” olduğum için çocuğunu bana muayene ettirmek istemedi. 32 yıllık hekimlik hayatımda ilk defa başıma gelen bu olaydan sonra birden bire Dr. İlizarov’u, Gavriil Abramoviç İlizarov’u hatırladım.

Tabii ki ilk anda sizler için (sıra dışı bir Rus adı gibi görünen) İlizarov ismi, bir anlam ifade etmeyebilir. Ama bu adı Doktor İlizarov diyerek düzeltirsem biraz daha anlam kazanır. Ancak Pratisyen Doktor İlizarov diyecek olsam, hemen nereye varacağımı anlarsınız.

O Bir Pratisyen Hekimdi

Sovyet Bilimler Akademisi Onursal Profesörlük Ödülü, Lenin Bilim Nişanı gibi çok sayıda bilimsel ödülü, 3500 uluslararası bilimsel yayını, 9 kitabı olan Dr. İlizarov bu başarılarının hepsini Sibiry’a da bir pratisyen hekim olarak çalışırken bulduğu, milyonlarca kişiye hayat ışığı veren bir yöntemle sağladı. Adıyla yani “İlizarov Yöntemi” diye anılan bu ortopedik iyileştirme yöntemi, bugün tüm dünyada en yaygın olarak kullanılan tıbbi tedavilerden biridir.

İlizarov Yöntemi, bugün dünyada en yaygın olarak kullanılan tıbbi tedavilerden biridir.

İlizarov Yöntemi denilen (tıbbi ismi Eksternal Fiksasyon veya Distraksiyon Osteogenesi) bu tedavi yöntemi ile ilgili bilgileri yandaki kutuda bulabileceğinize göre, ben yazıma izninizle Gavriil Abramoviç İlizarov’un yaşam öyküsüyle devam etmek istiyorum.

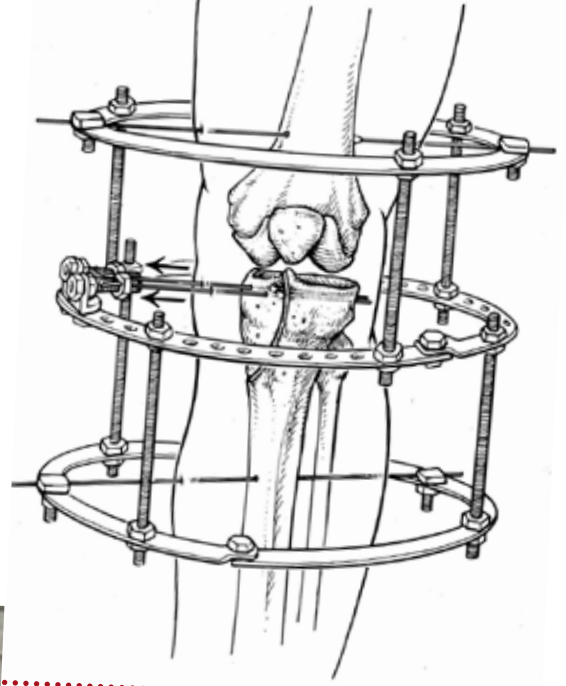

İlizarov Yöntemi Nedir?

Uygun biyolojik ve mekanik koşullarda, kemiğin kan dolaşımını koruyarak yapılan bir osteotomi (kemiğin kesilmesi) sonrası kemik uçları kontrollü ve dereceli olarak birbirinden uzaklaştırılır ise arada yeni kemik oluşur, bu olaya “Distraksiyon osteogenezi-İlizarov yöntemi” denilmektedir. Uzatma sırasında sinirler, kaslar, damarlar dahil bütün yumuşak dokular uzar. Bunun için uzun dışından uygulanan, halkalar ile tutturulmuş vidalar kullanılır.

Bu yöntemle çeşitli nedenlerle kaynamayan kemiklerin kaynaması sağlanabildiği gibi, kısa kalmış kemikler 12,5 santime kadar uzatılabilir. Böylece cücelerin boyu uzatılabildiği gibi, herhangi bir nedenle bacağı kısa kalmış insanların kısa bacakları uzatılarak, topallamaları engellenir.

Bu yöntem Türkiye’de Prof. Dr. Mahir Gülşen’in verdiği eğitimler sonucu yayılmıştır. Dr. Gülşen mesleğini Adana’da sürdürmektedir.

Prof. Dr. Mahir Gülşen

Aşçı Külahlı Doktor

Beyaz önlük ve aşçı külahlarına benzeyen beyaz başlığı nedeniyle, fotoğrafını gördüğünüzde farklı bir insanla karşı karşıya olduğunuzu hemen anlayacağınız bu büyük doktorun sıra dışı öyküsü; Kafkasya'da başlıyor, Sibiry'a'da şekilleniyor ve tüm dünyaya yayılıyor...

1921 yılında Kafkasya'da (Azerbaycan'da) doğan Gavriil, yokluk nedeniyle ilkokula ancak 11 yaşına gelince gidebiliyor. Daha sonra tıp fakültesini bitirip, Sibiry'a'nın Kurgan Bölgesi'ne, söylenen odur ki, Türkiye'nin yüz ölçümüne eşit bir alanın tek doktoru olarak atanıyor.

Pratisyen, Bir Organa Fikse Olmaz

Türkiye kadar büyük bir toprağın tek doktoru oldun mu, pratisyen olsan bile, herkese çare üretmek zorundasın. Eğer hastalarına karşı ilgiliysen, bir organa fiske olmayıp, hastalara geniş açıyla bakabilmeyi öğrendiğin için de yaratıcı tedavi yöntemleri ortaya çıkarabilirsin.

Şimdi Sibiry'a'yı düşünün bir kere... Soğuk ve buzun ortaklaşa çabası sonucu, düşmeye bağlı zorlu kırıkların çok olacağı aşikar. Üstelik hastaların büyük merkezlere ulaşması zor. Geç kaynayan veya iltihaplanan kırıklar gırla gidiyor ve Gariil Abramoviç tek doktor... Pratisyen... Başının çaresine kendi bakmak zorunda...

**Atın bağlandığı kolanın,
arabanın direklerini nasıl
dengede tuttuğunu
dikkatlice gözleyen İlizarov,
bunu kaynamayan
kırıklarda uygulayabileceğini
hayal ediyor.**

Atın Kolanından Alınan İlham

Gavriil'e ilham, bir at arabasını izlerken geliyor. Zannederim 50'li yıllar... Atın bağlandığı kolanın, arabanın direklerini nasıl dengede tuttuğunu gözleyen İlizarov bunu kaynamayan kırıklarda uygulayabileceğini hayal ediyor. Kırığın iki parçasını dairesel aletlerle dışarıdan tespit eder ve vidalarla uzaklaşan kırığı birbirine yaklaştırırsa, kaynamayan kırığın daha kolay kaynayacağını düşünüyor. Tabii ki düşünmekle kalmayıp uyguluyor.

Bir Bacağı Kısa Olanın Bacağını Uzatabilirim

Tanrı iyi şeyler peşinde olanların yardımcısıdır... Veya Paul Coelho'nun deyimiyle "Sen iyi bir şey yapıyorsan, evren senin için işbirliği eder..." Gavriil'in de şansı, ona ilk kez o günlerde yardım ediyor, hastalarının biri, vidaları sıkıp kemik uçlarını birbirine yaklaştıracasına yanlışlıkla uzaklaştırıyor. Ancak gariptir ki, buna rağmen kemiğin kaynadığını ve uzaklaşan kemik uçlarının arasının yeni oluşan kemik dokusu ile dolduğu için kemiğin biraz uzadığını fark ediyor.

**Birbirinden yanlışlıkla
uzaklaştırılan kemiklerin
yine de kaynadığını ve
uzadığını fark ediyor.**

Bu kez bizim pratisyenin önüne yeni bir fikir çıkıyor:

"Bir bacağı kısa olanların bacağını bu yöntemle uzatabiliriz"

Sonunda 1955 yılında, Sibiry'a'nın Kurgan Kasabası'nın basit hastanesinde, bugün adına İlizarov denen yöntemi uygulamaya başlıyor. Gavriil Abramoviç İlizarov'a Sibiry'a'dan akın akın hasta gelmeye başlıyor. Ünü tüm Sibiry'a'da yayılıyor. Tam bu sırada şansı bir kez daha kendine yardım ediyor.

Brummel'in Öyküsü

O yıllar yüksek atlama dünya şampiyonu olan Valery Brummel, düşüp bacağını kırmıştır ve klasik tedavi yöntemleri ile düzelmemektedir. Sporcunun bir bacağı kısa kalmıştır. Artık yeniden yarışması imkân dışına çıktığı an Brummel, İlizarov'a gider ve yapılan tedavinin sonucu 5 metre 50 santimi aşarak yeni dünya rekorunu kırar. Bu başarı, İlizarov'un ününü Tüm Sovyetler Birliği'ne duyurur. 1968 yılında, yöntemi bir yüksek lisans tezi olarak sunduğu bilim kurulu kendini ayakta alkışlayarak, olmayacak bir şey yapar ve bu tezi doktora kabul eder. İlizarov artık bir ortopedisttir. Ama o yıllar soğuk savaş dönemidir. İlizarov, Lenin Bilim Ödülünü almış olmasına rağmen, ülkesinin dışı kapalı olması nedeniyle batı ülkeleri onu ve yöntemini maalesef tanıyamamıştır.

Carlo Mauri'nin Bacağı

Yirmi yıl önce bir kayak kazasında bacağını kırıp, iyileşmesi gerçekleşmemiş Carlo Mauri isimli bir gazeteci, işi nedeniyle Kurgan'ı ziyaret etmektedir. Yıl 1980... Kurgan'da İlizarov'un ününü duyunca, müzmin hastalığı için kahramanımıza danışır. Tabi ki sonuç yine aynı... Mauri'nin de doktorların "Yalancı eklem" diye isimlendirdikleri hastalığı, İlizarov yöntemi ile iyileşir. Mauri de memleketine gidince bu mucizeyi gazetesinde yazar, yazmakla da kalmaz, İlizarov'u İtalya'ya davet ettirir.

**Mauri'nin, doktorların
"Yalancı eklem" diye
isimlendirdikleri hastalığı,
İlizarov yöntemi ile iyileşir.**

İlizarov yöntemini İtalya'daki kongrede dünyaya sunar ve ilk İlizarov alet takımını vererek, İtalyan doktorların bu yöntemi kullanmalarını sağlar. Artık sel yoluna girmiş, su akmaktadır... Dünyanın her tarafından ortopedistler, yöntemi öğrenmek için Kurgan'a akın etmeye başlamış ve Türkiye de dahil tüm dünya bir pratisyen hekimin bulunduğu yöntemle milyonlarca hastaya şifa vermeye başlamıştır. İlizarov 1992 yılında vefat edene kadar pratisyen bir hekimken bulunduğu bu yöntemi binlerce doktora öğretir.

Belki de çocuğunun tedavisinin gecikmesi pahasına, o hasta yakınının beni beğenmediği o saatlerde, birçok hasta İlizarov yöntemi ile sağlığına kavuşuyordu...

Kim bilir!..■

halukuygur@altinsehiradana.com

Tatarlı Höyük Arkeolojik Kazısı KRALİÇENİN DOĞDUĞU YERE DOĞRU

Yazı: S. Haluk Uygur **Fotoğraflar:** Haluk Uygur, Arkeoloji Bölümü Arşivi

Çukurova Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. K. Serdar Girginer’le her beraber olduğumda, Adana’ya, Adana’nın tarihi geçmişine daha başka açıdan bakmaya başlayıveririm... Benim için bunun nedeni açık... O, yapmış olduğu işe bir taraftan bilim insanı olarak bakarken; (belki kendi bile farkında değildir ama) öbür taraftan bir sanat insanı, özellikle de bir öykücü ruh haliyle yaklaşan biri. Yani demem odur ki, bilimsel bulguları onun ağzından dinlerken, bir buluntunun fiziksel özellikleriyle birlikte, o eserin bugünkü yaşantımıza kadar etkili olan düşünsel özelliklerini de bir Orhan Kemal ağzıyla dinleyebilirsiniz. Onun için, toprağın derinliklerinde bulunduğu bir taşın aynı bir öykü gibi; başlangıcı, toplumsal gelişme içindeki yer alışı ve bugünü etkileyen bir sonucu vardır. Müzeye konulmalı bir şey değildir sadece...

Yedi Pınarlı Kent

Şimdi yazıma burada biraz ara verip, sizleri Adana’nın Ceyhan ilçesine bağlı bir köyüne doğru yolculuğa çıkarmak istiyorum. Köyün ismi “Tatarlı,” daha önceden de “Yedioluk” derlermiş... Gastronomik güzelliklerin peşinde olan gezginler ise daha çok “Kaynargöz” olarak biliyorlar burayı. Bu isim; buz gibi suların akarak küçük bir göl oluşturduğu, üzerinde sarı nilüferlerin yüzdüğü bir kaynağın ismi... Bu küçük gölün etrafında ayağınızı suya sokarak yemek yiyebileceğiniz bir kır lokantası bulunuyor. Köy usulü tavuk ve alabalıklarıyla ünlü otantik bir lokanta burası.

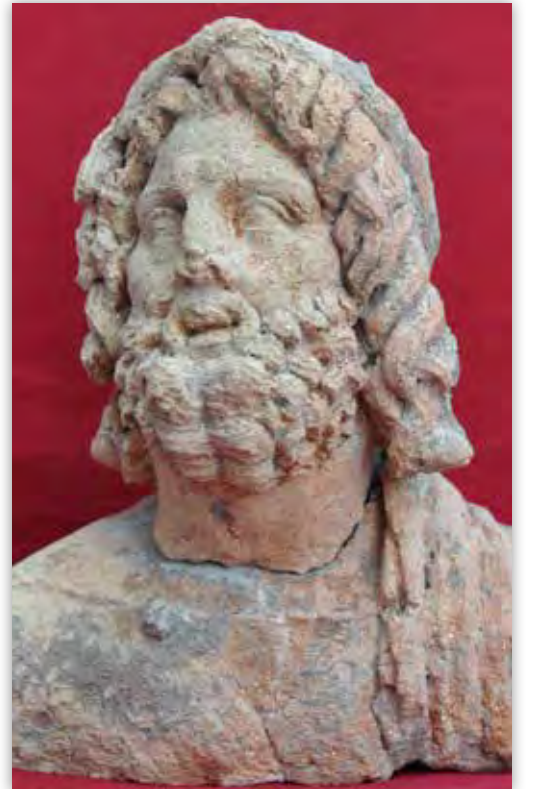
Ama Serdar Girginer; bundan 3500-4000 yıl önce bu yerleşim yerinin “Yedi Pınarlı Kent” ismiyle anıldığını anlatıyor. Bunu da eski Asurca ve Hititçe yazılı metinlere bağlıyor.

Tabi şimdi siz bana “Yahu dikkat et!.. Konuştuğun rakamları yüz değil, bin ile ifade ediyorsun, yani binlerce yıldır burada yerleşim mi varmış?” diye soracaksınız. Arkasından da “Hani 7 pınar?” deyip, belki de dudağınızı bükeceksiniz. O zaman ben aradan çekilip sözü öykücüye bırakayım. Bakalım bilim meddahımız bize neler anlatacak?

Elindeki bir mühür fotoğrafını göstererek, aldı sözü diline Serdar Girginer;

Bulla Mührü

Zeus Büstü

Serdar Girginer; bundan 3500-4000 yıl önce,
bu yerleşim yerinin
“Yedi Pınarlı Kent” ismiyle anıldığını anlatıyor.

Tuşutawa’nın Bullası

“Sevgili Haluk dur bir dakika... Bir kere bu elimdeki mühür değil bir “Bulla”... Bulla; günümüzde de resmi evrakların zarflarını mumla kapatıp, açılıp açılmadığını kontrol etmek için mühür basarlar ya, işte onun eski zamandaki ismi. Yani mühürün dişisi... Veya mühür baskısı diyebiliriz. Dolayısıyla da bullaların bulunduğu yerde resmi evrakların olduğu bir devlet organizasyonu olmalı. Bu bulla milattan önce 1500 yılında, olasılıkla Kizzuwatnalı, belki de Hititli Tuşutawa isimli bir devlet görevlisine ait. Biz bunu Tatarlı’da başlattığımız arkeolojik kazıda bulduk”

Altınşehir Adana: Yani sen bu bullaya dayanarak mı burası için 4000 yıllık dedin?

Serdar Girginer: “Ben Tatarlı’daki yerleşim için 4000 yıllık demedim ki, dört bin yıl önce buraya ‘Yedi Pınarlı Kent’ derlerdi dedim. Bu bulla da Kizzuwatnalı birine ait olduğuna göre o yıllarda buralarda Hititler (Kizzuwatna bir federatif Hitit krallığı) yaşamışlar anlamına geliyor. Ama bizim bulduğumuz obsidyen (volkanik camlar) ve özellikle de Biblos Ucu bu kenti 8000 yıl önceye kadar götürüyor. Tatarlı’da belki 8000 yıl önce de yaşayanlar vardı ama ben bu kez öykümü son dört bin yıl içinden anlatacağım.”

Lusanda Diye Bir Kent

Ve meddahımız anlatmaya başladı... Dekorumuz ise gerçek.. Tarih öncesi dönemden kalma (Hitit) bir kentin kalıntıları... Tapınak... Surlar ve saraylar...

“Bir zamanlar... Geç Asurlar döneminde görkemli bir Asur kralı varmış. Görkemi; yaptıklarıyla birlikte, yaptıklarını biraz da abartarak anlatmasından ileri gelirmiş. Dostu veya düşmanı, o yılların insanları onu Salmanassar olarak çağırırlarmış... Üçüncü Salmanassar... Bir gün yazıcılarından birine: “Getir bakalım bir yazı taşı ve ona yazabilecek bir kalem ve yaz” demiş: “Ben büyük Asur kralı III. Salmanassar... Savaşçı, yiğit bir kralım. Amanos Dağlarını geçer geçmez karşıma Lusanda diye bir kent çıktı. Yaktım, yıktım ve orayı elime geçirdim”

Tarih öncesi dönemden
kalma bir kentin
kalıntıları... Tapınak...
Surlar ve saraylar...

A.A.: Sevgili Serdar, Ne olmuş yani Lusanda’yı eline geçirmişse?

S.G.: Acele etme bak öykü nereye gelecek. Eğer bugün araştırırsanız Amanoslar’dan indiğinizde karşınıza ilk defa Asur döneminde de var olduğu kanıtlanmış şehirlerden Tatarlı’nın çıktığını görürsünüz. İşte Asur kralının bahsettiği Lusanda burası olmalıdır. Burası Lusanda olsa ne önemi var diye soracaksın sen şimdi de. Bana göre Lusanda ile yıllardan beri bilim dünyasının arayıp durduğu Lawazantiya aynı yer. Çünkü Lawazantiya için yazılı metinlerde “Yedi Pınarın Aktığı Kent” tabiri kullanılıyor. Ve bugün burada yaptığımız kazılarda bulduğumuz buluntular, Tatarlı’nın Lawazantiya olması ihtimalini çok güçlendiriyor. Bakın bugün bile Tatarlı’da bulunan pınarları sayarsam eğer; Birinci Çınaraltı Pınarı, İkinci Çınaraltı Pınarı, Camigözü Pınarı, Kaynargöz, Meleğin Gözü, Küçük Kaynargöz ve Değirmenocağı Pınarı diye 7 rakamını bulabilirim. Belki bir iki pınar daha bile var ama onlar o zamanlar burada olduğunu düşündüğümüz büyük gölün içinde kalıyorlardı.

Muvattalli ölüp, yerine Hattuşili geçiyor. Ve tabii ki yeni kraliçe de hemşehrimiz Puduhepa...

Hemşehrimiz Kraliçe Oluyor

A.A.: Diyelim ki Tatarlı ile Lawazantiya aynı yer. Lawazantiya olması niçin önemli?

S.G.: Biliyorsun M.Ö. 1285 yılında dünya tarihinin ilk yazılı barış anlaşmalarından birisi imzalanıyor. Kadeş Barış Anlaşması... Bundan önce de Hititler ve Kizzuwatnalılar arasında 5-6 adet daha yazılı anlaşma var ama daha az önemliler. Halbuki Kadeş Savaşı günümüzün bir dünya savaşı gibi bir şey. Ve Kadeş Anlaşması da ona son veren önemli bir anlaşma. Üstelik Kadeş Savaşı günümüz Suriye toprakları üzerinde, yani buralara çok yakın yerlerde sürmüş o zamanlar. Mısırlılarla, Hititler arasında... Savaşın ilk yıllarında Hitit Kralı

Muvattalli, Mısır firavunu ise 2. Ramses... Tabii ki Muvattalli'nin kardeşi 3. Hattuşili de savaşa katılanlar arasında. Prens Hattuşili bir gün savaş meydanından döner iken, işte bu Lawazantiya kentine uğruyor. Lawazantiya onun için önemli. Çünkü bir zaman önce rüyasında Tanrıça İştari görmüş. İştari ona bereketli toprakların (günümüz Çukurovası'nı kastediyor) kızı Puduhepa ile evlenmesini salık vermiş. Ve Hattuşili bu yüzden, burada gördüğü bir rahibin kızı olan Puduhepa ile evleniyor. Tarih bu ya, hep cilvelerle doludur. Gel oluyor git oluyor Muvattalli ölüp, yerine Hattuşili geçiyor. Ve tabii ki yeni kraliçe de hemşehrimiz Puduhepa...

Puduhepa etkili ve kendini yetiştirmiş bir kadın. Barışsever ve insancıl. Kocasını kısa zamanda etkileyip, ülke yönetiminde söz sahibi oluyor, en önemli icraatı ise kocasını barışa ikna ederek onlarca yıldır süren Kadeş Savaşı'na son vermek. Bu yüzden bir örneği Birleşmiş Milletler'in kapısında, diğer bir örneği bizim 75. Yıl Sanat Galerisi'nde asılı olan ilk yazılı barış anlaşmasında Ramses ve Hattuşili ile birlikte Kraliçe Puduhepa'nın da mührü vardır. Bu yüzden Lawazantiya önemlidir. Senin de zaman zaman ifade ettiğin gibi adeta barışın doğduğu kenttir. Onun doğduğu kentin Adana ili sınırları içinde olması da ayrıca önemlidir.

Helenistik yapılar Anadolu dışında da var ama Hitit sadece Anadolu'da. Bu açıdan Tatarlı, Adana için çok değerli bir antik alan.

Tatarlı Eğer Lawazantiya İse...

A.A.: Yani siz şu an dünya kamuoyunu bile ilgilendirebilecek bir kenti ortaya çıkarmak için çalışıyorsunuz?

S.G.: Aynen öyle... Burada ortaya çıkardığımız tapınak yapılarının benzerlerini, ancak Hititler'in başkenti Boğazköy'de görebiliyoruz. Anadolu Helenistik döneme ait yahut Roma veya Bizans'ın yaptığı birçok eserle dolu. Ancak Hitit onlardan binlerce yıl daha eski... Böylesine görkemli Hitit kalıntılarına ulaşmak zor. Helenistik yapılar Anadolu dışında da var ama Hitit sadece Anadolu'da. Bu açıdan Tatarlı Adana için çok değerli bir antik alan.

A.A.: Sizin kazınızdan da Helenistik Döneme ait buluntular çıkmıyor mu?

S.G.: Olmaz olur mu, örneğin bulduğumuz Zeus büstü çok önemli. Ama biz antik dönemle yetinmeyip, Demir Çağı'na hatta daha geriye dikkatimizi toplayarak, dünya çapında ses getirecek çalışmalar peşindeyiz.

A.A.: Kaynargöz'deki göl kenarında bulunan lokantaya dinlenmeye gelenler sizin çıkardığınız kenti de dolaşabilirler mi?

S.G.: Kentimizi ziyarete açmak için çalışmalar yapmak istiyoruz, ama şimdi gezerken açmalar çok derin olduğundan sorunlar çıkabilir. Ama yine de buraya kadar gelenlere refakat eşliğinde gezinti yaptırıp, bilgi vermeye çalışıyoruz. Birkaç yıla kadar ortaya çıkan görkemli yapıları sergilemeye başlayacağız. Restorasyon ve teşhir projelerini hazırlamaya başladık bile. Yakında tüm ziyaretçiler güvenli bir şekilde maksimum bilgi ile bu muhteşem kenti gezebilecekler.

Kaynargöz Gölü

A.A.: Bu kadar önemli bir kazı yaptığınıza göre ekonomik olarak çok destek alıyor olmalısınız?

S.G.: "Öyle değil maalesef. En büyük desteği Çukurova Üniversitesi'nden alıyoruz. Burada önceki Rektörümüz Prof. Dr. Alper Akınoğlu ve yeni Rektörümüz Prof. Dr. Mustafa Kibar'a ayrıca teşekkür etmemiz gerekecek. Diğer kalanını da Kültür ve Turizm Bakanlığı veriyor. Ceyhan Belediyesi'nin de katkısı var. Ama maalesef Adanalı iş sahipleri veya ulusal şirketler hiç destek olmuyorlar. Halbuki böylesine bir çalışmaya sponsorluk yapmak, gelecekte çok büyük bir prestij sahibi olmak demek. Lawazantiya olduğunu kanıtlamak bile son yüzyılın büyük keşifleri arasına sokacak bu çalışmayı. Sponsorlar için de inanılmaz bir reklam olacak tabii ki. Unutmayın Tatarlı'dan yeni bir Boğazköy çıkabilir."

A.A.: Tatarlı Kazısı'nın yıllık bütçesi nedir?

S.G.: Birkaç yüz bin lira civarında. Bununla iki kazı evinin kirası, 30'a yakın çalışanın ücretleri ve masrafları gibi büyük kalemleri karşılamaya çalışıyoruz. Bu yüzden sadece 2-3 ay kazabiliyoruz. Eğer biraz daha bütçemiz olsa, Adana'nın iklimi uygun, kazı süresini 6 aya çıkarabiliriz. O zaman işte sizlere daha müthiş haberler vermemiz mümkün olacaktır. ■
halukuygur@altinsehiradana.com

Tatarlı Ve Kaynargöz'e Nasıl Gidilir?

Bunun için özel arabanız olmalı. Adana'dan Osmaniye'ye doğru E 400 karayolundan gittiğinizde yaklaşık 80 km sonra Mustafabeyli beldesi'ne gelirsiniz. Sola beldenin içine girdiğinizde gerek Kaynargöz Lokantası'nın levhası gerekse Kazı Alanı'nın levhaları sizi Tatarlı'ya taşıyacaktır. Tatarlı Mustafabeyli'ye sadece 7 kilometre. Tabii ki yemeğinizi ayaklarınızı suya sokarak Kaynargöz'de yiyebileceksiniz.

Bir Gezginin Notlarından:
25 BİN YILLIK
MAĞARA RESİMLERİNDEN,
4 MİLYON YILLIK ADANALI'YA
KADAR UZANAN SANAYİ;

BTC

Yazı ve Fotoğraflar: S. Haluk Uygur

Geçenlerde sohbet sırasında bir arkadaşım Çukurova'nın 4 büyük nehrinden bahsedince şaşırmıştım. "Adana; ovaya bereket sunan 4 nehre sahip" diyordu. 4 nehir? Biri Seyhan... Diğeri Ceyhan... Hadi bir de Tarsus'u sulayan Berdan'ı sayalım, 3 olur. Haliyle soruvermiştim "dördüncüsü hangisi?" diye. "Tabii ki Bakü -Tiflis- Ceyhan Boru hattı" demişti. "Diğer nehirler su ile bereket sağlarken, BTC'den de petrolün bereketi akıyor."

Boru hattının bölgemize ve ülkemize katkısı konu olunca, BTC'yi başka bir yönüyle anımsayıverdim. Hani serde gezginlik var ya... Bir zamanlar aklıma takmış, Bakü'den başlayarak, Adana- Ceyhan'a kadar hattın gittiği yerleri dolaşmaya karar vermiştim. Tabii ki Gezgin, tarihin ve doğanın baskın olduğu yerleri dolaşır... Ben de haliyle böyle yerleri seçerek gezmiştim, BTC'nin güzergahını. Bu geziden sonra da çok şaşırmıştım... Hatta şaşırmaktan öte çok mutlu olmuştum. Şaşırmıştım... Hangi yere gitsem dünya harikası bir eserle veya doğal bir güzellikle karşılaşıyordum, nasıl şaşırmayayım. Mutluluğumun nedeni ise BTC'nin tarihi ve doğal değerlere gösterdiği hassasiyet ve ilgidir. Müsaade ederseniz bunların bir kısmını sizlere de anlatayım.

25 Bin Yıllık Resimler

Öncelikle Gobustan'dan bahsetmeliyim. Ancak Gobustan'ın önemini anlayabilmek için Altamira ve Lasque Mağraları'nı bilmek gerekir. Bu sonunculardan biri İspanya'da, diğeri ise Fransa'da bulunan, dünya tarihi için çok önemli iki yer. Mağaraların önemi duvarlarının insanlık tarihinin en eski resimlerinin çizilmiş olmasından ileri geliyor. En eski deyince şimdi siz soracaksınız, "kaç yüzyıl?" diye... Yüz yılı boş verin 15 bin yıl diyebiliriz. Hatta 25 bin diyenler de var. Ama sıkı durun Gobustan denilen mağaraların duvarlarında da resimler var. Üstelik yapılan karbon testleri bunların arasında 25 bin yıldan daha eski olanların bile olduğunu göstermiş. Yani Gobustan'ın ortaya çıkarılıp, tanıtılmasıyla dünya sanat ve turizm çevresinin ilgisi Avrupa'dan Bakü'ye çevrilecek.

Gobustan Bir BTC Projesi

İlgi Avrupa'dan Bakü'ye çevrilecek demekle Gobustan'ın yeri konusunda ipucu vermiş oldum herhalde. Daha açık söylemek gerekirse, Gobustan; Bakü'den yaklaşık 15-20 kilometre uzaklıkta, BTC Boru Hattı'nın hemen başladığı yerde. Bölgede çeşitli mağaralar bulunmakta. Mağaralarla birlikte de açık alanlar. Yapılan analizler buranın en az 25 bin yıldır var olduğunu ve son iki bin yıla kadar çeşitli kavimlerce bir tapınma yeri olarak kullanıldığını gösteriyor. Duvarlardaki resimler de inanç ve tecrübelerin gelecek nesillere aktarılması için yapılmış olsa gerek. Tam burada önemli bir şeyden bahsetmeliyim. Sizde böylece Gobustan ile konumuz hakkındaki ilintiyi öğrenmiş olacaksınız. Ve tabii ki niye mutlu olduğumu da... 25 bin yıldır orada duran Gobustan Bölgesi'ni düzenleyip, bir müze haline getiren ve bu değeri dünyaya tanıtmaya çalışan kuruluş BTC'nin ta kendisi...

Karetta Karetta

Kaya Resimleri - Domuz

Kaya Resimleri - Boğa

Bir sanayi kuruluşunun ana hedefi üretim yapıp para kazanmaktır. Bazen bu hedefe ulaşmak için yürütülen faaliyetler sırasında çevreye, kültürel ve tarihî değerlere zarar vermeyi kabul edilebilir yan etki olarak gören iş insanları da olabilir. Malum! Kazanılan ve kaybedilen arasındaki denge!.. Sorumluluğu ilke edinen kuruluşlar ise bu dengeyi çoğu kez kaybedilebilecek değerleri korumak yönünde değiştirmeye çalışırlar. Daha da sorumlu olanlar, faaliyetleri içinde olmasa dahi sosyal sorumluluk projesi olarak çevreyi ve tarihî dokuyu koruyacak etkinlikler düzenlerler. Belki “kaba” kârlarından kaybediyorlarmış gibi görünseler de, her zaman kazandıkları daha fazla olanlardandır bu kuruluşlar. Sanayi kuruluşlarını incelerken bu üç örneğe de rastlamak mümkündür. Beni şaşırmaktan öte mutlu eden ise, bir Adana Kuruluşu olan, bölgemizin 4. Bereket nehri BTC’nin; manevî kazancını, kaba kârının üzerinde gören, çok sayı-

BTC; manevî kazancını, kaba kârının üzerinde gören, çok sayıda ekolojik ve kültürel projeyle değerleri korumaya çalışan bir kuruluştur.

da ekolojik ve kültürel projeyle değerleri korumaya çalışan bir kuruluş olması. Yani BTC, Gobustan gibi tarihî değerleri koruma altına alan projelere destek verdiği gibi doğayı koruyan projelere de destek vermekte. Örnek isterseniz eğer gelin bizim Onur’un öyküsüne kulak verelim.

4 Milyon Yıllık Adanalılar

Onur’u ise, Göbustan’ın tersine borunun bu ucunda tanıdım. Yani hattın Akdeniz’e döküldüğü yerde. Yumurtalık’ta... 4 milyon yıldır Yumurtalık’ın bu sahillerinde yaşayan, en eski Adanalılar ile haşırneşirken. 4 milyon yıldır bu sahilde yaşa-

yan Adanalılar deyince tevatür zannetmeyin lütfen. Celonia mydas gerçekten de en eski Adanalı. Anlatayım efendim; Celonia Mydas, yörede balıkçıların Yeşil Deniz Kaplumbağası dedikleri dev gibi bir deniz kaplumbağası türü. Ama soyu neredeyse yok olmak üzere... Durumun vehametini bu kaplumbağa türünün yuva sayısını hepimizin çok yakından tanıdığı Caretta caretta ile karşılaştırdığınızda anlayacaksınız. Deniz kaplumbağalarının erkekleri büyük zorunluluk olmayınca karaya çıkmaz. Dişileri ise sadece yumurtalarını koymak üzere yuva yapmak için çıkarlar. Bilim insanları da kaplumbağa popülasyonunu ancak bu yuvaları sayarak ifade edebilirler. Bizlerin aman soyu tükeniyor diye alarma geçtiğimiz Carettaların maalesef 4000 yuvası kalmıştır. Ama daha da maalesef ki Celoniaların ise sadece ve sadece 1000 yuvası vardır. Yani demem o ki, soy tükenmişliğini kıstas alırsak Celonia, Caretta’ya göre 4 misli daha tehlikeli durumdadır.

Altıyüzü Adana'da

1000 yuva kalması dramatik. Ama daha da ilginç bir şey söyleyebilirim. Yeşil Deniz Kaplumbağası'na ait bu 1000 yuvanın yaklaşık 600'ü Adana sahillerinde, çoğu da BTC'nin denize ulaştığı yerde bulunmaktadır. (Geri kalan 400 yuva da Mersin, Samandağ ve Kıbrıs sahillerinde). Bugün sadece 1000 dişi kalmış bu hayvan tam 4 milyon yıldır Yumurtalık İlçemiz'de yaşamakta ve buraya yumurtlamaktadır (Böylece bu ilçemizin isminin nereden gelmiş olduğunu da öğreniyoruz) İşte Onur'un öyküsü tam burada başlıyor. Onur doktorasını tamamlamış bir genç biyolog. Bu genç bilim adamı yıllarca BTC'den aldığı parasal destekle Yumurtalık- Sugözü sahilinde yumurtlamaya gelen kaplumbağaları koruma çalışması yaptı. Onlar uğruna bir ara evlenmekden bile vazgeçerek ,küçük bir köyde yaşamayı seçti. BTC ise boru hattının buraya akması sonucu oluşacak sanayinin bu canlılara zarar verebileceği gerçeğini görerek, En Eski Adanalılar'ı koruma programları gerçekleştirdi.

Sanayi bazen istenmese de, zorunluluklar nedeniyle çevreye veya kültürel mirasa zarar verme tehlikesi sınırına gelebilir. Ama sorumlulukla hareket edenler kazandıkla-

rının bir kısmını bu tahribatı düzeltmeye harcıyarak, daha uzun süre kar etmeyi garanti altına alabilirler. BTC bu konuda iyi bir örnek bence... Ve mutluyum ki böyle bir kuruluş Adana'da faaliyet gösteriyor. ■
halukuygur@altinsehiradana.com

GÜNÜNÜZÜ AKŞAMDAN KALMA GEÇİRMİYİN!

HANGOVER

Hücre ve dokuları destekleyici içeriği ile
alkolün olumsuz etkilerine karşı sizi korur.

Alkol alımının ardından oluşan
şikayetleri önlemeye yardımcı olur.

TÜM ECZANELERDE

Devita İlaç Sağlık Ürünleri
www.devita.com.tr - devita@devita.com.tr

HANG OVER

www.hangovertr.com

horlamayı önler, geceyi sessizleştirir!

puranox®

www.puranox.com.tr

klirik olarak test edilmiş
horlamayı önleyen boğaz spreyi

Dün ve Bugün ALTIN KOZA

Yazı: M. Hazım Kısakürek **Fotoğraf:** Refik Koral Kısakürek

Altın Koza sadece Çukurova Bölgesi'nin değil, ülkemizin en önemli kültür-sanat etkinliklerinden biri oldu.

Çukurova'nın ürünü olan pamuğu simgeler koza. Altın Koza ise pamuğun altın olduğu yıllarda düşünülmüş bir isim. Altın Koza Film Festivali ilk kez 1969 yılında 'Altın Koza Film Şenliği' adıyla, Adana Belediyesi ve

Adana Sinema Kulübü öncülüğünde gerçekleştirildi. O tarihten bu yana da her yıl zenginleşen içeriği ile sadece Çukurova Bölgesi'nin değil, ülkemizin de en önemli kültür-sanat etkinliklerinden biri oldu.

ADANA
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

19.
ALTIN KOZA
FİLM FESTİVALİ

İlk yıl, Metin Erksan, Kuyu filmi ile En İyi Yönetmen ve En İyi Film dallarında Altın Kozayı evine götürdü. Fatma Girik, En İyi Kadın Oyuncu, Yılmaz Güney En İyi Erkek Oyuncu ödülü alan ilk Altın Kozalı sanatçılar oldu.

İkincisi 1970 yılının Eylül ayında yapıldı. Ödül Dağılımı: En İyi Film, Umut (Yılmaz Güney). En İyi Yönetmen, Bilge Olgaç (Linç). En İyi Erkek Oyuncu, Yılmaz Güney (Umut). En İyi Kadın Oyuncu, Fatma Girik (Boş Beşik) şeklinde oldu.

1971 yılında üçüncüsü yapılan Festivalde, Yılmaz Güney'in üç filmi ilk üçü paylaştı. Yılmaz Güney En İyi Erkek Oyuncu ve En İyi Yönetmen ödüllerini alırken, Fatma Girik (Acı) En İyi Kadın Oyuncu ödülünü aldı.

Altın Koza, Adana'nın kültür sanat yaşamındaki boşluğu doldurması gerektiğini düşünerek, sinema şenliğini bir kültür sanat festivaline dönüştürdü.

23 Eylül-30 Eylül 1972 tarihleri arasında düzenlenen 4. Film festivalinde; jürinin ilk oylamasında Yılmaz Güney'in Baba filmi En İyi Film, Güney ise En İyi Erkek Oyuncu seçildi. Ancak Adana belediye başkanının isteğiyle tekrar toplanan jüri, ilk oylamada ikinci olan Yılmaz Duru'nun Kara Doğan filmi En İyi Film, Yaralı Kurt filmindeki performansı ile Cüneyt Arkın'ı da En İyi Erkek Oyuncu, Zehra filminde de Hülya Koçyiğit'i En İyi Kadın Oyuncu seçti. Cüneyt Arkın ödülü reddetti.

5'si 29 Ekim-5 Kasım 1973 tarihleri arasında düzenlenen festivalde ise En İyi Film Ömer Lütfü Akad'ın filmi (Gelin), En İyi Erkek Oyuncu Kadir İnanır (Utanç), En İyi Kadın Oyuncu Türkan Şoray (Mahpus), En İyi Yönetmen Ertem Eğilmez (Canım kardeşim) seçildi.

Ama 1973 yılında son Altın koza oldu. Bu yıldan sonra ekonomik imkânsızlıklar nedeniyle on sekiz yıl sürecek bir suskunluğa gömüldü Altın Koza.

1992 yılında Adana Belediyesi ve Adanalı sanatseverlerden gelen "Altın Koza yeniden canlansın" talebini sonuçsuz bırakmayarak, şenliği Türk sanat dünyasına yeniden armağan etti. Altın Koza, bu süreçte Adana kültür sanat yaşamındaki boşluğu doldurması gerektiğini düşünerek sinema şenliğini bir kültür sanat festivaline dönüştürdü.

Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali ayrıca; resim, tiyatro, müzik, fotoğraf ve düşünsel çalışmaları, Adanalı sanatseverlerin beğenisine sundu.

Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali, 1992'de düzenlediği Ulusal Uzun Film Yarışması'nın yanı sıra Öğrenci Filmleri Yarışması'nı da programına ekledi ve Türkiye'de ilk kez bu alanda yarışma düzenleyen Festival oldu. Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali ayrıca resim, tiyatro, müzik, fotoğraf ve düşünsel çalışmaları

Adanalı sanatseverlerin beğenisine sundu. 1992'nin en iyi filmi Yusuf Kurçenli'nin Karartma Geceleri seçilirken En iyi yönetmeni Yusuf Kurçenli (Karartma Geceleri) ile Tunç Başaran (Piano, Piano Bacaksız) paylaştı. En iyi erkek oyuncu Tarık Akan (Karartma Geceleri), en iyi kadın oyuncu ise Sumru Yavrucak (Seni Seviyorum

Rosa) seçildi. Bu yıl ilk defa yapılan Öğrenci filmleri yarışmasında 'Kan Kardeş' filmi ile ikinci olan Serdar Akar, 2005 yılında ilk defa senaryosu başkasına ait olan uzun metrajlı film yönetmenliğini Kurtlar Vadisi Irak ile yaptı. "Behzat Ç - Bir Ankara Polisiyesi" adlı TV dizisinin de yönetmenliğini üstleniyor (2010-2011).

Adana Altın Koza Film Festivali'nin 7'si olan festival, 20 Eylül-5 Ekim 1993 tarihleri arasında yapıldı. Festivalde "Ulusal Uzun Metrajlı Film Yarışması", "Şiir Yarışması", "Yılmaz Güney Bir Fotoğraf - Bir Film Öyküsü Yarışması" ve "Ulusal Öğrenci Filmleri Yarışması" adı altında dört ayrı yarışma düzenlendi.

1998 yılına kadar kesintisiz devam eden Altın Koza, 1998'de Adana depremine duyarsız kalamayan Büyükşehir Belediyesi Yönetimi tarafından Festival bütçesini depremedeler yararına kullanmak için düzenlemedi. 1999'da ise Marmara depremi nedeniyle ülkede ulusal yas ilan edilmesi sonucu Festival gerçekleştirilemedi. Festival bütçesi o yıl da Marmara depreminden zarar gören depremedelere aktarıldı.

1999 yılı itibariyle Altın Koza yıla yayılan kültür sanat etkinlikleriyle devam etti. 7 yıllık aradan sonra 12. Altın Koza Film, Kültür ve Sanat Festivali, Adana sanat Konseyinin de katkıları ile 2005 yılında 31 Mayıs - 05 Haziran tarihleri arasında yapıldı. 2005 yılından bu yana (Tarihleri değişerek de olsa) kesintisiz devam eden Festival, programına eklediği 'Dünya Sineması' ve 'Akdeniz Filmleri Seçkisi' ile uluslararası kimliğe bürünmüş 'Akdeniz Ülkeleri Uluslararası Kısa Film Yarışması' ile de bu kimliğini pekiştirmiştir.

Altın Koza Film Festivali, Akdeniz Ülkelerinin yanı sıra Amerika Birleşik Devletleri'nden Japonya'ya kadar dünyanın pek çok ülkesinden filmi, sektörün her alanında görev yapan sinema profesyonellerini konuk eden bir sinema platformu haline gelmiştir. Festival her yıl Türk sinemacıların yanı sıra, Avrupa'dan da yaklaşık 700 konuğu ağırlamakta ve kentteki birçok sinema salonunda yapılan gösterilerle her yıl yaklaşık 70 bin izleyiciye ulaşmaktadır.

Festival; her yıl Türk sinemacıların yanı sıra, Avrupa'dan da yaklaşık 700 konuğu ağırlamakta ve kentteki sinema salonlarında yaklaşık 70 bin izleyiciye ulaşmaktadır.

2012'de Festival Bir Başka Olacak

Ayrıca yapılan birçok sanat etkinlikleri ile Türkiye'de yapılan diğer film festivallerinden başka bir yapıya büründü. Bu yıl yapılacak olan 19. Altın Koza ise 17 Eylül 2012 tarihinde başlayacak. Fakat bu yıl bir değişiklik 17 Temmuz 2012 de başladı 19. Altın Koza film Festivali.

Nasıl mı?

Adana'dan Anadolu'ya Türk Sineması Yollarda isimli proje ile Altın Koza, Türkiye'nin 38 ilinde, 61 noktasında, 14.500 Kilometre Yol Kat ederek, Adana'nın Tanıtımını Gerçekleştirecek, ve Anadolu Halkını Sinemayla Buluşturacak. Bu gezi esnasında Türk halk müziği, Türk sanat müziği, Halk oyunları, Bando konserleri ve Karagöz-Hacivat gölge kuklası tiyatrosu gösterilerinin yanı sıra; Türk sinemasında son yıllarda üretilen filmlerden oluşan bir seçki gösterilecek. Etkinlik, 16 Eylül'de Kahramanmaraş'ta son bulacak. 17 Eylül'de de asıl festival Adana'da başlayacak.

Yarışma Ustalarla Genç Yetenekleri Buluşturuyor...

Yarışma; bir yanda usta yönetmenleri ağırlarken, diğer yanda başlangıç yapıtlarıyla yeteneklerini kanıtlamış olan isimleri izleyiciyle buluşturacak. Ulusal Uzun Metraj Film Yarışması'nın bir diğer ilgi çekici yanı da ilk uzun metraj filmlerini tamamlayan yönetmenleri keşfediyor olması. ■

mhazimkisakurek@altinsehiradana.com

19. Altın Koza Film Festivali 17 Eylül 2012 tarihinde başlayacaktır.

İşte Altın Koza İçin Yarışacak Filmler:

1. Ana Dilim Nerede / Yön: Veli Kahraman
2. Araf / Yön: Yeşim Ustaoglu
3. Ateşin Düştüğü Yer / Yön: İsmail Güneş
4. Aziz Ayşe / Yön: Elfe Uluç
5. Babamın Sesi / Yön: Orhan Eskiköy & Zeynel Doğan
6. Devir / Yön: Derviş Zaim
7. Gözetleme Kulesi / Yön: Pelin Esmer
8. Lal Gece / Yön: Reis Çelik
9. Rüzgârlar / Yön: Selim Evcı
10. Siirt'in Sırrı / Yön: İnan Temelkuran & Kristen Stevens
11. Şimdiki Zaman / Yön: Belmin Söylemez
12. Yabancı / Yön: Filiz Alpgezmen
13. Yeraltı / Yön: Zeki Demirkubuz
14. Yük / Yön: Erden Kıral

ACIBADEM 'DE DOĞUMUN AYRICALIKLARIYLA TANIŞIN

VIP Doğum Paketi

- Yaşam boyu Acıbadem Bebek indirimi
- VIP Oda Süsleme
- Suit Odada 2 gece konaklama
- Doğumdan sonra, kalça eklemi USG ve Otoakustik emisyon
- Ücretsiz ilk çocuk poliklinik muayenesi
- Doğumdan sonra 10 gün içinde Yeni Doğan Ev Ziyaretleri
- Hastanede kalınan süre boyunca verilen uygulamalı bebek bakım eğitimi
- Anneler için;
 - Emzirme danışmanlığı
 - Kuaför ve bakım hizmeti
 - 1 seans psikolojik destek hizmeti
 - 1 seans diyetisyen hizmeti
 - Diş muayenesi
- Bebeğinize özel sertifika
- Bebeğinizin ilk fotoğrafları
- Fotoğraflardan derlenen özel albüm
- Bebeğinize ait fotoğraf ve bilgilerin e-bebeğimde yayını
- Bebek yastığı
- Battaniye, tulum, body, şapka ve eldivenden oluşan bebek paketi
- Hastanede kalınan süre boyunca bebek bakımında kullanılan; bebek bezi, şampuan, yağ, losyon ürünleri
- Babaların taraftarı olduğu takımın tulumu
- Konuklara loğusa şerbeti ikramı
- Kutlama yemeği
- Bebek kurabiyeleri
- HiltonSa Living-Well indirim kartı

Tüm bu hizmetlere uygun avantajlarla sahip olabilirsiniz.

**Bilimsel Takip, Anında Acil Müdahale,
24 Saat Uzman Hekim Desteği ile Doğum Heyecanından,
Annelik Coşkusu...**

Telefon

0322 455 47 60

0322 455 44 44

Acıbadem Adana Hastanesi'nin tüm branşları için
randevularınızı online yapabilirsiniz
www.acibadem.com.tr

Acıbadem Adana Hastanesi
Joint Commission International (JCI)
tarafından akredite edilmiştir.

ALOACIBADEM

444 55 44

www.acibadem.com.tr

Cumhuriyet Cad. No: 66
Seyhan ADANA
(322) 455 44 44

ACIBADEM

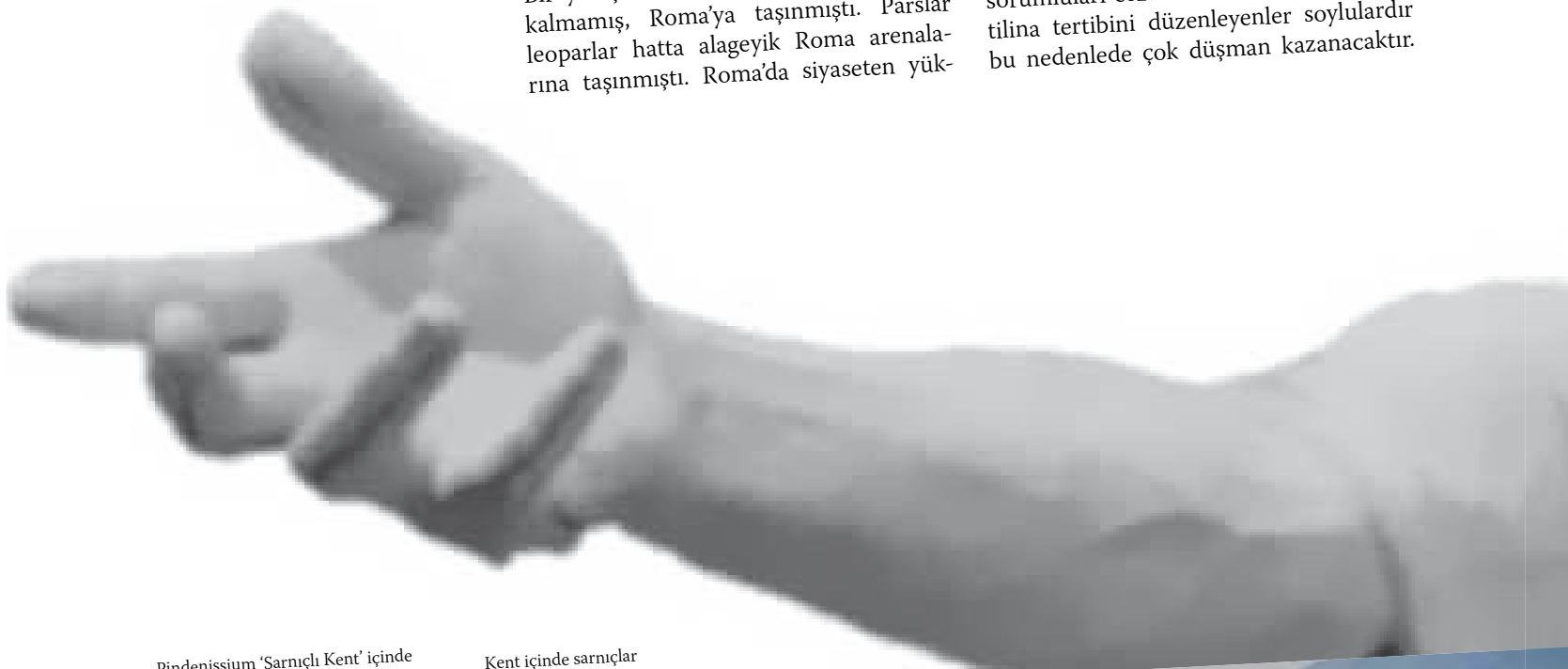
ADANA

Adana Valisi 'Marcus Tullius CİCERO' Şu Erzin'in Kızları...

Yazı ve Fotoğraflar: Mehmet Kobaner

Çukurova valisi Markus Tullius Cicero beni makamına davet etti. Proconsul askeri vali olarak Çukurova'ya geleli bir yıl olmuştu. Bir yıl içinde Toroslarda yabani hayvan kalmamış, Roma'ya taşınmıştı. Parslar leoparlar hatta alageyik Roma arenalarına taşınmıştı. Roma'da siyaseten yük-

selmek bu tür gösterilerle mümkündü. Cicero ilerde Büyük Cicero olarak Roma'ya yani dünyaya yön verecektir. Sezar'ı öldürenlerin üzerine yürüyecek, Roma'yı yık-maya yönelik bir tertibi ortaya çıkaracak ve sorumluları cezalandıracaktır. Ancak Katilina tertibini düzenleyenler soylulardır bu nedenle çok düşman kazanacaktır.

Pindenissium 'Sarnıçlı Kent' içinde
Roma Dönemi sivil mimari

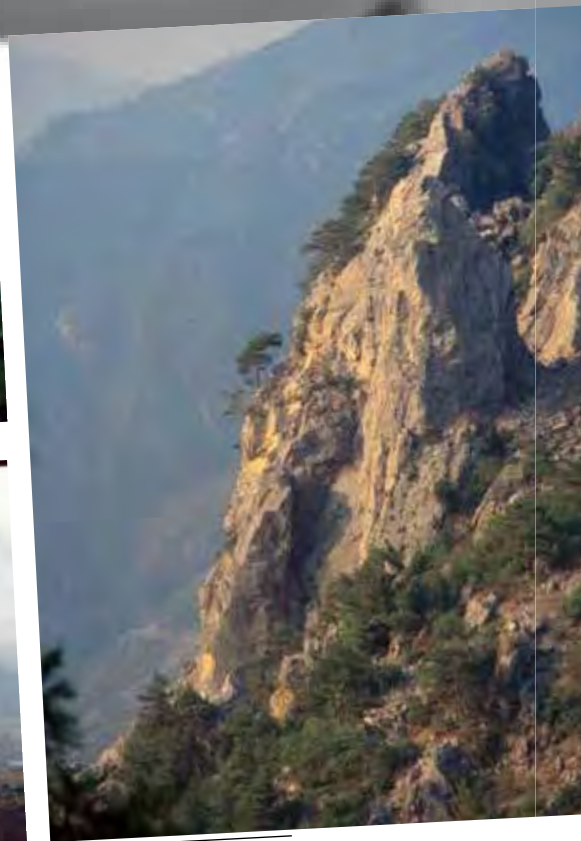
Kent içinde sarnıçlar

Kentin yanı başında toplu katliam kalıntıları

Genel görüntü

Kentin surlara gereksinimi yok

▼
Marcus Tullius Cicero

Güç kazanmak adına soylu ve zengin bir hanımla evlenmesi gerekmektedir. Ancak kendisi evlidir ve eşi boşanmak istememektedir. Başarılı bir kızı vardır ve erken yaşta ölmüştür. Oğlu beklentilerini vermemektedir. Siyaseten yükselmek aslında düşmanların artmasından başka bir işe yaramamıştır. Roma'da iç savaş başladığında Cicero mutsuzdur ve bıkmıştır. Rakip askerlerin Roma surlarının hemen dışında, üzerinde erguvan renkli senatör kıyafetiyle kendisini bulduklarında ölüme hazır ve bir an önce gelmesini istiyordu. Cenazesi senatoya getirildiğinde cezalandırdığı bir soylu annesi tarafından dili tutup dışarı çekilecek 'Hadi şimdide aleyhimize konuş' denilecektir. Cicero henüz bunların olacağını bilmemektedir. Belki bilmiş olsa, Romaya siyaseten yükselmek için dönmek yerine Adana'da vali olarak kalmayı yeğlerdi...

Bilge Cicero'nun çözemediği ne olabilir?

-Otur doktor dedi, elindeki uzun papirusu açarak okumaya başladı. Amanoslardaki aşiretler bir de kendilerine 'Özgür Çukurovalılar' diyerek, Erzin'e inip güzel kızlarını kaçıyorlarmış. Şehirde güzel kız kalmamış. Erzinli yöneticiler 'soyumuz çirkinleşecek' derken, anneler 'kızım, kızım' diyerek ağlamaktalar.

Ne yapmalı, nasıl halletmeli?

İpek yolu üzerinden Çukurova kapılarından İsoşa- Erzin'e eriştim. Aşiretlerin zarar verdiği kaleyi su yollarını ve tiyatroyu gözledim. Gerçekten anneler üzüntüden taş kesilmişler erkeklerin ağzını bıçak aşmıyor. Rabat üzerinden Mancınık'a eriştim. Aşiretlerin Küllü'de olduğunu öğrendim. Küllü yarım günlük bir yoldur. Küllü'de Pindenissium, sarnıçlı kentte aşiretlerle

görüştüm. Pindenissium surları olmayan bir kentti. Yalnızca giriş kapısı vardı. Dört bir yanı uçurumdu. Aşiretler misafirperverlikle beni karşıladılar. Kaçırılan kızlarla konuştum. Anneleriniz taşa kesildi dediysem de kızlar baba evine gitmek istemiyorlardı. Roma ordusuyla gelecek dedim. İlgilenmez göründüler. "Gelecekleri varsa gelirler" dediler. Sonuçta ordu geldi. Kuşatma makinalarının kurulması, ve şehrin düşmesi kırk günü buldu. Kızlar kocalarıyla birlikte savaştılar ve onlarla birlikte öldüler. Kaçırılan kadınların kaçıranağa bağlanmaları daha sonra Stocholm Sendromu diye adlandırılacaktır. Onlardan geriye, katliam kalıntıları, sarnıçlı kentin sarnıçları, evlerinin kiremitleri, mabetleri ve hikayeleri kaldı...■

mehmetkobaner@altinsehiradana.com

ÇUKUROVA

TIP TARİHİ

Yazı: Ali İhsan Ökten **Resimler:** İlter Uzel **Çizim:** Sefa Sofuoğlu

Tıbbın bir büyücülükten öte, bilim dalı olduğunun kabul edilmesi ve hastaların bugün hastane dediğimiz iyileştirme merkezlerine toplanıp tedavi edilmesi, Hipokrat ile başlamış olmasına rağmen; kadim bir tarihe sahip olan Adana, 4000 yıl öncesinden bugüne kadar bu tedavilerin yapıldığı bir sağlık merkezi olmuştur. Çukurova'nın, Gilgamiş destanıyla başlayan "Tıp" öyküsü; Lokman Hekim, Dioskorides, Puduhepa gibi bilim insanları ve yöneticileri ile devam etmiştir. Bugün olduğu gibi o dönemde

de dünyanın birçok yerinden hastanın Adana'ya tedavi için geldiği bilinmektedir. Örneğin; Hitit imparatoru Mu-vattalli ve oğlu Urhiteşup'un tedavi için Adana'ya geldiği tahmin edilmektedir. Günümüzden 2500 yıl önce yaşayan ve hekimlerin babası olan Hipokrat ve dedesi olduğu efsane edilen sağlık tanrısı Aueskulap (Eskülap) anısına, Aueskilapion (Eskülap'ın evi) denilen ilk hastanelerden, üç tanesinden birisi, Adana'nın Yumurtalık İlçesindeki Ayas (Aegea) antik kentinde kurulmuştur.

Galen, Hipokrat ve Dioskorides

Lokman Hekim ise; Çukurova doğasındaki çiçeklerden, bitkilerden ve öteki doğasal maddelerden ilaçlar yapan, bir efsanevi-gerçek hekimdir. O da ölümsüzlüğün sırrını bulur, ancak Misis köprüsünde şiddetli bir rüzgar, formülün yazılı olduğu kâğıt parçasını Lokman Hekim'in elinden uçurur.

Dünyanın günümüze kadar gelebilmiş en eski Tıp ve Eczacılık kitabı, Adana'da yazılmıştır. Anavarzalı Hekim, Dioskorides'in

Bilinen En Eski Tıp Kitabı - Materna Medika

13. yüzyılda yazdığı "Materna Medica" adlı tıbbi ilaçlar kitabı günümüze kadar gelebilmiş en eski Tıp ve Eczacılık kitabıdır. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Çukurova, bilimsel anlamda da özellikle Tıp tarihi açısından dünya medeniyetine büyük katkıları olmuştur. Görüldüğü gibi en az 4.000 yıl önce Çukurova bölgesinin hekimi, sağlık bakanı ve sağlık tanrısı vardır. ■
alihsanokten@altinsehiradana.com

MISSIS
Pont antique
Djihan

Haluk Uygur'la Adana Tıp Tarihi üzerine konuştuk...

Adana, tarih boyunca sağlık ve tıp merkezi olmuş bir kenttir. Birçok efsanede veya birçok mitolojik öyküde de Adana ve tıbbi birlikte görüyoruz. Aslında sadece Adana değil, dünya tıp tarihini de temel iki parçada inceleyebiliriz. Biri bu işi bir büyücü veya bir sihirbaz mantığı ile yapan aynı zamanda toplumun lideri olmuş rahip doktorlar dönemi, diğeri ise artık bunu bir bilim dalı olarak ele alan bilimsel tıp çağıdır.

Adana'nın 8-10 bin yıllık, bir tarihi olduğu biliyoruz. Adana'nın en eski yerleşim yerleri olan; Tepebağ, Anavarza, Yumurtalık gibi yerlerin hiçbirinde arkeolojik kazı yapılmadığı için belgeler bizi şimdilik 4 bin yıl geriye götürüyor. İşte ben size sadece yüzeyde bulunan belgelerden tıp ile ilgili olanlarından bahsedeceğim...

“Ben imparatorlar imparatoru Muvattallî'yim. Adana'ya tedavi olmaya geldim.”

Adana'nın en eski ismi Kizzuvatna'dır. Kizzuvatna, Çukurova'da 3.500–4.000 yıl önce kurulan bir uygarlık devletidir. Bu krallığın diğer krallıklarından farkı, askeri ve ordusu olmamasıdır. Ordusu olmayan bir krallık, yaşamını doktorlar ve uyguladıkları tedaviler sayesinde sürdürebiliyor. Bu doktorlar hastaları iyileştirdikleri veya ölmek üzere olan insanları yeniden hayata döndürdükleri için kutsal sayılıyorlar. İnsanlar korkularından ve saygılarından dolayı kendi hastaları olduğunda, bu krallıktaki rahip doktorlara gelmek zorunda kalıyorlar. Bunun belgesini Adana'nın Sirkeli köyünde görüyoruz. Hitit imparatoru Muvattallî'nin bir kabartması üzerinde; “Ben imparatorlar imparatoru Muvattallî'yim. Adana'ya tedavi olmaya geldim.” diyor. Ardından, Muvattallî öldüğünde iktidar kavgasına düşen kardeşi Hattuşi ile oğlu Urhiteşup arasındaki savaşta, Urhiteşup mağlup olunca Adana'ya sığınıyor, ama çevresine “Sağlığım bozuk tedavi olmaya geldim” diyor. Buradan anlaşıyor ki, o dönem Kizzuvatna'ya tedavi olmak için başka imparatorlar geldiğine göre, diğer insanlar da iyileşmek üzere geliyorlar. Kaldı ki bir Adanalı kraliçe olarak bilinen Hitit imparatoriçesi Puduhepa ile Mısır firavunu ikinci Ramses arasındaki yazışmalarda firavunun Puduhepa'dan kardeşinin hastalığı için doktor istediği görülmektedir.

Ve o dönemki bilgilere baktığımızda ilaçların büyük bir kısmının, Toroslar'daki endemik çiçeklerden yapıldıklarını görmekteyiz. Yani, Toros çiçeklerinin bugün hala Yörükler tarafından ve yöre halkı tarafından ilaç olarak kullanıldığını düşünürsek bu 4 bin yıllık geleneğin devamıdır.

Adana'da Tıp ve Tıp Okulları

Adana'da bilimsel tıp ve tıp okulları ilk olarak Hipokrat ile başlıyor. Efsanelerde dedesi olarak kabul edilen sağlık tanrısı Aueskulap (Eskülap) adına kurulmuş olan bu tıp okullarına Aueskilapion (Eskülapyon) deniliyor. Anadolu'da kurulan üç Eskülapyon'dan birisi Yumurtalık'taki Ayas (Hyejea, Hijyen) antik kenti. Hyejea aslında Hipokrat'ın annesinin ismi. Hijyen kelimesi de oradan türemiştir. Dünyada ilk kol nakli, bir zencinin kolunun beyaza nakledilmesi, burada yapılmıştır. Zenci olmasının nedeni kölelikten dolayıdır. Milattan Önce 50 yıllarında Anavarza'da yaşayan Dioskorides, bir hekimdir ve bugün bilinen en eski tıp ve eczacılık kitabı olan, ‘Materne Medika’ yı yazan kişidir. Bunun bir nüshası Viyana'da, Artukoğulları tarafından yaptırılan çevirisinin Arapça nüshası da “Kitab-ul Haşşaşi” ismiyle Topkapı müzesindedir. Bence Lokman hekim Hipokrat'ın öğrencilerinden biriydi veya Dioskorides'in kendisiydi.

Dünyada ilk kol nakli, bir zencinin kolunun beyaza nakledilmesi şeklinde, Adana'da yapılmıştır.

Dr. Şerafettin Mağmumi

Yakın Çağ'da Adana'da Tıp

Peki! Tarih boyunca böyle bir misyonu olan Adana, yakın çağda nasıldı? Adana da ilk modern hastane 1896 yılında şimdiki Devlet Hastanesinin yerinde kurulmuş olan Memleket Hastanesidir. Bu hastane o sırada kolera salgını nedeniyle Kolera Hastanesi olarak kurulmuştur. Şerafettin Mağnuni adında bir doktor o dönem, kolera müfettişi olarak Adana ve Tarsus'a atanıyor, bu sırada dönemin valisi bugün devlet hastanesinin bulunduğu yere nehrin kenarına bir kolera hastanesi kurmak istiyor. Müfettiş Şerafettin Mağnuni ısrarla, ‘eğer ki sen kolera hastanesini nehrin kenarına koyarsan, kanalizasyon sistemi olmadığı için, atıklar nehre bulaşacağı için tüm ovayı koleraya boğarsın’ diyor. Vali dinlemiyor ve o yıl, zannediyorum, 50 bin kişi Yüreğir ovasında kolera ile ölüyor. Şerafettin Mağnuni, anılarında validen ‘deli vali’ olarak bahsediyor. 1896 yılında küçük bir kolera hastanesi ile başlayan, sonra memleket hastanesi, arkasından cumhuriyet ile birlikte devlet hastanesi haline gelen bir hastaneler tarihi... Ve onun arkasından sıra ile diğer hastaneler geliyor.

Arzu ediyoruz ki, Adana'ya bir Tıp Tarihi Müzesi kurulsun...

Adana'da bir tıp tarihi müzesi kurmayı istiyoruz. Bu müzede yerel, yani anlattığımız Adana tıp tarihi ile ilgili şeyleri koyacağız. Tabii ki içine efsanevi öyküler de girecektir. Tıp tarihi müzesinde hem bu tarihi göreceğiz, hem de Toroslar'ın hala kullanılan endemik ve renkli bitkilerini yaşayacağız. Ayrıca, ilkokul çocuklarının gelip ders gördüğü animasyonlar ve interaktif oyunlar da olacak. Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Zihni Aldırmaz ve Adana Tabip Odası çok destek veriyor. Tıp tarihi hocamız İlter Uzel bugüne kadar biriktirdiği bu şeyleri müzeye aktaracak. Arzu ediyoruz ki, müzenin adı ‘Prof. Dr. İlter Uzel Tıp Tarihi Müzesi’ olsun.

S. Haluk Uygur

Mehmet Kobaner'le kurulması planlanan sağlık müzesi üzerine konuştuk...

Müze Kelimesinin Anlamı Nedir?

Müze, Musa kelimesinden gelmektedir. Zeus'un kızlarına 'musalar' denmektedir ve musalar sanatla uğraşır. Müze, müzik, mozaik kelimeleri hep aynı kökenlidir. Müze neden gerekir derken, sanat neden gerekir denmektedir(denmelidir). Gelelim sağlığa... Adana sağlıkta da Haluk Hocamın değişimiyle, 'ilklerin, enlerin kentidir'. İktidarlar değişir, inançlar değişir, ancak değerler değişmez, bazen ismi değişir... Hipokrat Alkmeon olur; Alkmeon, Lokman olur. İlk organ transplantasyonu yapan Yumurtalıklı Cosma ve Damian kardeşlerin gümüşsüz ünvanı isim değiş-

tirerek günümüzde fakir fukara doktoru, halk doktoru haline gelir. Şimdi! Gerçeklerle efsaneleri konuşurken, sağlığın sanatsal ve ahlâksal yönünü de unutmamamız gerekiyor. Hipokrat "Ahlâksızlara tıp öğretmeyin" diyerek ahlaka, "Hayat kısa sanat uzun" diyerek sanata atıfta bulunuyor, ve günümüz rant ekonomisine dayalı kapitalist dünyasına ya da neoliberal dünyasına insanların sadece kişisel çıkarları ile birbirine baktığı, "buradan ne 'ütebilirim' diye düşündüğü bu döneme" uyarıda bulunmaktadır.

İnsanlığın, değerleri, onuru ve saygınlığı ön plana alınması gerekmektedir. Çok şükür ki, özveriyle çalışan yüksek insanı değerlere sahip pek çok hekimimiz şu anda Adana'da çalışmaktalar. Konunu bu anında, katmak istediğimiz bu değerlerin sergilenebileceği sağlık müzelerinin kurulmasının önemi de burada kendini göstermektedir. Hekimlik sanatını (zanaatını), etik değerlerini ön plana çıkaran bir müze kurulmasındaki gerekçelerden birisi de; hekim- hekim, hekim- hasta, hasta- oda ve oda-halk arasındaki ilişkilerin gelişimine katkıda bulunacaktır. Şimdiden hayırlı olsun...

Mehmet Kobaner

MİSİS ARKEOLOJİ AKADEMİSİ

Yazı: Gülen Kurt Fotoğraflar: Mehmet Baltacı, Gülen Kurt

Çok yakında Misis Antik Kenti yeniden gün yüzüne çıkıp,
dünyanın bir çok yerinden gelecek arkeoloji öğrencileri için akademik bir eğitim alanı olacak...

Misis'in Tarihi

Misis'e dair Herodot ve Strabon iki farklı hikâye aktarmışlardır. Herodot, Truva'nın zaptından sonra Ege'li Yunanlılardan Anflochos'un Kilikya'ya göçerek Suriye hududundaki eski Pesideion şehrini kurduğunu yazarken M.Ö. 66'da Amasya'da doğan Strabon ise Anflochos'un Mopsos ile birlikte Kilikya'ya döndüğünü ve beraberce Misis gibi bir sıra önemli şehirler tesis eylediklerini söylemektedir. Tarih dönemleri içerisinde Danunalar Misis'e 'Pahri', Asuriler 'Pahru' derlerdi. Yunanlılar tarafından ise 'Mopsuestia' diye söylenen ve Mopsos'un evi manasına gelen eski Misis gelişmiş bir şehir olarak bilinirdi. Burada şehrin stadyumu ve akropolü gibi büyük tesisleri yükselir ve iki tarafı mermer sütunlu geniş bir yoldan yelkenlilerin bağlandığı ırmak bo-

yuna gidilirdi. Bir zamanlar da Danuna Krallığı'nın hükümet merkezliğini yapan Misis'in birçok defalar İran Satrapları'nca yönetilmesi Misis'in stratejik durumu kadar ekonomik açıdan önemini de göstermektedir.

Altıncı Selökos da Misis'de oturmuş fakat halka çok fazla vergi uyguladığı için halkın isyanı ile karşılaşmıştı. Misisliler kral sarayını ateşe vermişler ve Selökos burada yanarak ölmüştür. M.Ö. 93 yılında meydana gelen şu hadise bize Selökidler'in en zayıf dönemlerinde bile Misis'in iyi binalara sahip bulunduğunu göstermektedir.

Romalılar devrinde ise Misis daha da gelişmiş bir şehir durumuna geldi. Büyük surlarla çevrilmiş olan Misis, Ceyhan nehrinin sağ ve sol kıyılarını işgal ediyordu. Selökidler idaresinde Selösi ismini alan Misis'e Kilikya prokonsülü Ciceron tekrar

Mopsuestia demiş ve imparator Adri-an burada birçok inşaat yaptırarak şehre "Hadriana Mopsuestia" adını koymuştur. Gerek bu onarma faaliyeti ve gerekse Langlois'nın Misis'de bulunduğunu söylediği bir taş üzerinde: «Mukaddes, hür, müstakil, Roma'nın dostu ve müttefiki Misis» ibaresini taşıyan yazı, Romalılar'ın Misis'e pek önem verdiklerini belirtmektedir. Misis en görkemli devirlerini Romalılar ve Harun Reşit devrinde bulmuştur. O zamanlar şehir kuzeydeki sırtlardan başlayarak, Yunanlıların 'Pagros' dedikleri, Nur dağları eteklerine kadar uzanıyordu. Misis Surları'nın 3 kapısı vardı. Bunlardan Adana ve Halep kapıları batı ve doğuya açılıyorlardı, Köprü kapısı ise, iki tarafı yüksek duvarlı bir geçit ile kaleye irtibat sağlıyordu. Bu 8 bin yıllık tarihi olan muhteşem antik kent şu an gün yüzüne çıkmaya hazırlanıyor. Nasıl mı?

Mahmut Çelikcan, Gülen Kurt

Yüreğir Belediyesi'ne bağlı olan Misis Antik Kenti'nin nasıl gün yüzüne çıkacağını Belediye Başkanı Mahmut Çelikcan'a sorduk:

Altınşehir Adana: Misis antik kenti ile ilgili Belediyenizin projesi nedir?

Mahmut Çelikcan: Misis Antik şehri yaklaşık 7-8 bin yıllık geçmişi olan ve hâlâ hayatın üstünde devam ettiği ender antik şehirlerden birisidir. Bu tip antik şehirlerin dünya kültür mirasına kazandırılması, Yüreğir, Adana ve Türkiye adına ses getireceğini düşündüğümüz bir kültürel projedir. Tarihi Misis Köprüsü de kentin yanı başındadır. Bizler siyasî görevlerde olan kişileriz, siyasî getirisi olmayan, fakat kültürel getirisi olan bir proje planlıyoruz.

A.A.: "Antik kentin üstünde yaşam devam etmektedir" dediniz. Kazılar başladığında bu yaşamı nasıl dönüştürmeyi düşünüyorsunuz?

M.Ç.: Kentte hâlâ yaşam devam etmektedir. 1970'li yıllarda kentin üstünde yerleşim az iken 1980-1990 yılları arasında bölge hızlı göç almaya başlamıştır. Ve bu göçle birlikte, şu an kentte 802 hane ve 5000 Nüfus bulunmaktadır. Tabii ki bu durum kentin tarihi dokusuna zarar vermektedir. Burada yaşayan 5000 nüfusun bir şekilde başka bir yere taşınması söz konusu, Kültür Bakanlığı bu konuda ana paydaşımız. Kentsel dönüşüm kapsamında çevre ve şehircilik bakanlığı ile de yazışmalar yaptık önümüzdeki ay bakanlık

yetkilileriyle bir araya gelip buranın nereye taşınacağı burada nasıl bir kentsel dönüşüm konseptinin uygulanacağına karar verilecek. Bizim temel düşüncemiz bu konuyla ilgili buradaki vatandaşın hayvancılık ve tarımla tekrar ilgilenebileceği tarım ve köy evleri oluşturmak. Bu dönüşüm projesinin vatandaşı ikna etme konusunda da etkili olacağını düşünüyoruz. Bu dönüşümü de kazılar başladığında paralel doğrultuda yapmayı planlıyoruz.

A.A.: Bu antik kenti gün yüzüne çıkarma fikri nasıl oluştu?

M.Ç.: Misis 2009 Mart seçimlerinde Yüreğir Belediyemize bağlanmıştır. Yüreğir'e bağlandıktan sonra böyle bir fikir gelişti. Belediye Başkan yardımcımız Zülfü ÇELİK'in arkeolog olması ve Yüksek Lisans Tez'ini Misis Antik kenti üzerine yapması, bizim bu fikrimizin gelişmesinde büyük avantaj sağlamıştır. Bu antik kentin dünya kültür mirasına kazandırılmasının uygun olacağını düşündük. Bizim kurmuş olduğumuz Yüreğir İlçe Kent Konseyinde, Sivil Toplum Kuruluşları'nın da desteği ile bu projenin hayata geçirilmesine yönelik karar alındı. Kendimize bir yol haritası belirlemek için bir Çalıştay düzenledik. Bu Çalıştay'a Üniversitelerden ve Sivil Toplum Kuruluşları'ndan uzmanlar katı-

larak bir sonuç bildirgesi hazırlandı. Sonuç bildirgesi ve düşüncelerimizi içeren bir raporla Kültür Bakanlığı'na başvuru yapıldı, ve projemiz Kültür Bakanlığı tarafından kabul edildi. Zaten 12 yıldır burada İtalya Pizza Üniversitesi'nden 2 tane profesör kentin tarihi dokusu ile ilgili de araştırmalar yapıyorlar. Kazı izinleri için Bakanlığımıza başvurular yapıldı ve kazı iznimiz çıktı. Yüreğir Belediyesi olarak burada koordinatör görevi yapıyoruz. Bu iş bizim uzmanlık alanımız değil, bizim bölgemizde olması açısından bu kültürel dokuyu gün yüzüne çıkartmayı görevimiz olarak görmekteyiz. Kazı Atatürk Üniversitesi'nden Doç. Dr. Nurettin Öztürk ve Pizza Üniversitesi'nden Prof. Dr. Giovanni Salmeri ile ortak bir çalışma ve Bakanlık desteğiyle yapılacaktır. Sondaj çalışmalarının yılbaşına doğru başlamasını düşünüyoruz. Bu kazının başlaması gün yüzüne çıkartılması uzun yıllar alacaktır. Burada Çalıştay'dan çıkan sonuçta temel düşüncemiz Misis'in Kazılar neticesinde açık bir Arkeoloji Akademisi olması, dünyanın çeşitli üniversitelerinden öğrenciler ve öğretim görevlilerin gelip araştırma ve kazılar yaparak bu antik kentin dünya turizmüne tanıtımına katkıda bulunması düşüncesindeyiz.

Açık alanda arkeoloji okulu gibi olsun sürekli kazılar yapılsın, sürekli insanlar gelsin istiyoruz.

A.A.: Misis'te Arkeolojik eserlerin sergilendiği bir müze var peki bu müze çıkacak eserlere yetecek büyüklükte bir müze mi?

M.Ç.: Misis Mozaik Müzesi şu anki ihtiyaca cevap verebiliyor ama çıkacak eserlere göre daha genişletilmesi düşünülmektedir. Proje doğrultusunda bunun nasıl olacağı konusunda karar verilecek. Mevcut yerde açık alanda arkeoloji okulu gibi olsun sürekli kazılar yapılsın, sürekli insanlar gelsin istiyoruz.

A.A.: Bu antik kentin tanıtımı konusunda nasıl bir yol izlemeyi düşünüyorsunuz?

M.Ç.: Bu kazılar neticesinde kültür mirasına kazandırdığımız antik kentin turizm yönünden çok fazla ziyaret edilebilir bir yer olması için neler yapabiliriz onun da planını yaptık. Ülkemizde bir çok antik şehirde üzerinde yaşam alanı yok, Bizim burada yaşam alanı var olduğu için tarihi dokuya sahip 25-30 hane bırakıp yaşamı devam ettirmek.

A.A.: Bu antik kentin gün yüzüne çıkarılmasında Yüreğir Belediyesi'nin beklentisi nedir?

M.Ç.: Bu işin bizim açımızdan kültürel boyutu çok önemli. Orada kurulacak tesislerden bir defa o bölgede bir çok kişiye iş imkânı sağlayacaktır. Bir değişim süreci başlayacağından hizmet sektörü gelişecektir. Adana'nın bir turizm kenti olması ve dünyaya tanıtılması yönündedir çabamız. Hayalimiz de en kısa zamanda Adana'nın bir dünya kenti olmasıdır.■

gulenkurt@altinsehiradana.com

Perçinbal®

www.percinbal.com

KÂBE'NİN KAPISINA DOKUNDUM

Yazı ve Fotoğraf: S. Haluk Uygur

Pergamon Müzesi'nde bulunan Kâbe kapısı

Her Müslümanın gönlünde ömür boyu bir kez olsun hacca gitmek, kutsal mekanlarda kutsal saydığı şeylere yakın olmak arzusu yatar. Belki de en çok istediği şeylerin başında; Kâbe'ye daha yakın olmak, örtüsüne, kapısına eliyle dokunabilmek, yüzünü sürebilmek gelir... Bense, hep içini merak ederim Kâbe'nin... Şimdi ne vardır içinde? Nasıl korunur? Temizliği yapılır mı? Yapılırsa kim yapar? Hatta biraz daha ileri gider; Cahiliye (putperestlik) döneminde var olduğu söylenen putlara ne oldu? Hepsini kırdı mı? İnsanları kandıran bu şeyler, ne menem şeylerdi? Neye benzerlerdi? diye de sorarım. Henüz bana kısmet olmadı ama hacca giden veya Mekke'yi herhangi bir nedenle ziyaret eden kişilere sorduklarımdan aldığım cevap, Kâbe'ye yaklaşıp örtüsüne veya kapısına dokunmanın az kişiye, içini görmenin ise ancak parmakla sayılır çok şanslı kişilere nasip olabildiğidir.

“Kâbe’nin kapısına dokunmak için Mekke yerine Berlin’e giderseniz, emelinize daha kolay kavuşabilirsiniz”

Berlin’deki Türkiye

Ama bu yüce istek için Mekke yerine Berlin’e giderseniz, emelinize daha kolay kavuşabilirsiniz dersem... Bana inanır mısınız? Kâbe’nin kapısına veya örtüsüne dokunmak ve bazı kutsal eşyaları görmek, hatta o cahiliye dönemi putlarından bazılarını incelemek, şu an Berlin Bergama Müzesi’nde mümkün.

Öncelikle, “şu an” kelimesine açıklık getirmeliyim zannederim. Bergama Müzesi (Pergamon Museum) olarak bilinen müzede, sanıldığından tam aksine, sadece Bergama’dan götürülen eserler yok. Bergama’nın neredeyse tamamı orada olduğu gibi, bugüne kadar gelebilmiş en önemli Babil kalıntısı sayılan Kral II. Nebulkazzer’in Sarayı da dahil, bir çok Babil ve Asur eseri de var... Daha bitmedi... Hitit İmparatorluğu’nun merkezi olan Çorum’un müzesi başta olmak üzere, dünyada başka hiç bir yerde olmadığı kadar Hitit eseri de Berlin Bergama Müzesi’nde... Bunların hepsi kalıcı sergiler ve hepsi de Osmanlı döneminde bizim topraklarımızdan alınıp buraya taşınmış. 2. Dünya Savaşı’ndan önce Truva Hazineleleri de buradaymış, ancak savaşın galibi(!) Ruslar, onu ganimet olarak alıp Moskova’ya götürmüşler.

Eskiden Kâbe'nin içinde bulunan putlar

Türkiye'den getirilen bir Hitit eseri

Cahiliye Dönemi Putları

Bergama Müzesi'nde bir de geçici, yani "şu an" gezilebilen sergiler var. Ancak geçici olmakla birlikte kısa süreli değil, aylarca açık kalan sergiler bunlar. Ben gittiğimde 3 adet geçici sergi bulunmaktaydı.

Birincisi; Bergama'nın, Türkiye'nin elinde kalan bölümünü de yapılan anlaşma uyarınca Berlin'e getirmiş sergilerlardı.

İkincisi; İslâm Eserleri Sergisi'ydi. Bergama'da olduğu gibi, o zamanın Türkiye'sinden taşıdıkları çok kıymetli İslâm eserleri vardı bu sergide... Ağzım açık kalarak gezdim.

Üçüncüsünü gezerken ise karşılaştığınız duyguyu kelimelerle anlatmanın imkânı yok... Arap Eserleri Sergisi olarak bilinen bu sunumda, Arap kültürüne ait arkeolojik buluntular sergileniyordu. Hani, Cahiliye Dönemi'ne ait merak ettiğim taş ve topraktan yapılmış sözde tanrılar var ya, onların da içinde olduğu bir çok arkeolojik buluntu... Arap Alfabeti'nin en eskisinden bugüne kadar süren gelişimini izleyebildiğiniz yazıtlar... Çeşitli kap veya kacak...

Pergamon Müze'nin genel görünümü

Huzur doldum... Küçüldüm,
küçüldüm, ufacık oldum...
Canım, Kâbe'nin aslını ziyaret
etmek istedi birden...

Kâbe'nin Örtüsü ve Kapısı

Ama asıl duygulanmamı sağlayan yer ise, Kâbe'nin örtüsünün ve kapısının da sergilendiği kutsal emanetler bölümüydü. Bu emanetler arasında; kapının kilitleri, çeşitli taş yazıtlar, Hz. Osman'dan kalan Kur'an-ı Kerim ve benzeri şeyler bulunuyordu. Kâbe'nin örtüsüne veya kapıya dokunabiliyor, rahatlıkla fotoğrafını çekebiliyordunuz.

Öğrendiğimize göre Kâbe, tarihi boyunca bir kaç defa tamirat görmüş ve restore edilmiş. Hangi döneme ait olduğunu belgeleyen fotoğrafı ile birlikte sergilenen bu eserler, böylesine bir restorasyondan sonraya kalmış, bunu da Almanlar alıp memleketine götürmüş olmalıydı. Sergilenmesinin sunuş tekniği de usta aydınlatmalarla yapıldığı için, eserlerin manevî büyüklükleri daha etkili oluyor ve özel bir duygu ile donatılmanızı sağlıyordu. Oradan çıkmak istemedim... Huzur doldum... Küçüldüm, küçüldüm, ufacık oldum... Canım, Kâbe'nin aslını ziyaret etmek istedi birden... Sadece ben değil, gezenlerin yüzlerine bakınca bütün ziyaretçilerin benzer duygu içinde olduklarını hissedebiliyordum. Çoğunun Hristiyan olduğunu bilmeme rağmen...

Kafam Karıştı

Orada biraz oturup düşündüm... Topkapı Müzesi'ne Kutsal Emanetler Bölümü'ne yaptığım ziyarette karşılaştıklarımı anımsadım... Bu koca müzedeki tüm eserlerin benim yurdumdan getirildiğini hatırladım... Almanlar veya başka birileri bunları buraya getirmeselerdi acaba benim yurdumda kalacak mıydılar sorusuna takıldım... Müzeyi gezen ziyaretçilerin sayısını ve hangi ülkelerden geldiklerini tahmin etmeye çalıştım... Kafam karıştı...

Karışıklık hâlâ da devam ediyor. Ama biliyorum ki bir gün Kâbe'yi göreceğim.■
halukuygur@altinsehiradana.com

Gök Katları ve Göklerdeki Şuurlular

Yazı : Fevzi Acevit

Gök nedir;

Gök çıplak gözle gördüğümüz, teleskoplarla gözleyebildiklerimizden mi ibarettir? Göğün katlarını oluşturan ortamlarda biz insanlardan başka zeki yaşam var mıdır? Kur'an'da zikredilen, “**Gök katları**” ve “**Göklerdeki Şuurlular**” dan kastedilen nedir?

Değerli okurlarım, Gök (Sema/Evren) kutsal beyanlarda geçer. **Gök katları, Gök Kapıları ve Gök Ehli (Göklerdeki Şuurlular)** Kur'an'da haber verilir. Gökler (semavat) manevî alanın konusudur. Ancak gök, aynı zamanda madde evrenini/uzay ve zamanın birlikte oluşturdukları boyutu ifade için de kullanılıyor: Evren'in ortaya çıkışı, genişlemesi, gök cisimleri, nebular ve so-

nunun hangi vakitte ve ne şekilde geleceği sorularının yanıtlarını fizikçiler araştırıyor. **Görüldüğü üzere “Gökler” bahsi-ne girildiğinde karşımıza hem maddî bulgular ve kuramların, hem de mânâ alemleri ve mistik sırların dünyası çıkıyor. Çağdaş bilim, maddesel olanı anlayıp anlatırken, kaçınılmaz olarak manevî olanı da tartışıyor. “Gök nedir?” diye sormuştuk, yanıtlar için ünlü fizik bilginlerine gidelim:**

Albert Einstein ve Tanrı:

"Ben bir ateist (tanrı tanımaz) değilim. Kendime bir ***panteist** diyebileceğimi de düşünmüyorum. (Yaratıcı ile) İlgili soru bizim kısıtlı akıllarımız için çok geniş. Biz, pek çok değişik dilde kitapla doldurulmuş bir kütüphaneye giren küçük bir çocuğun durumundayız. Çocuk **kütüphanedeki kitapları birisinin yazmış olması gerektiğini** bilir. (Ancak) **Nasıl yazıldıklarını bilmez**. Yazıldıkları dilleri anlamaz. Çocuk, kitapların sıralanmasında **esrarengiz bir düzen olduğundan** şüphe eder ama ne olduğunu bilmez. **Bu durum bana göre, en zeki insanın bile Tanrı'ya göstereceği yaklaşımdır. Biz, Evren'in muhteşem bir şekilde düzenlendiğini ve belirli kanunlara uyduğunu görmekteyiz, ancak bu kanunları çok bulanık bir şekilde anlayabilmekteyiz.**"

"Neden evren var olmak zorunda? Eğer arzu ederseniz bu sorunun yanıtını Allah olarak tanımlayabilirsiniz..."

Stephen Hawking

Astrofizikçi Hugh Ross şöyle diyor:

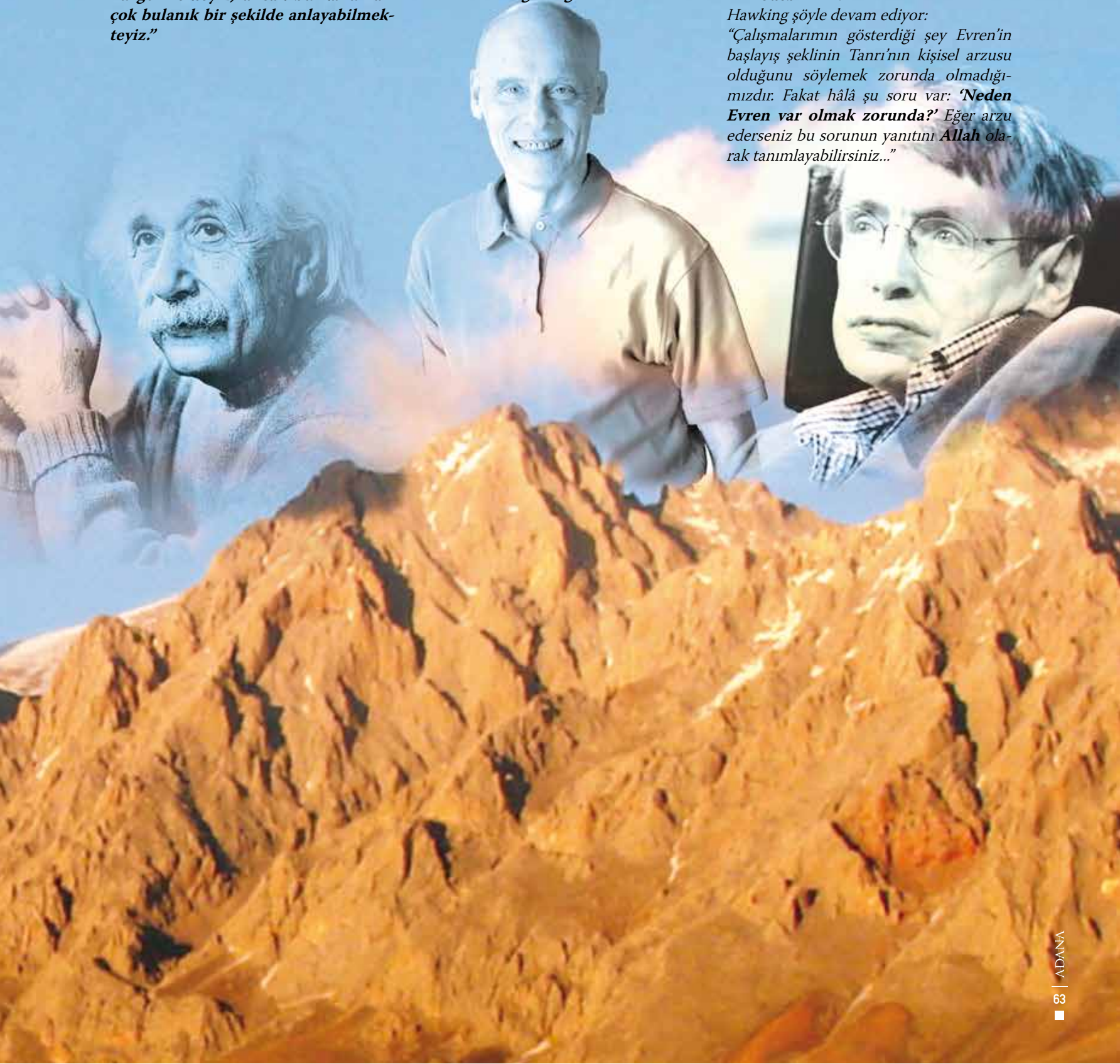
"Zaman, olayların meydana geldiği boyut olduğuna göre, eğer madde, Big Bang/ Büyük Patlama'yla ortaya çıkmışsa, o halde **Evren'i ortaya çıkaran sebebin Evren'deki zaman ve mekândan tümüyle bağımsız olması gerekir. Bu da bize Yaratıcı'nın Evren'deki tüm boyutların üzerinde olduğunu göstermektedir.**"

Stephen Hawking, Evren ve Tanrı:

"Uzay ve zaman, Big-Bang/ Büyük Patlama anında başladı... **Eğer Evren'in (sahip bulunduğu maddenin) yoğunluğu kritik değerden az ise, yeniden çökmeyecek, sonsuza kadar genişlemeye devam edecektir. Bu yüzden Evren için can alıcı soru ortalama yoğunluğun ne olduğudur. Eğer Evren'in yoğunluğu kritik değerden az ise genişleyecektir. Fakat (yoğunluğu) daha büyükse, Evren yeniden çökecek ve zamanın kendisi "Büyük Çatırtı"da sona ulaşacaktır. Fakat öbür kıyamet peygamberlerinden belli avantajlarım var. Evren yeniden çökecekse bile en azından on milyar yıl genişlemeyi durdurmayacağını emin şekilde tahmin edebilirim.**"

Hawking şöyle devam ediyor:

"Çalışmalarımın gösterdiği şey Evren'in başlayış şeklinin Tanrı'nın kişisel arzusu olduğunu söylemek zorunda olmadığımızdır. Fakat hâlâ şu soru var: **'Neden Evren var olmak zorunda?'** Eğer arzu ederseniz bu sorunun yanıtını **Allah** olarak tanımlayabilirsiniz..."

Evren, Işık ve Renklerle Konuşur

Değerli okurlarım, “ Bulutsuz bir gecede gökyüzüne baktığınızda, her yönde küresel bir açılımla sonsuzluk içinde uzanan ve ışıldayan bir âlem görürsünüz. Evren işte o ışıkların yansıttığı renklerle konuşur ve evren, ıslıl ıslıl bir derinlik ve ürpertici bir görkem sergiler...”

Oysa çıplak gözle görebildiğimiz, kainatın çok azıdır. Daha çok, Samanyolu Gökdası’ndaki ışıldayan yıldızları görürüz. Samanyolu, Evren’deki sayısı yüz milyara aşan galaksilerden sadece bir tanesidir.

Dünya’mız, Samanyolu içindedir, Güneş Sistemi’nde bulunmaktadır. Samanyolu’nda, Güneş Sistemi gibi yüz milyar yıldız sistemi daha var. Evren’de ise milyarlarca gök ada mevcut... Evren, sonsuzun derinliklerine doğru, genişliyor.. Bu bilgilerin ışığında bakarak sorguladığımızda, kainattaki tek şuurlu yaşam ortamının Dünya Gezegeni üzerindeki olduğunu söylemek, hiçte akla yakın görünmüyor. Düşününüz...

Gözlenebilen Evren’de yüz milyardan fazla galaksi ve trilyonlarca yıldız sistemi var. Bunların tamamının; üzerinde şuurlu yaşam bulunmayan, gaz ve kaya parçalarından ibaret gök cisimleri oldukları, sonsuzluğun derinliklerinde öylesine dolaştıkları söylenebilir mi? Basit bir ihtimal hesabı bile bize uzayda başka bilinçli yaşam ortamları olabileceğini gösteriyor.

Üstelik insanlık alemleri bilgisiz bırakılmış değil; kutsal beyanlar, gök katlarını göklerdeki şuurlu yaşamı haber veriyor. Bu husus Kur’an’da şöyle haber veriliyor:

“Kutsal beyanlarda ‘gökler’ denilirken sadece fizik evrenden söz edilmez; gök, mânâ alemini de ifade eder...”

* “Biz, göğü, yer’i ve bunlar arasında bulunanları eğlence için yaratmadık.” (Enbiya, 16 ve Duhan, 38)

Cenabı Hakk, ayetlerle, âlemlerin boşuna yaratılmadığını, bir muhteşem plânın olduğunu haber veriyor. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın, varılacak sonuç, Kâinat’ın derinliklerinde daha birçok şuurlu yaşam ortamı olabileceği ihtimalinin reddedilemeyeceği gerçeğidir.

Ancak henüz “Dünya dışında da zeki yaşam var” dedirtecek somut bir kanıt da bulmuş değiliz. Çağdaş bilim adamları “Uzayda hayat var mı?” diye sorulduğunda, “Olabilir” diyerek ihtimal dahilinde olduğuna işaret edebiliyorlar...

Evren’in görkemli derinlikleri ve galaksiler arasında uzanan mesafelerin devasa büyüklükleri, mevcut imkânlarla galaksiler arası seyahati imkânsız kılıyor. Görüldüğü üzere gök katları ve göklerdeki şuurlular hakkında çağdaş bilim, ancak bu kadarını ortaya koyabiliyor, diyor ki; “Uzayda başka zeki yaşam formları olması ihtimal dahilindedir, uzayın derinliklerinde elbette başka bilinçli yaşamlar da olabilir...”

Peki kutsal beyanlar ve mitolojik bilgiler aynı konuda neler söylüyor?

İslâm’da Gök Katları ve Göksel Varlıklar:

Değerli okurlarım Kur’an’da **göklerden** (semavat), **gök kapılarından**, **gök katlarından**, **göklerle yerdeki ve ikisi arasındakiilerden** haber verilir. Ali İmran, 83. Ayet:

“Hâlâ Allah’ın dininden gayrısını mı arıyorlar? Oysaki göklerdeki şuurlular da, yerdekiler de ister istemez O’na teslim olmuşlardır ve yalnız O’na döndürüleceklerdir.”

Fussilet, 11 ve 12. ayetler: “Sonra buhar/duman halindeki göğe yöneldi de, ona ve yerküreye şöyle seslendi: ‘İsteyerek veya istemeyerek gelin!’ Onlar şöyle dediler: ‘İsteyerek geldik.’ / Böylece onları, iki günde yedi gök halinde takdir edip her göğe kendi iş ve oluşunu vahyetti. Ve biz, arza en yakın göğü kandillerle ve bir korumayla donattık. İşte bunlar Aziz ve Alim olanın takdiridir.”

Ali İmran, 40. Ayet: “Onlara ‘Gök kapıları’ açılmaz.”

Kalem, 22. Ayet: “Rızkınız, size vaadolan şey göktedir.”

İnfitar, 29. Ayet: “Gökleri, yeri ve bunlara serpiştirdiği canlı mahlukatı yaratması O’nun alametlerindendir.”

Zariyat, 47: “Biz göğü ‘büyük bir kudretle’ bina ettik ve şüphesiz Biz, (onu) genişleticiyiz.”

Değerli okurlarım görüldüğü üzere Kur’an, gök’ten en geniş anlamda söz ediyor. Zariyat 47’de, **göğün, bir kudretle bina edildiği ve genişletildiği** bildiriliyor. Biliyorsunuz, **yaşadığımız Evren genişliyor...** Demek oluyor ki ayette sözü edilen gök, Evren’imizdir.

Ancak bir hususa dikkat etmeliyiz; kutsal metinler “gökler” derken sadece fizik evrenden söz etmezler; **gök, mânâ alemini** de ifade eder. Görüldüğü üzere kutsal beyanlar, Gök katlarını (7 Gök), Gök kapılarını ve Gök Ehli’ni haber veriyor. Göksel varlıkların bazılarının adlarını da bildiriyor; Cin taifası, Melekler, Yüceler gibi...

“Bulutsuz bir gecede gökyüzüne baktığınızda, her yönde, küresel bir açılımla sonsuzluk içinde uzanan ve ışıldayan bir âlem görürsünüz. Evren işte o ışıkların yansıttığı renklerle konuşur...”

Melek:

Hac, 75. Ayet: “Allah meleklerden de, insanlardan da elçiler seçer.”

Mearic, 4. Ayet: “Melekler ve Ruh (Ceb-rail), ona, süresi elli bin yıl olan bir günde çıkabilmektedir.”

Secde, 5. Ayet: “Gökten yere her işi O evirip düzene koyar. Sonra (işler) sizin saymakta olduğunuz bin yıl süreli bir günde yine O’na yükselir.”

Kur’an’ı Kerim’de evrenin yedi gökten oluştuğu bildirilir. Müfessir S. Ateş şöyle yorumluyor: “Herhalde Kur’an’ın, yıldızlarla süslü olduğunu belirttiği en yakın gök (es,sema’d dünya), bizim galaksimizi veya fizik evreni oluşturan birinci göktür. Bunun ötesinde altı gök daha vardır. Bu göklerin her birine mahsus melekler mevcuttur.”

“Gözlenebilen evren’de yüz milyardan fazla galaksi ve trilyonlarca yıldız sistemi var. Bunların tamamının; üzerinde şuurlu yaşam bulunmayan gaz ve kaya parçalarından ibaret gök cisimleri oldukları, sonsuzluğun derinliklerinde öylesine dolaştıkları söylenebilir mi?”

Meleyi Ala/ Yüceler Meclisi:

Saffat, 8: “O (şeyta) nlar mele-i a’layı (yüce melekler topluluğunu) dinlemezler; her yandan kendilerine (ışınlar atılır). *Müfessir S.Ateş şöyle yorumluyor:” Mele-i A’l â (yüce topluluk) da gök ehli, meleklerin ve yüce ruhların oluşturduğu topluluktur. Yere karşılık olarak gök halkına Mele-i a’l â denmiştir.

Burada dikkat çekici olan, meleklerden ayrı olarak “Yüce ruhlar” dan da söz edilmesidir.

Cinlerin Gökten Haber Çalması:

Cin Suresi, 1.Ayet: “De ki: ‘Cinlerden bir topluluğun dinleyip şunu söyledikleri bana vahyolundu: Gerçekten biz hayranlık verici bir Kur’an diledik.”

Cin, 8.Ayet: “Biz göğe gerçekten dokunduk da onu titiz ve güçlü bekçilerle ve kayıp giden ışınlarla/alevlerle doldurulmuş bulduk. Cin, 11.Ayet: “Şu da bir gerçek ki, bizden hayra yönelenler/barışçılar vardır; ama bizden başka türlü olanlar da vardır...”

Hicr, 16-18 ayetler: “Andolsun biz gökte burçlar yaptık ve onu bakanlar için süsledik ve onu her kovulmuş şeytandan koruduk. Ancak kulak hırsızlığı eden olursa onu da parlak bir ışın kovalar.”

Müfessir S.Ateş şöyle yorumluyor:

“Allah, dünyaya en yakın göğü yıldızlarla süslemiş ve onu Allah’ın emrine baş kaldıran, söz dinlemez şeytanlardan korumuştur. Şeytanlar (kötü cinler) yüce topluluğun sözlerini işitemezler. İşitmek için çabalayan şeytanların üzerine ışınlar atılarak, meleklerin sözlerini duymalarına engel olunur. Kur’an, şeytanların üzerine salınan ışınlara **şihap** demektedir.”

“Ruhsal varlıklar olan cinlerin, kendilerinden üstün olan melekler topluluğundan haber çalması mümkündür. Cinlere atılan kıvılcımlar, onların yüceler âlemine yaklaşmasını önleyen nurlardır.”

Çok Tanrılı İnanışlarda Gök Katları

Çok tanrılı inanışlarda da gök katlarından söz edilmektedir. Asya Şamanizmi’nde, Mayalar ve Aztekler’de ve Kızılderililer’de göğün katlardan oluştuğuna inanılır, şamanların sahip bulundukları güce göre (trans hale geçerek) semaya gidebildikleri (uçuş yaptıkları) kabul edilirdi.

Değerli okurlarım “Göklerdeki şuurlular” ve “Gök katları” konusu, zengin içerik kullanımına uygun bir alan oluşturuyor.

Altınşehir Adana’nın bize ayrılan sayfaları, bu konuyu bir defada yazmaya ancak bu kadarlık imkân tanıyor. Bir başka yazımızda buluşmak üzere hoşçakalın.■

fevziacevit@altinsehiradana.com

* GÖK / SEMA : İçinde gök cisimlerinin hareket ettiği sonsuz boşluk, uzay, sema, asuman, feza. 2. Yeryüzü üzerine mavi bir kubbe gibi kapanan boşluk, gök kubbe, sema: Kozmos, Evren

* GÖK ADA: Milyarlarca yıldızdan, bulutsu ve gaz bulutlarından oluşmuş, Samanyolu gibi bağımsız uzay adası, galaksi.

* PANTEİZM: Evrenin bütünü Tanrı olarak kabul eden felsefi görüş.

* Prof. Dr.S.Ateş, Kur’an Ansiklopedisi- 13 Cilt Sayfa, 153; MELE-İ A’L Â bahsi.

Şihap (Müfessir Ateş’e göre) : Kayan yıldız gibi görünen yıldız değil ışınları yakıcı küçük cisimlerdir. Ancak ayette anlatılan ışın, Mele-i ala’dan salınan manevi ışın (nur) olmalıdır.

UÇURTMADAN KAYT'A RÜZGÂRIN ÇAĞIRDIĞI YERDEYİZ...

Yazı ve Fotoğraflar : Levent Arpaç

Benim için ilkbaharın habercisi,
Adana semalarını kaplayan uçurtmalardı...

Daha ilkokulda, Tabiat Bilgisi dersinde mevsimler konusu işlenirken; "İlkbaharın geldiğini nasıl anlarız?" sorusunun karşılığı olarak: Göçmen kuşların gelişinden, tabiatın uyanışından falan bahsedilirdi...

Benim için ise ilkbaharın habercisi, Adana semalarını kaplayan uçurtmalardı... Okul çıkışı dama çıkar, akşama kadar uçururdum. Benimki defter kabı dediğimiz kâğıttan yapılma sarı, kırmızı bir kasnaklı idi... Bir de marka koymuştum F-104 diye... Uçurtma sayesinde öğrendim rüzgârla iyi geçinmeyi... Rüzgâr sörfü, yamaç paraşütü derken bir yelkenli tekne edinip yazları engin mavi-lere yelken açar oldum.

Boynuz Kulağa Geçermiş...

Adana Yelken Kulübü bünyesinde vermiş olduğum eğitimlerde ustalaşan rüzgâr sörfü sporcularım da artık Adana Seyhan Baraj Gölü'ne sığmayarak, bugünlerde pek revaçta olan "Kitesurfing" için rüzgârın peşinde Akdeniz'den Ege'ye taşılırlar...

Hakan Ögdür, Mesut Doğruç, Ümit Denizci, Zeki Tanatar, Başar Baykam, Bilge Kaan Aygün Yumurtalık/ Haylazlı sahillerinde uçarlarken; Ogün Güvercin, Alaçatı'daydı...

Uçurtma sörfü, suda kaymamızı sağlayan bir alet...
Aletin tamamı bir sırt çantasına sığabiliyor...

Kitesurf, Türkçesi: Uçurtma Sörfü, suda kaymamızı sağlayan ve ayaklarımıza taktığımız bir bord ile uçurtma kısmını vücudumuzda birleştiren ince naylon iplerden oluşmuş bir alet... Tamamı bir sırt çantasına sığıyor... Usta bir sporcu kendi başına hazırlayıp kullanabiliyor... Ama daha akıllı olanları yardım alıyorlar.

Plastik malzemeden imal edilmiş uçurtma kısmı, yani kanat (kanopi), bir alın tüpü ve buna dik konumda diğer hava tüpleri arasında gerilen perdeden oluşuyor. Bir el veya ayak pompası yardımı ile tüplere hava basılarak malzeme şişirildiğinde havalanmaya hazır hale geliyor.

Uçurtma bir elcik sopası (trapez) ve buna bağlı olan ip düzeneği ile kumanda ediliyor. İp düzeneğinde taşıyıcı ve yönlendirici ipler ayrı renklerde olup taşıyıcı olanlar belimize taktığımız trapez oturağı (harness) kancasına takılıyor. Trapez'e gelen yönlendirici ipler vasıtası ile de uçurtmaya yön veriliyor.

Adrenalin seviyesi oldukça yüksek olan bu spor, tutkunlarını rüzgârı bol olan yerlere çekmeye devam ediyor.

Uçurtma tam tepede iken (12 pozisyonu) çekiş gücü sıfıra yakın... Suya ilk girişte veya yön değiştirirken kanopiyi, deyim yerindeyse başımızın üstünde tutuyoruz... Aşağı indirdikçe (9 pozisyonuna doğru) güç artıyor... Böylece sudan çıkma ve kayış başlıyor.

Uçurtmaya hâkim olma ve suda kayma işlemleri ayrı ayrı eğitim konusu... Önce küçük ve basit bir uçurtma ile kanata hâkim olma karada öğretiliyor. Sonra sudan kalkma ve bord olmadan kanat gücü ile suda yüzme dersleri veriliyor.

Snowboard, su kayağı, wakeboard, rüzgâr sörfü, yamaç paraşütü gibi spor geçmiş olanlar kaytsörfü daha çabuk öğreniyorlar. Adrenalin seviyesi oldukça yüksek olan bu spor, tutkunlarını rüzgârı bol olan yerlere çekmeye devam ediyor.

Hakan Ögdür, Ogün Güvercin

Adana'da Kitesurf Yapılabilir mi?

Hakan Ögdür'ün ağzından Haylazlı'yı tanıır ve Kitesurfing veya başka bir deyişle kiteboarding hakkında hissettiklerini özetlersek:

"Haylazlı Köyü, Adana yakınlarında kiteboarding için en iyi noktalardan biridir. Uzun sahili, kuvvetli ve sabit rüzgârı, dalgasız denizi ile bu spor için ve özellikle de yeni başlayanlar için çok uygun bir yerdir. Yumurtalık lagünlerinin içerisinde olduğu için açık deniz gibi dalgalı değildir. Denizden öte bir göl gibidir. Ayrıca barındırdığı bitki ve hayvan türleri açısından zengin bir bölgedir. Nesli tükenmekte olan iki tür deniz kaplumbağası 'Caretta caretta' ve özellikle 'Chelonia mydas'ın Akdeniz'de varlığını sürdürebildiği nadir yerlerden biridir.

Haylazlı'ya Karataş üzerinden de gidilebilir ama biz genellikle köylerin içerisinde geçen gayet keyifli bir rota olduğundan Yumurtalık yolunu tercih ediyoruz, Adana merkezden yaklaşık 1 Saatte varmak mümkün.

Ben, Adana yelken Kulübü'nde rüzgâr sörfü, su kayağı, wakeboard yaparken, bir gün sahilde "trainer kite" dediğimiz ufak bir uçurtmayı kontrol ederken buldum kendimi. Ardından elimde daha büyük bir uçurtma ve ayağımda boardla suda kaymaya başladığımda dünyanın en mutlu insanı bendim. Kiteboard aslında sınırları olmayan ve ben bu işi öğrendim diyemeyeceğiniz bir spor! Daha hızlı kayarsınız... Daha hızlı dönüş yaparsınız...

Hele bir de ilk sıçramayı yaptığınızda 'Bu iş tamam!' dersiniz ama o da yetmez... Gelişmeye ve akrobasiye açık bir spordur kiteboard! Çok zevklidir... Onlarca farklı hareket vardır ve her biri farklı heyecanlar içerir. İşte bu yüzden diğer tüm sporlardan farklılık gösterir, sınırı yoktur ve adrenalin doludur.

Biz kiteboard tutkunlarını 'Rüzgârın Çocukları' olarak adlandırabilirim. Benim için kiteboard spor yapmanın ötesinde bir terapidir. İş stresini unuttuğum ve kendimi şu evrende özgür hissettiğim anlardır. Eğer sahilde rüzgâr kuvvetli ise, o gün sadece kiteboard düşünürüz. Deniz, rüzgâr, uçurtmam ve ben."

Kiteboarding Artık Olimpiyatlarda...

Uluslararası Yelken Federasyonu Konseyi (ISAF) tarafından, 2016 Rio Olimpiyatları'nda Olimpik Disiplin olarak Rüzgarsörfü yerine, Dünya'da ve Türkiye'de büyük bir hızla yaygınlaşmakta ve popülaritesi gün geçtikçe artmakta olan Kiteboarding dalının yer alacağı duyuruldu.

Olimpiyatlarda "Biz de varız!" diyerek Türkiye'yi temsil edecek sporcularımıza şimdiden başarılar dileriz.■

leventarpac@altinsehiradana.com

ERKAN KOLEJİ

ANAOKULU - İLKÖĞRETİM - LİSE

"Geleceğe Kosarken Yanınızdayız."

0322 202 02 02
www.erkankoleji.k12.tr

Türkiye'nin Aydınlık yüzlerinden biri: SELMAN ADA

Yazı: Mahmut Hazım Kısakürek Fotoğraflar: Refik Kısakürek

Türk besteci,
orkestra şefi ve piyanist.
O da bir Adanalı!

24 Şubat 1953'te Ceyhan'da doğdu. 1965'te devlet tarafından 6660 sayılı "Harika Çocuk" yasası kapsamında alınarak ailesiyle birlikte Paris Ulusal Yüksek Konservatuarı'na gönderildi. Dünyaca ünlü ustalarla çalışarak başta piyano yüksek bölümü olmak üzere bütün dallarda birinciler birincisi olarak 1971'de mezun oldu.

Ve 1973'te 20 yaşındayken İstanbul Devlet Opera ve Balesi Orkestrasını yönetmeye başladığında "dünyanın en genç opera orkestra şefi" olarak tarihe geçmişti.

Selman Ada, "Harika Çocuklar" yasası kapsamına alınan tek kompozitör ve orkestra şefidir. 1973'te İstanbul Devlet Opera ve Balesi'ne Genel Müzik Direktörü Robert Wagner'in asistanı olarak giren sanatçı 1975'te provasız olarak Mozart'ın "Don Giovanni" operasını yönetti. Aydın Gün tarafından bu kuruma orkestra şefi olarak atandı.

1979-1980 sezonunda Ankara Devlet Opera ve Balesi'nde Genel Müzik Direktörlüğü yaptı.

1980'de Paris'e dönerek "Ecole Normale Supérieure de Musique" 'te opera korpetitörlüğü ve orkestra yönetimi bölümünü kurarak "profesör" unvanıyla atandı. Selman Ada, bestecilikte yeni bir ekoldür. Kullandığı müzik malzemesi coğrafi olarak Kamçatka'dan Viyana'ya kadar uzanır. Zaman açısından da Mezopotamya ve Anadolu uygarlıklarının binlerce yıllık tarihi hazinesine sahip çıkar. Yereli bilgece işler, evrensele bir sihirbaz ustalığıyla taşır.

Selman Ada, Türkiye'nin aydınlık yüzüdür.

Eserleri 1968'den beri Avrupa, Amerika, Asya, Afrika ve Avustralya'da seslendirilen bestecinin operaları ise "Ali Baba & 40" (Dünya Prömiyeri 1991 Ankara Devlet Opera ve Balesi) başta olmak üzere 1991'den beri Türk opera sahnelerinde sürekli afiştir. "Mavi Nokta" poetik operası (Dünya Prömiyeri 1996 İzmir Devlet Opera ve Balesi) 2000 yılında kendi yönetiminde Wiesbaden'de ve Münich'teki "Herkülesalle"de İstanbul Devlet Opera ve Balesi tarafından "Türkiye'den dünyaya millenium armağanı" olarak seslendirildi. Sanatçı 2002'de Mersin Devlet Opera ve Balesi'nde Genel Müzik Direktörlüğü yaptı. "Aşk-ı Memnu" operasının dünya prömiyeri 23 Ocak 2003'te Mersin Devlet Opera ve Balesi'nde bestecinin yönetiminde Rejisör Çetin İpekkaya tarafından gerçekleştirildi. Küçük orkestra ve mezzo soprano için yazdığı "Ballade"ın dünya prömiyeri Aralık 2004'te mezzo soprano Aylin Ateş ve orkestra şefi Rengim Gökmen tarafından Tel Aviv'de; "I. Senfoni"sinin dünya prömiyeri ise 16 Nisan 2005'te Uluslararası Ankara Müzik

Festivali'nde orkestra şefi R. Gökmen yönetiminde Bilkent Senfoni Orkestrası tarafından seslendirildi.

2009'da İzmir Devlet Opera ve Balesi'nde sahnelenmeye başlayan 2010'da Batı Avrupa'da sahnelenen ilk Türk operası "Aşk-ı Memnu" operası İspanya turnesinde sahnelendi.

**Selman Ada,
bestecilikte yeni bir
ekoldür. Yereli bilgece işler,
evrensele bir sihirbaz
ustalığıyla taşır.**

Ada, 2009-2011 arasında Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Genel Müzik Direktörü olarak görev yaptı.

Mevlid Kantatı Op. 44, İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Antalya ve Samsun Operaları sanatçıların katılımıyla bestecinin yönetiminde 20 Nisan 2011'de 450 kişilik dev kadroyla İstanbul'da dünya prömiyeri yaptı. 25 Mart 2012'de "Ali Baba & 40 Haramiler" Almanya'nın Wuppertal Operası'nda Almanca olarak sahnelenen-

**Yönettiği "Ali Baba & 40
Haramiler" operası, Dünya
Opera Repertuarı'na giren
ilk Türk Operası oldu.**

rek Dünya opera repertuarına giren ilk Türk operası oldu. Eser halen Wuppertal Operası'nda sahnelenmektedir.

Selman Ada'nın Kataloğunda 1960 yılından Temmuz 2012'ye kadar toplam 52 adet eser bulunmaktadır.

Bütün eserleri külliyen basılan ilk Türk bestecidir ve İstanbul Devlet Opera ve Balesi'ne atanan ilk Türk genel müzik direktörüdür. 2 Şubat 2012 tarihinde, kısa süre önce kurulan Samsun Filarmoni Derneği'nin Onursal Başkanı olmuştur 2013 yılından itibaren her yıl onuruna Samsun'da, genç yeteneklerin hızla dünya opera sanatı alanında rekabet edebilecek düzeye taşınması adına, ismini taşıyan Uluslararası Selman Ada Şan Yarışması düzenlenecektir. ■

mahmuthazimkisakurek@altinsehiradana.com

Selman Ada ve Eşi

Selman Ada

Eserleri

(Pişano Eserleri)

- “Pişano İçin Kırk Haramiler” (1960)
- “Pişano İçin Keke” (1964)
- “Pişano İçin 5 Parça” (1965, Strube Verlag München-Berlin)
- “Köye Doğru” (Pişano İçin Sit, 1967, Strube Verlag München-Berlin)
- “Nişabur” Pişano İçin Tek Bölümlü Sonat (1973, Strube Verlag München-Berlin)
- “12 Amodal Prelüd” (Apostrofik Stroflar, Pişano İçin (1980–1991, Strube Verlag München-Berlin)
- “Asimagies” (Sihri-Şark) Pişano İçin 20 Para, 1994, Strube Verlag München-Berlin)
- “5 Etd” Pişano İçin (1998, Strube Verlag München-Berlin)
- “Rhapsodie” (Nihavend Longa, Pişano İçin, 1998, Strube Verlag München-Berlin)
- “Jeux de piano” (Pişano Oyunları, Genler İçin 24 Para, 2000, Strube Verlag München-Berlin)
- “Deutsche Volksliederbuch für Klavier” (2003, Strube Verlag München-Berlin)
- “Three Instantaneous” pişano için (2004, Strube Verlag München-Berlin)
- “Mini Piano” Pişano İçin Kk Paralar (2004, Strube Verlag München-Berlin)

Oda Mziėi Eserleri

- “3 Avrasyalı” Flt ve Klavsen İçin Sit (1994, Edition Zurfluh Paris, Strube Verlag München-Berlin)
- “Valse Charmante” (Cazibe Valsi, Klarinet ve Pişano İçin (1999, Strube Verlag München-Berlin)
- “Karcığar Oyun Havası’2” (Tanzlied, Nefesli Beşli İçin (2001, Strube Verlag München-Berlin)
- “Sit” fleme Beşli İçin (2001, Strube Verlag München-Berlin)
- “2 Konser Preld” Flt-Viyola ve Arp İçin (2002, Strube Verlag München-Berlin)
- “Drei Konzertstcke für 2 Trompeten” (2003, Strube Verlag München-Berlin)
- “Der Eurhythmus” für Flöte und Klavier (2003, Strube Verlag München-Berlin).
- “Blech-Quartett” für Trompete, Horn, Posaune und Tuba (2003, Strube Verlag München-Berlin)
- “Kleine Jazz Site für Streichquartett” (2003, Strube Verlag München-Berlin)
- “4 Préludes pour Guitare” (2003, Strube Verlag München-Berlin)
- “Drei Byzantynische Tänze” für Klarinette und Klavier (2003, Strube Verlag München-Berlin).
- Şan-Pişano Eserleri
- “Osmanische Lieder” (Dk Zlfn Meydne Gel, 1977, Für Bariton (oder Bass) und Klavier, Strube Verlag München-Berlin)
- “Trkler Şarkılar” Pişano ve Şan İçin Albm (1977–2001)
- “5 Mozaik-Naėme” Bariton ve Pişano İçin (2000, Şiirler: Tarık Günersel)
- “Oper-Arien” Şan ve Pişano İçin (2003, Strube Verlag München-Berlin)
- “Übungsbuch für Sänger” mit Begleitung des Klaviers (2003, Strube Verlag München-Berlin).

Btn eserleri klliye
basılan ilk Türk bestecidir
ve İstanbul Devlet
Opera ve Balesi’ne atanan
ilk Türk genel müzik
direktörüdür.

Koro Eserleri

- “Yemen Türküsü” (Büyük Koro için) (Aşk-ı Memnu operasından, 2002, Strube Verlag München-Berlin).
- “Rast Semai” (Dede Efendi’den hareketle, Büyük Koro için, Aşk-ı Memnu operasından, 2002, Strube Verlag München-Berlin).
- “Gidelim Göksu’ya” (Türkü) (Büyük Koro için, Aşk-ı Memnu operasından, 2002, Strube Verlag München-Berlin)
- “Vatan Marşı” (Musa Süreyya Bey’in bestelediği Mekteb-i Mülkiye Marşı, ezgisi üzerine armonizasyon ve piyano eşliği, 2006, Yavuz Daloğlu’na ithaf edilmiştir.)

Senfonik Eserleri

- “40 Haramiler Uvertürü” (1990)
- “2 Raks’2” (Ali Baba ve 40 Haramiler operasından, 1990)
- “Symphony” (2004)

Oratoryo/Orkestra-Şan Eserleri

- “Mavi Nokta” Poetik Opera (9 Bölüm, libretto: Tarık Günersel, 1995, Strube Verlag München-Berlin)
- “Ballade” Mezzo Soprano ve Küçük Orkestra İçin (2004, Şiir: Gülseli İnal: “Yapayalnızsındır”)

Operalar

- “Ali Baba ve 40 Haramiler” Opera 2 perde (libretto: Tarık Günersel, 1990, Strube Verlag München-Berlin)
- “Aşk-ı Memnu” Opera 2 perde (libretto: Tarık Günersel, 2002, Strube Verlag München-Berlin)

Antik Dönemden Bir Su Çeşitlemesi

Ferhat, Yumurtalık'a Su Getirdi...

Yazı: İpek Kobaner

Çukurova'da su temini tarih boyunca sorun olmuştur. Ova yeterli yağış alsa da Torosların karışık yapısı, su tutulmaması anlamına gelmektedir. Karataş'ta su yoktur ve Çatalan'ın suyuna gereksinimi vardır.

Antik Dönem Çukurovası'nın askerî limanı Kız Kalesi; ticarî limanları Karataş ve Yumurtalık'tır.

Su çok mu uzakta? Teknik, ekonomik sorunlarımız mı var?

Antik dönem Çukurovası'nın Askerî limanı Kız Kalesi; ticarî limanları Karataş ve Yumurtalık'tır. Su altı kayaları ve sığlıklar diğer alanların liman olarak yapılmasına olanak vermemektedirler. Kız Kalesi'nin yanbaşındaki Akkale'deki büyük sarnıç, Lamas Çayı'nın üst kesimlerinden aldığı suyu gemilere servis etmektedir. Kız Kalesi'nde işler bir ölçüde kolaydır, Lamas Çayı yanı başındadır. Önemli ticarî liman olmak istiyorsa Yumurtalık su sorununa bir çözüm bulmalıdır.

Mısırdan Gelen Susuz Gemi...

Mısırdan yola çıkan bir gemi önce güney rüzgarlarıyla Çukurova limanlarına uğradı. Gemiciler kıyıyı kaybetmekten korkarlardı. Açıklar cinler, periler, canavarlarla dolu olabilirdi. Hatta belki de dünyanın kenarından dışarıya düşme düşeceklerdi. Kara takip edilmeli ve limanlardan su alınmalıdır. Buradaki limanlara uğraması için limanların öncelikle suyu olmalıdır. Bu gemiler sonra Kıbrıs ile Anadolu arasından, 'Kanal'dan geçerek Roma'ya kadar batıya yönelirlerdi. Yol boyu tüm limanlar 'Civita Libera - Serbest Şehir'dir.' Bu limanlarda dilin, cinsin, siyasi ve felsefi düşüncen ne olursa olsun, sahip olduğun her şeyi satabilirdin. Sattığın malın parasını alır parayla veya yeni aldığın mallarla yeniden yollara düşerdin. Ancak para Roma'daydı.

"Ferhat gibi,
Kemerleri, tünelleri,
Kazamasak dağları tepeleri, gelemese köy çeşmesine su
Sen yapmazsan, ben yapmazsam, biz yapmazsak,
Nasıl çıkar ülkemiz aydınlığa...
Nasıl kurulur, fabrikalar, okullar hastaneler
Nasıl uyandırır anneler çocuklarını, ekmek getirir babalar evlerine..."

Erzin'in üzerinden, Amanosların batısından İsos'a gelen su, Yumurtalık için yeterli değildi. Su Osmaniye üzerinden gelmeliydi.

Bir Ferhat Lazım...

Yumurtalık, Karataş büyümek istiyorlarsa su bulmalıdırlar. Çözüm için Roma barışı dönemine ve 'Suların Efendisi' olmak isteyen bir 'Ferhat'a' gereksinim vardır. Yumurtalık'a su teknik anlamda çok uzaktır. Nispeten yakınındaki Ceyhan suyu içmeye uygun değildir. Erzin'in üzerinden Amanosların batısından İsos'a gelen su, Yumurtalık için yeterli değildir. Su Osmaniye üzerinden gelmelidir. Amanosların kuzey yüzünden getirilmelidir. Ancak önemli teknik sorunlar vardır. Osmaniye'de denizden yükseklik 50 metreken, Yumurtalık deniz seviyesindedir. Su akımı için suyun eğiminin 1/250 olması idealdir. Su 250 metre gittiğinde 1 metre alçalmalıdır. Aradaki mesafe kuş uçuşu 40 km. dir. Su yolları düz inşa edilmiş olsalar bile bu mesafede eğim 50 / 40 000, yani 1/800'dür. Bu teorik eğim, erişilemeyecek bir hedeftir.

Yeryüzünde eğimi takip etmek, mesafenin uzatılması ve eğimin azalması anlamındadır. Su göllenecek ve suyun hızı düşecektir. Bu kritik noktada çözüm, imparator Ferhat'tan gelir. Amasyalı Ferhat dağları delmişti. Osmaniye - Yumurtalık su yolunda dağlar delinmeli, vadiler su kemerleri üzerinden aşılmalı veya sızdırmaz borular üzerinden sifon etkisiyle su taşınmalıdır. Dağlar iki yönden delinmeli ve orta yerde tüneller karşılaşmalıdır. Bu da yüksek uygulamalı yüksek matematik bilgisi demektir.

Yöntem ilk kez İ.Ö.5. yy'da Samos adasında kullanılmıştı. Bunlardan öte bu kararlıkta yöneticiler olmalıdır. Bu su yolunu yaptıran Çukurova'nın Ferhatı kimdir? Ferhat, Domitianus'dur. İ.S. 1. yy'da hüküm süren imparator'un Çukurova'ya hizmeti çoktur. Aslında kardeşi ve babası

Titus ve Vespasian'da bölgemize hizmet etmişti. Samandağı'ndaki antik kenti, sel sularından korumaya yönelik ünlü Titus Tüneli dönemlerinde yapıldı. Kadirli, ailenin adıyla -Flavianapolis-, kuruldu. Çukurova metropolü, Anavarza'daki Roma su yolları, Domitian döneminde yapıldı. Bu nedenle Anavarza'daki bir heykel, kaidesinde 'Suların Efendisi' unvanıyla anıldı. Döneminde Roma, Hazar gölü kıyısındaki 'Boyukdash'a kadar büyüdü.

Batı Çukurova'da, suların Ferhat gibi dağların delinerek getirildiği bir kent kuruldu. Domitiopolis günümüzde Ermenek civarındaki Dindebol köyüdür. Dağlardan taşınan sular, her taraftan şırl şırl akmaktadır.

Osmaniye'den Yumurtalık'a su geldi...

Çatalan'dan Karataş'a su hangi bahara?

Karataş'a su getirilmesi için Ferhat gibi yöneticilere gereksinim var. ■

ipekkobaner@altinsehiradana.com

Babaanne Ressam Grandma Moses (1860-1961)

Yazı: Etem Çalışkan

“Hatıralar beynimizde kaydedilmiş tarihtir.”
Grandma Moses (Anna Mary)

Yıl 1960. Grandma Moses 100. yaşını kutluyor. Masasında yaş günü pastası, bir mum ve ışığında “mutlu yıllar” yazısı. Ve büyük anne diyor ki: “Hatıralar beynimizde kaydedilmiş tarihtir.” Anna Mary Robertson, 1860’ın sonbaharında New York’a yakın bir çiftlikte dünyaya geldi. 10 çocuktan biri olarak, yaşamın ilk yıllarını bir kadının çiftlikteki görevlerini öğrenerek geçirdi. Doğayı ve renkleri

keşfetmeye çalıştı. Boş zamanlarını erkek kardeşleriyle oyun oynayarak ya da kağıt bebeklerine elbiseler yaparak geçirirdi. Bu arada resim yapmaya da başladı. Boyaları, çilek ve daha başka renk veren meyvelerden ve tebeşirlerden. Eski tahta ve cam parçalarına yapardı resimlerini. Senede birkaç ay okula ayrı giderdi. Geri kalan zamanlarda ev işlerine yardım ederdi. Bu arada ailesi, yörenin güzelliğinden etkilenerek Virginia’ya yerleşti.

Grandma Moses

Bir gazeteci tarafından Anna Mary,
“Grandma Moses” yani “Moses Nine” olarak isimlendirildi.

Tereyağı Anna

Anna; tavuklara bakıyor, ekinlere ve ineklerin bakımına da yardım ediyordu. Anna çok seviyordu doğayı, hayvanları ve ineklerden süt sağmasını. Serçeler, sığırcık kuşları omuzlarında yaşardı. Kısa bir zaman sonra kendi yaptığı tereyağı çok ünlendi, diğerlerine göre iki, üç katı fiyata alıcı buldu. İnsanlar Anna’nın tereyağını “Yankee” tereyağı diye adlandırdılar. Anna büyüdü, genç kız oldu. Uzun boy-luydu, kumral bukle bukle saçları, bal ren-gi gözleri, çiftlik güneşinde olgunlaşmış çilli yanakları vardı. Evlendi. Evlendikleri-nin birinci yılında bir kız çocukları oldu. Sonra... Sonra yıllar yılları kovaladı ve 10 çocuk annesi oldu. Anna’yı çocukları bile çalışmaktan alıkoyamadı. Diyor ki Anne Anna Mary: “Çocukları ben büyütmedim. Onlar kendi kendilerine büyüdüler” Çalışmaktan yılmayan, yorulmayan 45 ya-şındaki Anna Mary, New York’a geri dö-nüp, ailesi ile birlikte bir çiftlik satın aldı. Hayat yine Virginia’daki gibi devam etme-yeye başladı. Anna Mary hafta başında; ça-maşır, ütü, ortasında; ekmek, yemek işleri, hafta sonunda da; dikiş ve bahçe işleri ile oyalanıp gidiyordu.

Ressam Anna

Ve yıl 1918. Anna Mary 58 yaşında. Evini duvar kağıdı ile kaplarken, aldığı kağıtlar-ın yetişmediğini farketti. Böylece duvarın kalan yerine resim yapmaya karar verdi. Resim, ormanda iri meşe ağaçları arasın-dan, çitlerin ötesinde yemyeşillik içinde, dupduru bir mavi göl manzarasıydı. Bu resim Anna Mary’nin ilk büyük resmidir. Çok hoşlandı bundan. Ve büyük bir he-yecan ve sevgi ile resim yapmaya devam etti. Kocasının ölümünden sonra, oğulla-rından biri karısıyla beraber çiftlik işlerini yürütmeye başladı. Resim çalışmaları için artık daha çok zamanı olmuştu. Bükülmüş renkli yün iplerden resimler yapmaya baş-ladı. 70’li yaşına geldiğinde romatizmadan parmakları iğneyi tutamıyordu. Bu sebep-ten, boya ile resim yapmaya başladı. Tak-vimlerdeki fotoğraflardan, kartpostallar-dan kopyalar yaptı. Sonraları anılarından ve çevresinde gördüklerinden yararlandı. Resimleri; çarpıcı renkli, detaylı anlatımlı idi.

Çiftçi Kadının Boyadıkları

Bir keresinde fuara da katıldı. Ancak ilgi görmedi resimleri. Anna Mary 1930’lu yıl-ların sonunda, yöre kadınlarının portrele-rinden olan resimlerini sergilemek için bir mağazaya koydu. Bu sergileme hayatının dönüm noktası oldu. Bir yıl kadar sonra yöreden geçmekte olan NewYork’lu kolek-siyoncu Louis Caldor, resimleri gördü ve hepsini satın aldı. Caldor, Anna Mary’nin evine gitti. 10 resim daha satın aldı. Caldor, resimleri New York’taki galeri-lere gösterdi. Galeriler, kimsenin kırsal resimlere ilgi göstermediği gerekçesi ile resimleri geri çevirdiler. 1939’da Caldor, Modern Sanat Müzesi’ndeki “Bilinmeyen Amerikan Ressamları Sergisi”nde, Anna Mary’nin üç resmine yer buldu. Resimler serginin amacına uygundu. Fakat resimler ilgi görmedi ve Caldor’a geri verildi. Buna rağmen Caldor, Anna Mary ile ilişkisini kesmedi, onu teşvik etti. Sonunda Caldor, NewYork’ta bir galericiyi ikna etti. “Çiftçi Kadının Boyadıkları” adı altında ilk kişisel sergisi açıldı Anna Mary’nin. Ancak 34 resimden sadece üç adeti satıl-mıştı. Buna rağmen eleştirmenlerin de-ğerlendirmesi iyiydi. Bu sergiyi gören bir gazete ressamı, Anna Mary’i “Grandma Moses” yani “Moses Nine” olarak isimlen-dirdi.

Ve resimlerden biri 1941'de
Newyork'ta ödül kazandı.
Hem de yaşı 81 iken...

Hiç Bir Şey İçin Geç Değil

Grandma Moses, kamuoyunun ilgisini çekmeye başarmıştı ve bir şeyi de kanıtlamıştı. "Hiçbir şey için geç kalınmamıştır." Büyük sanat çevreleri ilk başta onun resimlerini ciddiye almıyordu. Ancak o yeni bir özgürlüğe doğru yol alıyordu. Renkleri yaratıcı kullanıyor, karıştırıyor ve resimlerine derinlik ekliyordu. Zamanla Grandma Moses'in resimleri gittikçe ilgi toplamaya başladı. Çeşitli yerlerde sergiler açıyordu. Ve resimlerden biri 1941'de Newyork'ta ödül kazandı. Yaşı 81 iken... Kendisinden resim ısmarlayanlara "ne büyüklükte olsun?" diye sorardı "ne büyüklükte olacağı istediğinize bağlı" derdi.

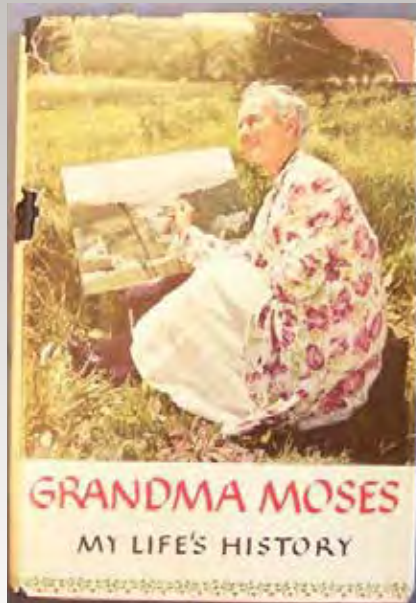
Grandma Moses resimlerini yatak odasında yapardı. Resim yaparken kendini seyretmek isteyen Otto Kallir'e, "Bir erkeğin yatak odama girmesi doğru değil" diye cevap verip, reddettiği biliniyor.

Newyork valisi Rockefeller,
7 Eylül'ü "Grandma Moses
Günü" ilan etti.

Oskar'a Aday

Resme başlamadan çerçeveyi hazırlardı Moses. Ve derdi ki: "domuzu almadan önce ahırını hazırla". Zamanla resimleri daha çok değer kazanmaya başladı. Resimlerinin röpröduksiyonlarını yapmaya başladılar. 1940'ların sonunda, 80 yaşına geldiğinde 50'si kişisel, 65 sergide yer aldı. 2. Dünya Savaşı sonunda uluslararası üne kavuştu. Ve amerikan müzeleri 1950'lerde Grandma Moses resimlerini istiyorlardı. Hakkında belgesel film yapıldı, film oscara aday gösterildi.

1949'da Amerikan Başkanı Truman'dan "Milli Kadınlar Basın Kulübü Ödülünü" aldı. 1952'de "Hayatımın Tarihi" adlı kitabı basıldı. 90 yaşından sonra bile resim yaptı. 7 Eylül 1960 günü, 100. yaşını kutladı tek başına. 100. Yıl pastası üzerinde ışıklı bir mum vardı sadece. Aynı gün Newyork valisi Rockefeller, 7 Eylül'ü "Grandma Moses Günü" ilan etti.

My Life's History - Grandma Moses'in kitabı

Noelden Önceki Gece

Sağlığının iyi olmamasına karşın mart 1960'ta Clemenet Moore'nin klasik şiiri "Noelden Önceki Gece"nin illüstrasyonu-na başladı, kasım ayında tamamladı. Son resmi "Rainbow-Gökkuşağı"nı 1961 temmuzda bitirdi.

Ve 13 Aralık 1961'de 101 yaşında bu dünyadan çiftliğinden, boyalarından, fırçalarından, resimlerinden ayrıldı. 101 yıllık ömrü bitti... ■

etemcaliskan@altinsehiradana.com

Hangi Ford'u alacağınızı bilemeyebilirsiniz ama nereden alacağınızı biliyorsunuz: Gizerler!

| Binek ya da ticari, dilediğiniz Ford'a kavuşacağınız yer,
| uygun ödeme koşulları ve cazip fırsatlarıyla Gizerler!

ford.com.tr

Ford Yetkili Satıcısı
Gizerler

Adana : Tel: (0322) 346 80 80
Osmaniye : Tel: (0328) 812 00 40

İSTEKLERİ ve HEYECANLARI AKILLA YÖNETEBİLMEK

Yazı: Ahmet İhsan Çay

Günümüz insanı, istek ve heyecanını kontrol edemediğinden, olması gereken karşılıklı güven ve dayanışma ilişkilerinin yerini; rekabet, kıskançlık, nefret ve sömürü ilişkileri almaktadır.

İnsanlar neden ve nasıl çalışıyorlar? Daha çok kazanmak, en başarılı olmak, şifreli kapıları açmak, lüks tüketim eşyalarının daha güzelini, daha büyüğünü, daha gelişmişini, daha gösterişlisini, daha moda olanını elde etmek için, çılgıncasına, değil mi?

Bilim ve teknolojinin tüm başarılarına karşın, günümüz insanı, istek ve heyecanını kontrol edemediğinden, başka bir deyişle usla yönetemediğinden, kendi fiziksel ve düşünsel etkinliğinin ürünü üzerinde denetimini yitirmiş bir şekilde, bencilce çalışmaktadır. Böylece, yaşamın tüm zenginlikleri yapay nesnelere sahip olma gereksinimine indirgenmekte, emek, mal biçimine girip emekçiden kopmakta hatta onu kendine tutsak etmekte, kendine yabancılaşmasının nedeni olmaktadır. Bunun sonucunda da, insanlar arasındaki ilişki mallar arasındaki ilişkiye dönüşmekte; olması gereken karşılıklı güven ve dayanışma ilişkilerinin yerini rekabet, kıskançlık, nefret ve sömürü ilişkileri almaktadır.

İnsanların, başkalarını düşünmeksizin, dizginleyemedikleri heyecanlarına tutsak olup, hep kendi isteklerini elde etmek için bencilce çalışmaları sonucunda da “herkesin herkese karşı olduğu bir durum” ortaya çıkmaktadır.

Oysa her insan; heyecanların, isteklerinin, nesne ve olayların, insansal gereksinim ve çıkarlara uygun düşüp düşmediğini usavurarak şu soruları sormalıdır:

“Nasıl yaşamalıyız?”, “Mutluluğu mu? Yoksa bilgiyi, erdemi ve güzellikleri yaratmayı mı?... amaçlamalıyız?”, “Mutluluğu seçersek bu kendi mutluluğumuz mu? Yoksa herkesin mutluluğu mu olacaktır?”, “Bu gezegeni paylaştığımız öteki canlılara ve bizden sonra gelecek kuşaklara karşı sorumluluklarımız nelerdir?” ve de en önemlisi, “Ben ne yapıyorum?” ve “Ne yapmalıyım?”

Cennet ümidi, cehennem korkusu ile doğaya ve insana saygılı olacak insan, ahlaklı ve erdemli olamaz. Sadece bencil ve ihtiyatlı olur.

Kant’ın dile getirdiği gibi: “Sadece evrensel yasa haline gelebilecek ilkelere göre eylemde bulun ve ona göre davran.” Bu sevgili küçük benden ziyade, insanlığa göre davranmak, istek ve arzularından çok aklına egemen olmak demektir.

Sadece cennet ümidi, cehennem korkusu ile doğaya ve insana saygılı olacak insan, ahlaklı ve erdemli olamaz. Sadece bencil ve ihtiyatlı olur. Kant’ın belirttiği gibi sadece kendi iyiliği için iyilik yapan kişi özgür değildir. Ahlaklı oluşturan din değildir ve de olmamalıdır. Ahlak dine inanmayı yasaklamaz, ancak ona bağımlı değildir ve kendisini ona indirgemez. Ölümünden sonra hiçbir şey olmasa bile bu seni, görevini yapmaktan, başka bir deyişle insanca davranmaktan alıkoyamaz.

Platon’a göre mutluluğa ancak us, heyecan ve istek arasında uyum kurabilmekle ulaşılabilirdi. Stoacılara göre insan bilgeyse, istek ve heyecanlarına değil usuna öncelik verir ve ancak iyi olduğunu usuyla ölçtüğü şeyleri isterdi. Thomas Hobbes’a göre de herkesin herkese karşı savaşını, her şeyden önce istekler ve heyecanlar kontrol altına alınıp, usa başvurularak durdurulabilirdi.

Görüldüğü gibi o gün de geçerli olan, bugün için de geçerli olan ussal anlayış, başkalarını göz önüne almayı, başkalarına saygı göstermeyi ister ve başkası için kendine karşı durur.

*İlkel toplulukların saygı gösterdiği “başkası” yalnızca kendi soyu sopudur.

*Uluslar için saygıdeğer olan kendi ulusudur.

*Ancak tüm bunların üzerine çıkabilenler için saygı gösterdiği “başkası” tüm insanlardır.

İnsanlar, özellikle de sanatçılar, yalnızca usa uygun davranışın ne olduğunu çözümlemek ve açıklamakla yetinmemeli yani

sırf kuramsal değil aynı zamanda kılgsal ve etkin görevleri bulunmalı; düşünceleri ile eylemleri örtüşmelidir. Gerçekten insancı bir dünyada nasıl olunması gerektiğini değerlendirip yorumlamalı, sorunları kökten ele alarak hem kendi hem toplumun gönenci için savaşım vermeli, yoksulların ve hastaların yardımına koşmalı, güçsüzleri desteklemelidir.

Ussal anlayış, başkalarını göz önüne almayı, başkalarına saygı göstermeyi ister ve başkası için kendine karşı durur.

Büyük şeyler isteyen ama yapmasını bilmeyen güçsüz insanda da; yapma gücü olup ne istediğini bilmeyen eksik insanda da; eyleme geçmeyip salt istekte kalan düşünü adamında da; hevesler arkasından insanları olumsuzluklara sürükleyen düşünsüz eylem adamında da istek ve heyecan vardır; topluma ve insanlara olumlu etkiler yapabilmek için çabalayan insanda da istek ve heyecan vardır. Fark, istek ve heyecanların usla yönetilebilmesindedir. Us, istek ve heyecanları birleştirir, kontrol altına alarak dizginler, dengeleyerek insanlığın yararına ve aydınlatılmasına yönlendirir ve de o amaca doğru koşturur. Son söz;

“Arzularını tatmin etmesini bilen kişi zekidir, ona hükmetmesini bilen kişi ise bilgedir”■

ahmetihsancay@altinsehiradana.com

ADANA'DA FUTBOLUN TARİHİ-1

ADANA DEMİRSPOR

Yazı: Ali İhsan Ökten

Adana'nın futbol tarihi, Türkiye futbol tarihinin çok gerisinde değildir. Adana'da ilk futbol takımları, 1920'lerde kurulduğu zannedilen Türkocağı ve Gençlerbirliği'dir. Bu iki takım 1928 yılında birleşerek İdman Yurdu adını alırlar. 1928'de Beden Terbiyesi Bölge Müdürü Rıza Salih Saray'ın önderliğinde Seyhanspor, üç yıl sonra da Torosspor futbol sahalarına merhaba der. Böylece 1931'de Çukurova ligi kurulur.

**Adana Demirspor,
1940 yılında Çukurova ligine
dahil olur, böylece Türkiye
liglerindeki serüveni başlar...**

Çukurova ligine; 1939 yılında Milli Mensucat, 1940 yılında Sümerspor ve Adana Demirspor dahil olur. Böylece Adana Demirspor'un Türkiye liglerindeki serüveni başlar. Adana'da takım sayılarının artması sonucunda, Mersin ve Tarsus İdman Yurdu Çukurova liglerinden ayrılarak İçel ligini oluştururlar.

Günümüzde olduğu gibi, geçmiş yıllarda da futbol, yönetici bazında belli bir azınlığın ilgi alanındadır. Ancak oyuncu bulmak oldukça güçtür. Bu durum özellikle o yıllarda küçük kulüpleri birleştirmeye zorlar. İdman Yurdu, Seyhanspor ve Torosspor'un birleşerek Adanaspor'u kurma fikri ortaya atılır. Bu istek daha sonraki yıllarda gerçekleşecektir. Böylece Adana'da, Adana Demirspor'dan sonra uzun yıllar birbirleriyle rekabet halinde olacak olan iki takım kurulmuş olur.

**O dönemdeki pek çok spor
kulübü gibi, Adana
Demirspor da kurulmasını
"Sivil Savunma Mükellefiyeti"
kanununa borçludur.**

Cumhuriyet kurulduktan sonraki devlet yapısı nasıl ki yukarıdan aşağıya doğru devlet politikaları ile oluşturulmuşsa; futbol için bu yapılanma ters gibi görünse de, maalesef böyle olmuştur. Bu durum Adana Demirspor için de geçerlidir. O dönemdeki pek çok spor kulübü gibi, Adana

Demirspor da kurulmasını "Sivil Savunma Mükellefiyeti" kanununa borçludur. Bu yasaya göre 500 kişiden fazla eleman çalıştıran kamu ve özel sektör kuruluşlarına spor kulübü kurma yükümlülüğü getirmektedir.

**Adana Demirspor'un ilk
futbol maçı, Malatya
Mensucat ile yaptığı maçıdır.**

Adana Demirspor 21 Aralık 1940 tarihinde, TCDD 6. İşletme Müdürü Eşref Demirağ'ın önderliğinde kurulur, ve aynı yıl "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın onayını alır. Demirspor'un kurulduğu yıllarda istasyon ve çevresindeki Cemal Paşa semti; tümüyle açık alanlar, bağlar ve boş arsalarla çevrilidir. Atatürk caddesindeki Bossa Apartmanının civarı Adana Demirspor'un çalışma alanıdır. Demirspor gücünü bu alanlardan ve TCDD personelinin mecburi ödentili konumundan almaktadır. Adana Demirspor'un kayıtlara giren ilk futbol maçı, bugünkü adı Sümerspor olan, Malatya Mensucat ile yaptığı maçıdır. Erzincan depremlerine yardım turnuvasında yapılmış olan maçı Demirspor 2-1 kazanır.

“Sen insanlığa kucak açan bir mabet
Mihrabında yüceliyor mavi lacivert
Sabret Demirspor’um sabret göz nurum
Özlediğin zaferlere ereceksin elbet”

Demirspor Türkiye Futbol Şampiyonu

Türkiye Futbol Şampiyonu Demirspor, şampiyonluk kupasıyla.

Demirspor'un İlk Yılı

1940'lı yıllar henüz profesyonel düşünce- nin gelişmediği, bonservis, lisans ve ben- zeri kavramların yerleşmediği, oyuncu sayısının az olduğu, takım kadrolarının bir türlü düzene bağlanamadığı yıllardır. Takımlar sahaya her hafta hazırladıkları bir listeye çıkmaktadırlar.

Demirspor ligdeki ilk yılında bu yöntem nedeniyle şampiyon olamaz. 1941 sezonu- nun son maçında Milli Mensucat'la kar- şılaşacaktır. Bu aynı zamanda şampiyon- luk maçıdır. Milli Mensucat bu maçı 5-0 alırsa şampiyon olabilecektir. Milli Men- sucat bir haftalığına Galatasaray'dan Katır Cemil ve Haşim'i getirtip Demirspor'u 5-0 yener ve şampiyon olur.

Demirspor, Füze Selami'nin unutulmaz golü ile şampiyonluğu kazanır. Böylece Türkiye Kupası ilk defa Adana'ya gelir.

Puto Mustafa ve Füze Selami

Mustafa Gülergin, Selami Tekkazançı

12 Yıl Üstüste Şampiyon

Ertesi yıl Adana şampiyonu olan Demirs- por, 12 yıl boyunca şampiyonluğu kimse- ye kaptırmaz, ancak bu şampiyonluklar bölgeseldir ve Türkiye Ligleri henüz ku- rulmamıştır.

1953-1954 sezonunda ise; önce bölge ve grup, sonra da diğer kademeleri geçerek Türkiye birinciliği için Hacettepe ile kar- şılaşırlar. Maça Muharrem Gülergin'in liberoluğunda çıkan Demirspor, Füze Selami'nin unutulmaz golü ile şampiyon- luğu kazanır. Böylece Türkiye Kupası ilk defa Adana'ya gelir.

Adana Demirspor'un o dönemde yenil- mez armadasında bulunan üç isim sonra- dan efsane olmuştur. Muharrem Gülergin, futbolculuğunun yanında aynı zamanda sutopçusudur. Türkiye sutu sporu ta- rihinde 22 yıl aralıksız Türkiye şampiyonu olan ekibin aynı zamanda kaptanıdır.

Gülergin, aynı gün havuzdan çıkıp fut- bol sahalarında yıldızlaşan bir efsanedir. Ayrıca, "Füze" lakaplı Selami Tekkazançı ve Kartal Yaşar, Adana Demirsporlula- rın belleklerinde silinmez yer almış üç kahramandır. Daha sonradan Adana Demirspor'dan yetişmiş Fatih Terim, Fa- ruk Özden ve Erden gibi birçok yıldız var- dır. Bu üçlünün yanı sıra, Adana Şehir Sta- dının unutulmaz amigosu Kara Kemal'i de unutmamak gerekir. Kale arkasından fısıl- dadığı her cümleyi tüm stadın duyabildi- ği, deplasmana gelen kalecilerin korkulu rüyası olan Kara Kemal, Adana'da futbola duyulan ilginin büyücüsü olmuştur. ■

aliihsanokten@altinsehiradana.com

Fatih Terim

Muharrem Gülergin

Adana'nın efsane isimlerinden Yılmaz Gü- ney de, Adana Demirspor'un fanatik ta- raftarlarındandır. Bir arkadaşına yazdığı mektupta şöyle der: "Sevgili kardeşim, De- mirspor bu yıl birinci lige geçerse çok se- vineceğim. Muharrem abinin çabaları boş- a çıkmasın artık. Sivas yenilgisine üzüldüm. Bilir misin ki, Demirspor'da ben çocukluğ- umun, ilk gençlik yıllarımda hüzünlü anısını buluyorum. İçimi ezen bir duygu taa tah- ta perdeli, tel örgülü Adana stadına kadar götürüyor beni. Kulahta leblebi... Çekir- dek... Zaman gazozu... Atom gazozu... ve Torosspor.... Seyhanspor... Kaleci Ferit.... Toroslu, Kamyon Behçet.... Kaleci Recai.... Seyhansporlu Sarı Tahsin... Ve Muharrem Abimizin gençliği... Nedir bu boğazımızda düğümle- niş, gözlerimizi buğulandıran duy- gu? Geçmiş günlere duyduğumuz özlemin anlamı ne? Nerede benim erik ve badem çaldığım bağlar... Nerede benim top oyna- dığım çocukluğumuzun arsaları? Çok selam söyle Muharrem Abiye... Yürekte başari- lar diliyorum... İleride çıkmak nasip olursa Muharrem Abiye ve Demirspor'a faydalı olmaya çalışacağım... Öperim hepinizi... Selam..."

*Sabit Oktan, Dünden Bugüne Adana Demirspor, Üstün Yayıncılık, Kemal Matbaası, 1986, ADANA

VGuard®

BULLWARK®

Pinetion

HYBRONE

BOSCH

Pyronix

TAKEX

GÜVENLİ HAYAT

NUVO

ZAVIO

TRUEN

Surveon

GÜVENLİĞİNİZ İÇİN BİR ARAYA GELEN MÜKEMMEL ÇÖZÜMLER

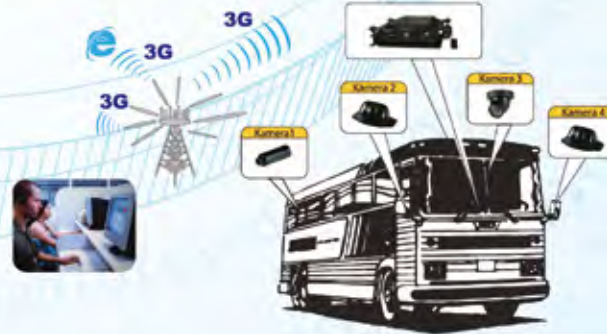
**Alarm Sistemleri ve
Takip Hizmetleri**

**Analog
Güvenlik Kamera ve
Kayıt Çözümleri**

**High Definition IP Kamera ve
Kayıt Çözümleri**

**Araç Takip, Güvenlik Kamera ve
Kayıt Çözümleri**

AKSA
GÜVENLİK & TELEKOMÜNİKASYON LTD. ŞTİ.

Tel: (0322) 231 21 00

www.aksaelektronik.com - info@aksaelektronik.com

Toros Mh. M.Kartal Bul. Çukurova Apt. 6/A Seyhan Adana

Diane Arbus

Kusursuz güzellik bir kusur mudur?
Diane Arbus'a göre evet.

Yazı: Şebnem Ragıboğlu

ATHENA'NIN TORUNLARI

Sanat tarihinde iz bırakmış kadın sanatçılar yazı dizisinde bu sayıda anlatmak istediğim portre, yine bir fotoğrafçı. Diane Arbus, sıradışı yaşamıyla, sıra dışı fotoğraflarıyla ve yine sıradışı ölümüyle adını sanat tarihi kitaplarına hakıyla yazdıran söz edilen sanatçılardan biri. 20. yy'ın ardından, adından en çok Sanat tarihi kitabının tozlu sayfalarını çevirirken, onun bulunduğu sayfaya geldiğimde önce irkiliyorum. Sonra gözlerimi kısıp sayfaya yaklaşıyorum. Ben de bir fotoğrafçı olarak, bazen insanları vesikalık türü bir fotoğraf çektermeye bile razı edemezken, "Bu kadın nasıl olmuş da bu insanları böyle fotoğraflar çektermeye ikna edebilmiş" diye soruyorum kendime. Ve niye benim değil de onun sanat tarihi kitaplarına girebildiğini anlıyorum, ve başlıyorum okumaya...

**"Onlara tapıyorum.
Bir peri masalında sizi
durdurup soru sorabilecek
insanlar gibiler."**

G eçtiğimiz yüzyılın cesur fotoğrafçılarından biri Diane. 1923 yılında Amerikalı yahudi bir ailenin çocuğu olarak kusursuz bir ortama gözlerini açıyor. Varlıklı bir baba, New York City'de konforlu bir apartman dairesi, dadılar, aşçılar, şoförler, gerçek dünyanın kapalı kapıları ardında, her türlü zorlayıcı koşuldan muaf geçen bir çocukluk ve gençlik dönemi.

Diane, durumunu şöyle dile getiriyor: "Bana acı veren şey, hayatta hiçbir zaman güç koşullar içinde bulunup acı çekmemiş olmamdır." Belki de bu yüzden acının ta kendisi olarak gördüğü insanları fotoğraflıyor. Devlerin, cücelerin, travestilerin, çıplakların, zihinsel özürlülerin ve bedensel anormalliye sahip kişilerin fotoğraflarını çekiyor. Hayran olarak, büyülenerek ve belki de özenerek...

Gençlik Yılları

18 yaşında aktör Allan Arbus'la evleniyor. Kocasının ABD ordusunda aldığı fotoğraf eğitimini kendisi ile paylaşmasıyla öğreniyor fotoğrafı Diane. Beraber moda fotoğrafları çekmeye başlıyorlar stüdyolarında. Kocasının çektiği fotoğraflarda Diane daha çok asistanlık ve stilistik görevini üstleniyor.

Diane, fotoğraf konusundaki başarısını, kocasından 1958 yılında boşanmasından sonra yakalıyor. Kısa zaman içinde sıradışı tarzı ile dikkat çekiyor.

Çoğu insanın girmeye
cesaret edemediği
mekanlarda çekim yapıyor.

Moda Fotoğrafçılığından, Grotesk Fotoğrafa...

Fotoğrafta birbirine bu kadar taban tabana zıt iki tarz ancak bu ikisi olabilir sanırım. Diane, birinden diğerine geçiyor. Stüdyoda, moda dergileri için çektiği moda fotoğrafçılığını bırakıyor ve grotesk tarzı fotoğrafa yöneliyor. Çoğu insanın girmeye cesaret edemediği mekanlarda; akıl hastanelerinde, morglarda, çıplaklar kampında geçirmeye başlıyor günlerini, aylarını ve yıllarını. Portrelerini çektiği insanların kusurlarında, saf güzelliği gördüğünü söylüyor.

“Birçok insan, yaşarken travmatik bir tecrübe edineceklerine dair çok korkarlar. Portrelerini çektiğim bu insanlar, kendi travmaları ile doğduklarından, hayattaki sınavlarını zaten geçmişlerdir.”

Bana Bir Sırrını Anlat

Diane, bu felsefeyle yaklaşıyor portrelerini çekeceği kişilere. Kişinin sırrından yola çıkarak çekiyor portrelerini. Onların yaşam alanlarını paylaşıyor, bir sırrını soruyor, sonra kendi bir sırrını anlatıyor. Deklanşöre dokunmadan önce, onların ruhlarına dokunmuş oluyor. Diane, onları toplumda taktıkları maskeleri olmadan, en doğal halleriyle, gözlerini kırpmaksızın objektife bakarlarlarken çekebilmeyi başarabiliyor.

Geride bıraktığı fotoğraflarının ardından en merak edilerek sorulan “Modellerini böyle pozlar için ikna edebilmeyi nasıl başarabilmiş?” sorusunun yanıtı sanırım şu cümlede gizli. “Bana bir sırrını anlat.”

“Bir fotoğraf, bir sır hakkındaki bir sırdır.”

Veda

Diane Arbus’un fotoğrafladığı bu grotesk dünya, zamanla onu içine çekiyor ve daha 48 yaşındayken hap içerek ve bileklerini keserek intihar ediyor.

Ölümünün hemen ardından, çalışmaları Modern Sanatlar Müzesi tarafından sergileniyor ve o zamana dek en çok ziyaret edilen sergi ünvanını alıyor. ■

sebnemragiboglu@altinsehiradana.com

Hızlı, Kaliteli ve Güvenilir servis hizmeti **Gizerler**'de...

Yetkili Satıcısı - Servisi

Audi Servis

Volkswagen Satış Sonrası®

Ceyhan Yolu 4.km Yüreğir / Adana
Tel. : 0322 346 80 80
Faks: 0322 346 36 97

gizerler
otomotiv

Jamaika'nın Kara Aslanı BOB MARLEY

Yazı: Edip Kuzey Akten

Melodik Devrimciler konulu yazı dizimizde son düzlüğe girdik. Bunun sebebi devrimsel nitelikte müzisyenlerin azlığı değil, bilakis uzun yıllar konu edilseler tükenmeyecek olmaları. Ama bir konuyu çok uzatıp, değerini düşürmemek gerektiğine inanarak yazı dizimizin sondan bir önceki konuğu Bob Marley'i iftiharla sunarım.

“Gerçek şu ki, herkes seni incitecek.
Yapman gereken tek şey, acı çekmeye değer birini bulmak.”

“Babam bana dedi ki; bana ettiğini evladından çekersin. Babama dedim ki; babana yapmasaydın benden çekmezdin.”

Bilindiğinin aksine Marley, Reggae müziğinin yaratıcısı değildir, lakin bu türün tüm dünyaca tanınmasını sağlayan, en bilinen temsilcisidir. Jamaika adasına özgün ve Rastafarian ilahilerinden kaynaklanan bir tür olan Reagge’yi Ska ile harmanlayarak dünyanın her tarafında bilinmesini ve sevilmesini sağlayan bir ikondur. Ayrıca Rastafarianizmin ve bu dine özgü Dreadlock saç stiline de dünyaca tanınmasına vesile olmuştur.

“Babam bana dedi ki; bana ettiğini evladından çekersin. Babama dedim ki; babana yapmasaydın benden çekmezdin.”

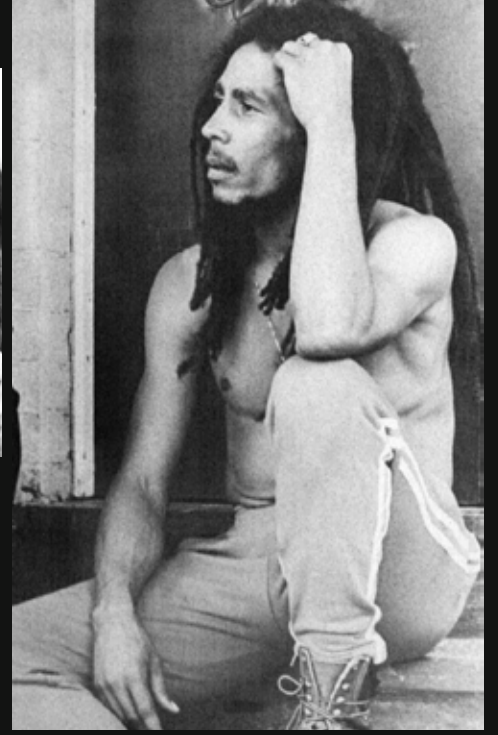
İngiliz-Jamaikalı-Suriyeli-Yahudi karması Norval Sinclair Marley, İngiliz Kraliyet Donanması’nda bir kaptandı. Ailesini tüm itirazlarına rağmen, kendinden oldukça küçük bir Afro-Jamaikalı olan Cedella ile evlendi ve 1945 yılında, Cedella henüz 18 yaşında iken, Jamaika’nın Nine Mile isimli bir köyünde Nesta Robert Marley’i dünyaya getirdi. Yıllar sonra bir gümrük memurunun marifetiyle adı ‘Bob Marley’e dönüşen Nesta, Jamaika’nın Afrikalı köklerine bağlı bu bölgeden edebi olarak oldukça beslendi. Özellikle bilgece hikayeler, masallar ve atasözleriyle dolu bu kültür, Bob’un sanatsal birikiminin temellerini oluşturdu. Uzun yol kaptanı olan babası, ailesine maddi destek sağlıyor, ama mesleği sebebiyle onları çok sık göremiyordu. 1955 yılında, Bob henüz 10 yaşında iken, babası bir kalp krizi sebebiyle öldü.

“Farkını yansıtmış, değiş, geliş, keşfedilmeyeni keşfet, yücelerin içinde yüksel. Sonunda tek ol!”

50’lerin sonunda Jamaika’nın başkenti Kingston’ın batısına taşındı Bob. Yaşadığı bölgeye, bir kanalizasyon hendeği üzerine kuurlu olması sebebiyle “Trench Town” deniliyordu. Düşük gelirli kalabalık ailelerin yaşadığı bu gecekondu semtinde hayat hiç kolay değildi. Bob ise müthiş dövüş becerileriyle kısa sürede sokakların saygısını ve bu saygının ifadesi olarak da ‘Tuff Gong’ lakabını kazandı. Yoksulluk, umutsuzluk ve karmaşa dolu bu getto kültürü, Bob’ın politik görüşünü şekillendirirken bir yandan da müzikal bilgisini ve yeteneklerini körüklüyordu. Sonraki dönemlerde Bob, bölgeye adanan bir çok şarkısı ile Trench Town’ı da ölümsüzleştirdi.

1960’ların başında adanın müzik endüstrisi şekil almaya başlamıştı ve bu gelişim de Amerikan Soul ve R & B’unun adaya özgün icrası ve aksanıyla yorumlanmasından doğan Ska adlı bir yerli popüler Jamaikalı müzik formu doğurdu. Yoksul Jamaika’da hızla yayılan bu tür, getto gençleri için yıldız olma yolunda somut bir hedef oldu. Oğlunun müzik kariyeri hayallerinden habersiz olan Cedella, bir an öne hayata atılmasını istiyordu. 14 yaşında okulu bırakan Bob, istemese de bir kaynakçı çırağı oldu. Kısa bir süre sonra gözüne saplanan minik bir çelik kıymık, kaynakçılığı bırakıp kendini tamamen müziğe adanmasına neden oldu. 16 yaşında

müzişyen Desmond Dekker ve yapımcısı Leslie Kong ile tanışan Bob, ilk 3 single’ını kaydetti. Sunumu başarısız olan bu plaklardan beklediği ünü elde edemediği gibi, sömürücü zihniyetin yeni kurbanı olarak umduğu parayı da kazanamadı.

1963 yılında Bob Marley çocukluk arkadaşı, Bunny Wailer, Joe Higgs ve Peter Tosh tarafından dünya müzik tarihine geçecek bir efsane kuruldu: The Wailers. Yıllar sonra BBC tarafından ‘yüzyılın şarkıları’ listesine konulan ‘One Love’ın da içinde bulunduğu bir kaç single yayınlayan grup, Jamaika’nın yoksullukla mücadelesini anlattıkları duygusal armonileriyle yerel anlamda hızla ünlendi.

"Güneş parlıyor, hava güzel, ayakların dans etmek istiyor; ama yine de aklının bir kenarında dursun: Birileri şu an acı çekiyor." 1966 yılında annesi Cedella Amerika'ya taşınmaya karar verdi. Aynı yıl Rita Anderson ile evlenen Bob, Donald Marley takma adıyla kaçak işçi olarak çalıştığı bir kaç ay için annesine katıldı, fakat sonra Jamaika'ya ve müzikal kariyerine geri döndü. Aynı yıl adayı ziyarete gelen Etiyopya'nın son imparatoru Haile Selassie'den çok etkilenen Bob ve karısı, Rastafarian dinini benimsediler. Rastafarianizm, Mısır kökenli Ra dinlerinin Hristiyanlık ve Yahudilik ile karışımın-

Dünyanın özellikle Bob Marley sayesinde tanıdığı bu model ne acıdır ki sonraları bir moda haline getirildi ve 'Rasta' olarak anılmaya başlandı.

dan oluşan bir dindir. Musa'nın asıl yol gösterdiği kutsal kavimin siyahlar özellikle de Etiyopyalılar olduğunu savunur. Rastafarianizm'de kutsal vadedilmiş topraklara Zion (bir anlamda cennet) denilmektedir. Bu dinin mensupları saçlarını hiç taramazlar ve kesmezler. Uzayıp dolaşan saçlar sonunda 'Dreadlock' adını verdikleri şekle bürünür. Dünyanın özellikle Bob Marley sayesinde tanıdığı bu model ne acıdır ki sonraları bir moda haline getirildi ve 'Rasta' olarak anılmaya başlandı. 1971 yılında Bob Marley Amerikalı şarkıcı Johnny Nash ile bir film müziği için işbirliği yapmak üzere İsveç'e gitti ve CBS Records ile sözleşme imzaladı. Artık yerel müzisyenler değil, tüm dünyaca tanınan efsanelere dönüşme yolu açılmıştı

Yaşanmışlığıyla Tarihi Adana Konakları

Fotoğraflar: Ogün Burduroğlu, Buket Kılıçaslan, Dilek Coşanoğlu, Emine Akeoğlu, Emine Karaer, Fadime Kara Tutar, Gülsüm Ünal, İbrahim Şan Yödek, İlhan Yağar, Mehmet Ali Kütküt, Mehmet Dilci, Nesrin Kural, Nevis Liman, Nurten Dikmen, Ünal Zorludemir (Altın Oran Ogün Burduroğlu Fotoğraf Atölyesi)

A partman, site, residans derken giderek uzaklaşıyoruz en yakın akrabalarımızdan, ailemiz kadar sıcak komşuluklardan ve bu ortamı içinde barındıran, her biri ayrı bir kişiliğe sahip el işçiliğiyle yapılmış evlerden, mahallelerden, şehirlerden... Tekdüze görünüşlü, sadece satış kaygısı ile yapılıp içinde ve çevresinde yaşayanların, misafirlerin, yoldan gelip geçenlerin giderek daha az düşünüldüğü bir ortamda, "ev" tanımı da haliyle dört duvar ile çevrelenmiş bir "insan ayıracı" işlevini görüyor.

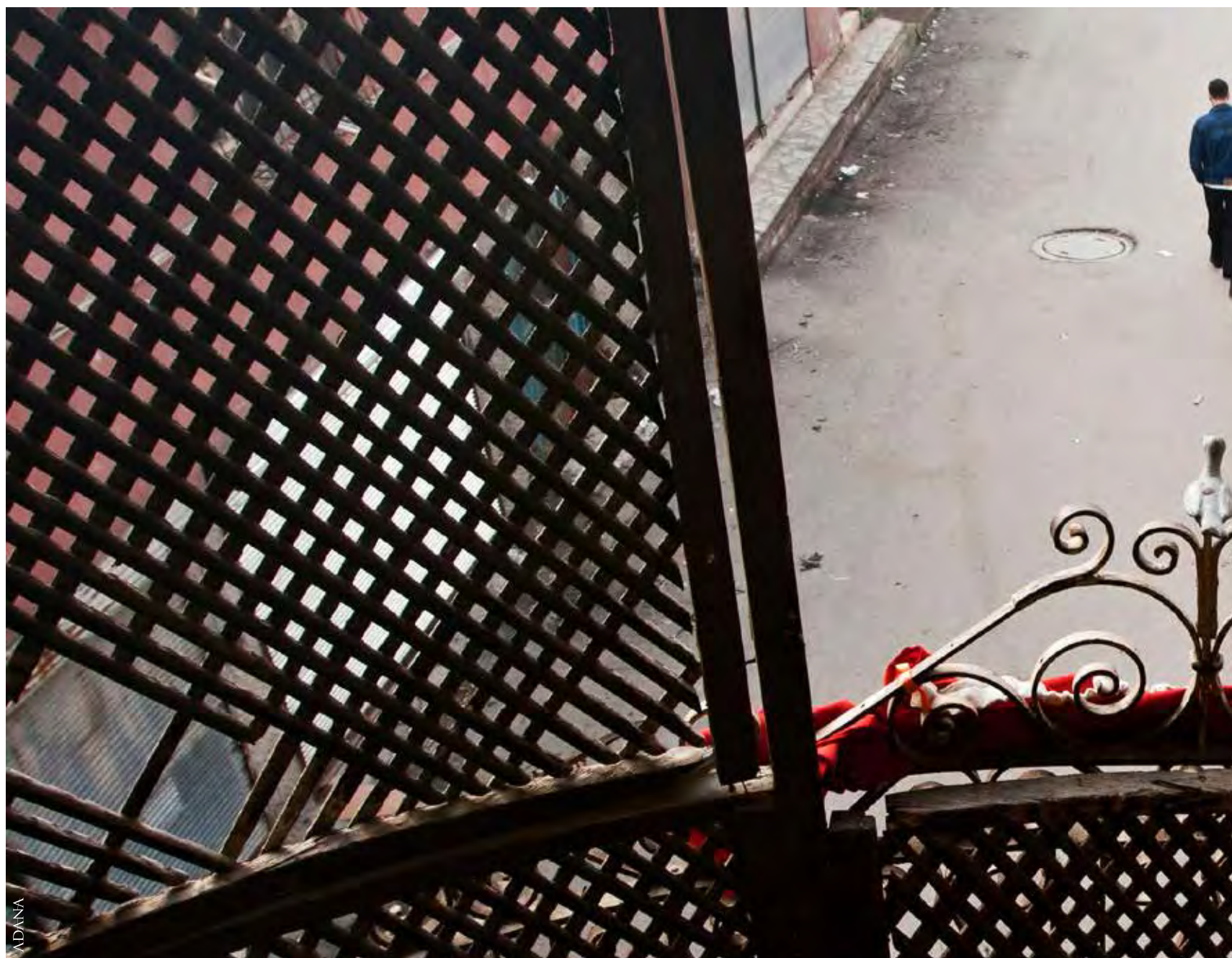
Halbuki bu bakış açısıyla incelediğimizde, ortak ve yüksek bir kültür seviyesinin belirgin olduğu bazı yerleşim yerlerinde evlerin, insanları ayırmaktan daha çok bir arada tuttuğunu görebilmekteyiz. Bu özelliği taşıyan (genelde de geçmişten bizlere miras kalan) mahallelerdeki yollar, çeşmeler, ortak kullanım alanları ve doğal olarak evler de birlikte yaşamının olumu yönlerini en üst düzeye çıkarmak için özenle düşünülmüş. Diğer taraftan ise, sadece kullanım amaçlı olmadıklarını, estetik kaygıların da taşınarak inşa edildiklerini hemen her birey görebilmektedir.

Bu bağlamda Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu bünyesindeki Ogün Burduroğlu Fotoğraf Atölyesi, en yakınımızdaki güzel örneklerden birisi olan Tarihi Adana Konakları'nı fotoğraflamak ve geleceğe örnekler, ilhamlar aktarabilmek amacıyla yola çıktı. Eğitimlerle birlikte iki yıla yakın bir sürede hem evleri, hem evlerin özellikle de içindeki yaşanmışlığını, anılarını, özlemlerini kaydetmeye çalıştı. Katalog haline getirilen fotoğraflar yetkili kişilere teslim edilirken sergi, kitap ve gösteri olarak da tüm halkımızın beğenisine sunuldu. ■

ogunburduroglu@altinsehiradana.com

KAHVEDEN LATTE'YE

Kahvehanelerden Cafe'lere Uzanan Moda...

Yazı: İlkay Zehra Ülbeği

Hani derler ya: “Kahve bahane, sohbet şahane”, gerçekten de öyle değil mi?

Tek başına içilen kahvenin öyle hiç tadı tuzu, şekeri yoktur. Şöyle sevdiklerinizle içtiğiniz kahveyle birlikte derin, koyu sohbetlerin keyfi anlatılmaz ancak yaşanır.

Sanırım bu sohbet etme, çevrede, mahal- lede, köyde neler olup bittiğine şöyle kısaca, bazen de derinden bakabilme arzusunun tatmin bulabildiği yegâne yerlerden biridir bu “Kahvehaneler”.

Kahvehaneler, ilk ortaya çıkışından itibaren, sosyal ilişkileri yönlendiren, toplumun geçirdiği sosyal değişimleri, dönüşümleri yansıtan mekânlar olmuşlardır.

Kahve, kelime olarak arapça “kahwa”dan geliyor.

Habeşistan (Etiyopya)’da kahve yetişen bir bölgenin eski adı Kaffa’dan alınmıştır. Kahve, aynı zamanda koku anlamına da gelmektedir.

Kafein içeren Türklerin kahvesini; Fransızlar Café, İngilizler Coffee, Almanlar Kaffee, Macarlar Kave, Yunanlılar da Kafes olarak isimlendirmişlerdir.

Kahvehane ise “kahve evi” anlamına gelmekte olup, ilk anlamıyla kahve içilen yerlerdir.

İlk ortaya çıkmasından itibaren, sosyal ilişkileri yönlendiren, toplumun geçirdiği sosyal değişimleri, dönüşümleri yansıtan mekânlardır. Kahvehanelere “Aydınlar Okulu” anlamına gelen Osmanlıca “Mekteb-i İrfan” denilirdi. Bir dönem Kıraathane, yani okuma yeri olarak isimlendirilmiştir.

Kahvehane; Fransızca/Portekizce: Café; İspanyolca: Cafetería ya da Café; İtalyanca: Caffè, Almanca: Café ya da Kaffeehaus, Arapça: Kahwa, Türkçe: Kâve, Kahve, Kıraathane, şimdilerde ise Kafe veya Cafe, olarak adlandırılmıştır. (Ben değişimin altını derinden çizebilmek için cümlelerimde “KAFFE”yi değil “CAFFE”yi kullanmayı tercih ettim. Türk Dil Kurumu’nun sözlüğünde KAFFE olarak yer almaktadır.)

Şimdi kısaca kahve ve kahvehanelerin yaklaşık 600 yıllık geçmişine bakalım, kahve; latteye, espressoya, cappuccino-ya, kahvehaneler de cafelere nasıl dönüşmüşler?

Kahvenin anavatanını Yemen olarak bilsek de, Kahve bitkisi ilk kez Habeşistan’da (Etiyopya) keçiler ve çobanları tarafından keşfedilmiş, söylentiye göre, keçi sürülerinin çobanları göttükleri hayvanların değişik bir ağacın meyvelerini yedikten sonra, daha canlı, hareketli olduklarını görünce, durumu dervişlerine bildirmişler. Bu meyvenin suyunu kaynatıp içen derviş, kendisi de aynı canlılığı duymuş ve kahvenin dünya turu bu şekilde başlamış.

SUDAN SONRA YERYÜZÜNDE EN ÇOK İÇİLEN SIVI OLAN KAHVENİN FAYDALARINA DA BAKMADAN GEÇMEYELİM.

Eskiden zararlı olduğu iddia edilse de, tıp yönünden şu günlerde artık Türk Kahvesine, şekersiz olmak kaydıyla, zararlı olarak bakılmıyor. Kahve yemek üzerine içildiğinde, sindirimi kolaylaştırıyor, mide ekşimelerini önüyor. Hafızayı güçlendiriyor, hareket sağlıyor ve gevşekliği gideriyor. Kahvenin düşünceye netlik kazandırdığı da eminim hepimizin deneyimlerinde yer almıştır. Dinçlik ve dinginlik hissi veren kahvenin, teskin edici ve dinlendirici özelliği vardır. Bir fincan Türk Kahvesindeki ortalama 50 mg. kafein hemen vücuttan atılmaktadır.

1 FİNCAN KAHVENİN 40 YIL HATIRI OLUNCA, HE-MEN TÜRK KAHVESİNİN NASIL PİŞİRİLDİĞİNE VE SERVİS YAPILDIĞINA KISACA GÖZ ATALIM.

Öncelikle kahve çekirdekleri köz ateşinde, metal kahve tavasın-da kavrulur, daha sonra kahve değirmeninde çekilir ve bu arada kokusuna doyum olmaz.

Kahve uzmanları, kahve hazırlanırken köpüğünün bol olması için soğuk su kullanılması gerektiğini vurguluyor. Bakır bir cezve-veye her fincan kahve için iki çay kaşığı kahve ve bir kaşık şeker kullanılarak ağır ateşte (tercihen özel yapılmış kahve mangalla-rında) 15-20 dakika pişirerek köpüklü orta şeker bir kahvenin ta-dına bakabilirsiniz. Güzel bir kahve için, cezve sık sık ateşe koyu-lup geri çekilmelidir. (Adana'da, mangalda kebabı pişirip mideye indirdikten sonra kalan közde pişirilen kahvenin tadına doyum olmaz.) Şeker oranı isteğe göre ayarlanabilir. Zarif fincanlara (es-kinin zarflı, işlemeli, incecik porselen fincanları artık antika ola-rak yerini almıştır) dökülerek mis kokusuyla servis yapılır.

Kahvenin yanında önce sohbet olmak üzere, lokum, çikolata, li-kör ve mutlaka su ile ikram edilmelidir.

Şimdilerde kahve tiryakileri için lezzeti şüphe götürse de otoma-tik kahve yapan cezveler de pratik kullanımımız için hizmetimi-ze sunulmuştur.

Kahveyi Habeşistan'dan Yemen'e geti-ren kişinin Habeşistan Valisi Özdemir Paşa olduğu ve orada üretilerek ye-men kahvesi olarak ün yaptığı söylen-tiler arasındadır.

Kahve, Yemen'den sonra Mekke'ye ve Mısır'a tanıtıldı. Kahire'de ilk kahvehane 1521 yılında açıldı, daha sonra Halep, Şam, Bağdat ve Tahran'da da kahvehane-ler açılmaya devam etti. Kahve, Osmanlı İmparatorluğu ülkesi içerisinde bulunan Kahire, Şam ve Halep'ten sonra İstanbul'a geldi. Kahvenin İstanbul'a ilk kez, Hükm ve Şems isimli iki Suriyeli tarafından 1555'te getirildiği rivayet edilir. Lezzeti ve kokusuyla kendisine saraylarda hemen yer bulmuştur. Saray mutfağında Kahveci başının yaptığı kahvelerin lezzeti o kadar ünlenmiştir ki; 1554 yılında, Tahtakale'de bir kahvehane açılmıştır. İlk müdavimleri de saray görevlileri, o dönemin aydınlarıdır.

Avrupa'ya ve diğer ülkelere nasıl ya-yılmış?

Osmanlı tacirler tarafından ilk önce İtalya'ya götürülmüş olup, önceleri Papa tarafından Müslüman içeceği olduğu için yasaklanır. VIII. Papa Clement 1600'li yılların başında kahve içilebilir diye fet-va verene kadar çok fazla yayılamamıştır. Avrupa'da ilk kahve dükkânı İstanbul'da-kinen yaklaşık 90 yıl sonra, 1645 yılında İtalya'da açılmıştır.

Kahve dükkânları ile ünlü bir şehir olan Viyana'da, ilk kahve dükkânı ise 1683 yı-lında, Londra'da ise Jacob adlı bir Yahudi tarafından 1650'de açılmıştır. Osmanlı ve Avrupa'dan sonra ilk kez uzakdoğu'ya, Asya'ya gitmiş. 1600'lu yılların sonunda bir Hollandalı tarafından kahve tohum-ları, o zamanlar bir Hollanda sömürgesi olan Java adasında (Endonezya'da), ye-tiştirilmeye başlanmış. Brezilya'ya ise ilk kahve tohumu, Brezilya İmparatoru tara-fından Fransa'dan getirilmiştir.

Kahvehaneler sadece kahve içilen yer-ler olmamıştır.

Kültürümüzde, değişim evresinde; ilet-işim, eğlence, dinlence başta olmak üzere birçok görev üstlenmişlerdir. Şiirlerin ya-zıldığı ve okunduğu edebiyat-sanat kah-veleri, müzik-çalgı kahveleri, Karagöz ve Meddah kahveleri, daha çok toplum ha-berlerinin alındığı, vakit geçirilen, tavla, satranç, kağıt oyunları oynanan, nargile içilen, zaman zaman dedikodunun çev-rildiği ama bunun yanında yardım toplanıldığı, imecelerin oluşturulduğu köy kahveleri, mahalle kahveleri, Osmanlı döneminde ayaklanmaların organize edildiği yeniçeri kahveleri, Kurtuluş Sa-vaşı sırasında ise düşmana karşı direnişe başlanılan yerler olmuşlardır. Önceleri kahve içmek için toplanılan, ahalinin bir araya gelip sohbet ettiği nezih kahvehane-ler daha sonraları siyaset meydanlarına dönüşmüş; fitne fesadın, dedikodunun, ayaklanmaların, tembellerin yuvaları hali-ne gelmiştir. Bu sebeple padişahlar tahta geçtiklerinde ilk iş olarak tehlikeli gördük-leri kahvehaneleri kapatma yoluna gitmiş-tir. Tabii kahve de bu yasaklardan nasibini almış, kömür derecesine gelinceye kadar kavrulup, çuval çuval denize dökülmüş-tür. Bu çalkantılı dönemlerde Osmanlı ve Avrupa'da kahvenin yasaklama sebebi ara-sında dine aykırı olduğu da geçmektedir. Ama "yasak ilgi doğurur" savının o gün-lerden bu yana değişmediği de, kahvelerin azalacak yerde çoğalmasıyla son bulmuş-tur.

Kahvenin yasaklandığı, kıymetli olduğu, temin edilemediği günlerde arpa ve nohut kahveleri üretilmeye başlanmıştır.

Avrupa da bu değişimden nasibini alır ve değişik kahve türleri (incirli, hindibalı, karabiberli vbg.) üretmeye başlar.

Osmanlı ordusunun yenildiği ikinci Viyana kuşatmasından sonra ele geçirilen çuvallar dolusu kahveyi alan Viyanalılar, köpüklü süt ve şeker katarak kendi kahve usullerini geliştirmişler.

Değişik kavurma metodları, içine krema, süt, buz, şeker, likör, aroma ekleyerek sayısı bilinmeyen kahve türleri geliştirilmiştir. Yani bizim bildiğimiz Türk Kahvesi tüm dünyayı dolaşarak ve az bulunması sebebiyle veya farklı damak zevkleri nedeniyle mutasyona uğrayarak latte'ye, espresso'ya, cappuccino'ya, buzlu, sütlü, dondurmali hale gelerek tekrar kürkçü dükkanına yani vatanına "kahve" ismi dışında adlandırılacak kadar da değişime uğrayarak ve uğratarak dönmüştür.

Bizim bildiğimiz Türk kahvesi, mutasyona uğrayarak tekrar kürkçü dükkanına, yani vatanına dönmüştür.

Kahve ve kahvehanelerin doğudan batıya doğru başlayan yolculuğu, 19. yüzyıldan itibaren tersine döner.

İstanbul Beyoğlu'nda farklı şıklıkta kahveler açılmıştır, ve yıllar içerisinde bu şekliyle ülkemizin tüm şehirlerine yayılıp, yavaş yavaş ithal şekliyle "Cafe" adını almıştır. Şimdilerin kahve içilen mekânları, klâsik bir Osmanlı kahvesinden ve birbirlerinden amaç ve şekil yönünden farklılıklar göstermektedir.

Türk toplumu gündelik hayatı içerisinde önemli yeri olan cafeler ve kahveler (hâlâ eski anlamındaki erkek egemen kahvelerde mevcudiyetini sürdürmektedir) vakit geçirilen veya vakit öldürülen, konuşulacak ve/veya oyunlar oynanarak rahatlanan, buluşma noktası yerler haline gelmiştir. Hem envai çeşit kahve içilebilen, acıktığımızda atıştırabileceğimiz yiyeceklerin satıldığı, kapı önlerinde oturulabilen, nargile içilebilen, çeşitli masa oyunlarının (bıardo, okey, kağıt, tavla, satranç, dama, masa tenisi gibi), kutu oyunlarının (Tabu, Monopoly, Scrabble, Jenga vbg.), günümüzün olmazsa olmazı bilgisayar oyunlarının oynandığı, dergi-kitap okunabilen, futbol maçlarının, televizyon programlarının seyredildiği, hatta umudumuzu satın alabildiğimiz fal baktırılabilen fal cafeler kanunen yasak olsalar da günümüzün olmazsa olmazı arasında yerini almıştır.

Bu süreç içerisinde, ilk kahvenin açılmasından son 10 yıla gelindiğinde, kahvehanelerdeki erkek egemenliği de ortadan kalkmıştır.

Yaşlı-geç, kadın-erkek, öğrenci-sivil, emekli-çalışan, esnaf-sanatkar, zengin-fakir her kesimden tüm bireyler, aileler, cafelere girebilmekte ve asla yargılanma, ötekileştirilme korkusu olmadan bu mekânlardan faydalanabilmektedir.

Kadınlar; değil kahvehanelerin içine girmek, sokakta yürürken yol üzerindeki kahvelerin önünden geçerken bile kendine çevrilen bakışlardan rahatsız olur, yollarını değiştirirlerdi. Bunları göz önüne alınca ne kadar uzun ve ince bir yol kat edilmiş olduğunu da görmekteyiz.

Kahveler çeşitlenseler de hâlâ damaklarımızı şenlendirmekte, kahvehaneler şekil, kavram ve isim değiştirse de hâlâ kültürümüzün çok önemli mekânları arasında yerini korumaktadır.

Teknolojinin ve kültürlerin süper hızlı devinimiyle küreselleşen dünyamızda kahvenin ve kahvehanelerin başına daha neler gelebilir bilemesek de, şimdiki halleriyle tadını çıkararak anlarımızın, sohbetlerimizin, dostlarımızın, kültür varlıklarımızın değerini kaybetmeden, kaybettirmeden yaşayabilmeli ve yaşatabilmeliyiz.

Kahvenin ve kahvehanelerin geleneksel halini zamana gömmeden, değişime uğramış halini deneyimlemeliyiz ve hatta ileriki mutasyonları için de 1 fincan Türk kahvesi içip falına bakmalıyız belki de?

Birlikte kahve içeceğimiz dostlarımızın daim, zevkli sohbetlerinizin bol olması dileğimle...■

ilkayzehraulbegi@altinsehiradana.com

Bazıları
Daha
Fazla
İlgi
İster.

YENİDOĞAN YOĞUN
BAKIM UZMANI
YÖNETİMİNDE

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ (NICU)

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları /
Yenidoğan (Neonatoloji) Uzmanı
Dr. Hasan Kılıçdağ

ACİL DURUMLARDAKİ
MÜDAHALELERDE

SGK
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
ANLAŞMASI
VARDIR

7 gün 24 saat hizmet veren Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi,
Yenidoğan Yoğun Bakım Sertifikalı uzman hemşirelerden oluşan kadrosu
Anneler için özel oda imkanı,
Transport Küvöz ve diğer özel ekipmanlarıyla
hizmetinizde!

Joint Commission
INTERNATIONAL

ALOACIBADEM
444 55 44
www.acibadem.com.tr

Cumhuriyet Cad. No: 66
Seyhan ADANA
(322) 455 44 44

ACIBADEM
ADANA

Bir Michael Haneke Filmi;

Beyaz Bant The White Ribbon

Yazı: Coşar Çopuroğlu

Film Adı: Beyaz Bant

(Das Weisse Band)

(The White Ribbon)

Yönetmen: Michael Haneke

Senaryo: Michael Haneke

Yapım Yılı: 2009 Almanya,

Avusturya, Fransa, İtalya ortak yapımı

Filmin 70 yaşında olan yönetmeni Münih'te doğdu. Viyana'da felsefe ve psikoloji dallarında üniversite öğrenimini tamamladı. 30 yaşlarında uzun süre televizyon yönetmenliği yaptıktan sonra 50 yaşlarında sinema yönetmenliğine başladı. Çok sayıda ses getiren bir sürü önemli film yaptı. Görmüş olduğum filmleri, 2001 yapımı Piyano Öğretmeni, 2007 yapımı Ölüm Oyunları (Funny Games) ve 2009 yapımı Beyaz Bant. Bu filmlerin ayrı ayrı değerlendirmesini yaparsam benim kriterlerime göre üçü de başyapıt ve mutlaka izlenmeli.

Beyaz Bant filmi'nin 2009 Cannes Film Festivali'nde en iyi film ödülü olan Altın Palmiye Ödülünü aldığını hatırlatırım. Bu arada geçtiğimiz Mayıs ayında 2012 Cannes Film Festivali Altın Palmiye Ödülünü de Michael Haneke'nin Amour filminin aldığını sinema severler izlemiştir. 24 Ekim'de Türkiye'de vizyona girecek bu filmi de büyük bir heyecanla bekliyorum.

80'li yaşlarındaki bir karı koca ile kızlarının bu-ruk hikayesi anlatılmakta. 3 yıl arayla Michael Haneke'nin filmlerinin Cannes Film Festivali birincisi gelmesi şans değil. Haneke'nin filmleri arasında çok önemli anlatım benzerlikleri var. Verdiği önemli mesajlar hep aynı şekilde. Her devirde geçerli insanlar, yaşamları üzerinden net bir şekilde açık açık anlatılıyor. Donup kalabiliyorsunuz. Beyaz Bant filmi yaklaşık 100 yıl önce 1. Dünya Savaşı öncesi herhangi bir köyde yaşayan insanların başlarından geçen olayların bugün yaşayan insanlarla kıyaslamasını yapıyor ve hiçbir şeyin değişmediğini anlatıyor. İnsan aynı insan, şiddet aynı şiddet. Hüküm altına almaya çalışmak ve zorbalık aynı. Filmin karakterleri şöyle; köyün rahibi, rahibin karısı ve çocukları, köyün doktoru, doktorun ilgilenmediği yeni yetişkin kızı ve oğlu, doktorla ilişkisi olan köyün ebisi, bir çiftçi, çiftçinin

ası oğlu, bir baron, baronun karısı ve küçük oğlu, baronun kahyası, köyün öğretmeni vs. vs. Köyde gelişen olaylar genç öğretmenin ağzından ileriki bir dönemde yaşlı bir tonla anlatılmaktadır. Kişiler arasındaki ilişkiler hep hükmetme üzerine kurulu, sanki 2. Dünya Savaşı öncesi Alman Faşizmi'ni izliyorsunuz. Rahibin çocukları, babalarının düzenine boyun eğmek zorundadırlar. Babanın hükümlerine karşı gelemezler. Ufak bir yanlış yapmaları kollarına beyaz bant takılmasına ve köye deşifre olmalarına neden olmaktadır. Diğer karakterler arasındaki tahakküm de farklı değildir, bir diğer örnek olarak, doktorun ebeye cinsel yönden tahakkümü ve onu aşağılaması oldukça etkileyicidir. Filmin bu bildik olağan şiddet konuları o kadar ince ve güzel detaylarla anlatılmakta ki filmi başyapıt yapanda bu.

Bu filmi ve Haneke'nin diğer filmlerini, sinema severlerin mutlaka izlemesini öneririm.■

cosarcopuroglu@altinsehiradana.com

g

giris
dijital baskı merkezi-kırtasiye

Şube

Çukurova Üniversitesi
R1 Eğitim Derslikleri
Seyhan/ADANA

0533 778 24 44

0506 651 32 97

Merkez (Dört Yol Akbank Kaşısı)

T. Cemal Beriker Blv.
Kalağöğlü İşh. No:27/A
Seyhan/ADANA

0322 363 21 29

0322 363 22 80

"mükemmel
renk
kalitesi"

"dijitalde
anında
baskı"

konusunda
bölgenin
en geniş
makine
parkuru

*ozalit çekimi (renkli, Siyah/beyaz)

*fotokopi çekimi (renkli, Siyah/beyaz)

*her türlü cilt yapımı *bardak *t-shirt

*plaket *puzzle baskı *vinyl+folyo+tual bezi

*fotoğraf kağıdı *poster baskısı

*okul ve ofis için tüm kırtasiye malzemeleri

g

*XEROX 8000

*CANON
6010

Maklube (Çevirme)

Hazırlayan: Nevcihan Çay

Malzemeler

4 adet koyun incik (2 Kg)
Yarım kilo pirinç (2 kase)
İki buçuk kase et suyu
Tuz
Karabiber
40 gr çam fıstığı
60 gr Çay Çiftlik sade yağ (2 yemek kaşığı)
2 Kg kemer patlıcanı
Yeterince kızartma yağı

Yapılışı

İncik, kemiklerinden ve yağlarından ayıklanır. İri kuşbaşı büyüklüğünde doğranıp düdüklü tencereye konulur. Sonra etlerin üzerini geçecek kadar su ilave edilip haşlanır. Patlıcanlar alacalı soyulup yarım santim kalınlığında dil şeklinde uzunlamasına kesilir. Üzerine bol tuz atıp acı sularını bırakana kadar bekletilir. Acı suları çıkınca patlıcanlar yıkanıp kağıt havlu ile kurutulur, kızartılır, kağıt havluya çıkarılır. Pirinçlerin üzerine tuz atılır, sıcak su döküldükten sonra yarım saat bekletilir. Haşlanan etler sularından süzülüp suyu bir kenara alınır. Etler pilav tenceresinin tabanını kapatacak şekilde yayılır. Kızartılmış patlıcanlar tencere duvarlarını ve etin üzerini kapatacak şekilde yan yana sıralanır. Daha önce ısladığınız pirinçleri tel süzgeçte iyice yıkayıp, suları süzüldükten sonra patlıcanların üzerine konulur. Tencerenin yan duvarına sıraladığınız

kızartılmış patlıcanların serbest kalan uçları pirincin üzerine kapatılır. Artmış olan patlıcanlarınızı da pirincin üzerine sıralanır. 100 gr Çay Çiftlik sade yağı, tuz ve karabiberi üzerine koyup su ile iki buçuk kaseye tamamlanır. Daha sonra sıcak et suyunu yemeğin üzerine dökünüz. 10 dk kaynatıp 15-20 dk. kısık ateşte pilav pişirilir. Pişen pilavı 25 dk. dinlendirilir ve düz bir servis tabağına tencere ters çevrilir. En sonunda 100 gr. çam fıstığını fırın ızgarasında pembeleştirdikten sonra etin üzerine serpilir.

Afiyet olsun.■

nevcihancay@altinsehiradana.com

Maklube, Arap kültürünün Beyrut mutfağına ait bir yemek. Antakya mutfağında da keyifle yerini almış sevgi dolu bir yemek. Bir yemek nasıl sevgi dolu olur diyeceksiniz... Maklube daha çok, büyükannelerin çocukları ve torunları için yaptığı büyük aile toplantılarının yemeği. Yanına bir de cacık eklediğiniz de sizler de çocuklar gibi sevineceksiniz. Lezzetli günler dileğiyle, afiyet olsun.

ÇayÇiftlik®

Günlük
Sütün
Adresi

Yaşam İksiriniz...

* Bal en az 3000 seneden beri birçok rahatsızlığın tedavisinde kullanılmıştır. Yakın zamanda yapılan bilimsel araştırmalar balın mucizevi etkilerini göz önüne sermektedir. Balın çok çeşitli iyileştirici etkileri olduğu saptanmıştır. Asırlardır yanık, yara ve deri ülserlerini iyileştirmek için kullanılmıştır. Bal, içinde birçok antioksidan olarak işlev gören madde barındırdığı için uzun dönem tüketimi sonucu kanseri önlediği bildirilmiştir. Araştırmalara göre bal aynı zamanda bağışıklık sistemini güçlendirdiği gibi kolesterolü düşürmekle beraber sindirimi kolaylaştırır ve kolon kanserini önlemede etkilidir.

Şimdi bu yaşam iksiri değil de nedir?

* Kaynak: Wikipedia

Perçinbal

www.percinbal.com

KAMBETON

LTD.ŞTİ.

www.kambeton.com.tr

hızlı, modüler, ekonomik...

www.altekmak.com

Türkiye'nin en büyük Endüstriyel Yapı Marketi

Açıldı!

Ceyhan yolu 5. Km Adana / Tel: 0.322 359 08 08

